

OMLIGGENDE

EN

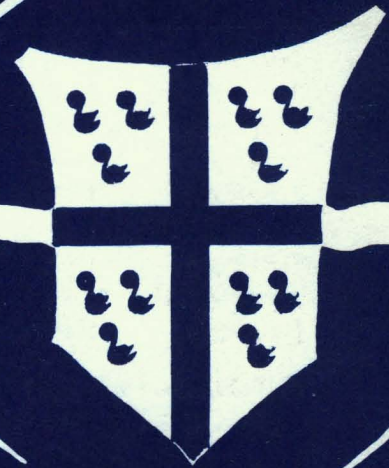
IZEGEM

VOOR

PERIODIEK

HEEMKUNDIGE

Ten Mandere

BESTUUR :

Voorzitter	RAFAËL VERHOLLE	Heyestraat 21	Tel. : (051) 30 12 42
Secretaris	ROBERT LEROY	Boomforeeststraat 51	Tel. : (051) 30 10 56
Penningmeester	ALBERIC DEPREZ	Marktstraat 32	Tel. : (051) 30 10 25
Archivaris	ANDRÉ DEMEURISSE	Baronielaan 45	Tel. : (051) 30 22 04
Redactie	ANTOON VANDROMME	Blauwhuisstraat 54	Tel. : (051) 30 31 35
Bestuurslid	ROGER BEKAERT	Sint-Crispijnstraat 37	Tel. : (051) 30 34 99
Bestuurslid	LUC BILLIOUW	B. Vandenbogaerdelaan 91	Tel. : (051) 30 12 23

HOE WORD IK LID?

GEWOON LID : 200 fr.

STEUNEND LID : 300 fr.

ERELID : 400 fr.

- Ofwel door storting of overschrijving op rekening 712-0700260-03 van Heemkundige Kring «Ten Mandere» 8700 Izegem.
- Ofwel betaalt U aan een van de leden van het Bestuur.

Noot: In geval van storting of overschrijving vergeet U niet de gewenste jaargang(en) te vermelden.

ARCHIEF :

- Is ondergebracht in het Stadhuis, Korenmarkt.
- Is open voor iedereen.
- De toegang wordt verleend na aanvraag op het secretariaat, stadhuis, op 1e verdieping, bureau 7, bij de heer André Demeurisse.

BIBLIOTHEEK :

- Is ondergebracht in het stadhuis, Korenmarkt.
- Is gratis toegankelijk voor alle leden van Ten Mandere, op vertoon van hun lidmaatschapskaart van het lopende jaar.
- De boeken kunnen gratis in bruikleen ontvangen worden.
- De aanvraag dient gericht tot de heer André Demeurisse, stadhuis, 1e verdieping, bureau 7.

ALLE OUDE GESCHRIFTEN, BOEKEN, FOTO'S, KAARTEN e.a. BETREFFENDE IZEGEM worden steeds met dank aanvaard bij alle leden van het Bestuur.

JAARGANGEN :

Jaargang I	1961	nrs 1-2-3	uitgeput	Jaargang X	1970	26-27-28	uitgeput
Jaargang II	1962	4-5-6	uitgeput	Jaargang XI	1971	29-30-31	uitgeput
Jaargang III	1963	7-8	uitgeput	Jaargang XII	1972	32-33-34	uitgeput
Jaargang IV	1964	9-10	uitgeput	Jaargang XIII	1973	35-36-37	uitgeput
Jaargang V	1965	11-12-13	uitgeput	Jaargang XIV	1974	38-39-40	uitgeput
Jaargang VI	1966	14-15-16	uitgeput	Jaargang XV	1975	41-42-43	150 fr.
Jaargang VII	1967	17-18-19	150 fr.	Jaargang XVI	1976	44-45-46	150 fr.
Jaargang VIII	1968	20-21-22	150 fr.	Jaargang XVII	1977	47-48-49	150 fr.
Jaargang IX	1969	23-24-25	uitgeput	Losse nummers			80 fr.

- Enkele losse nummers zijn nog in voorraad
(nrs. 4 - 7 - 15 - 24 - 25 - 26 - 30 - 31 - 34 - 35 - 37 - 38 - 40).
- Deze oude jaargangen kunnen besteld worden bij de Archivaris.
- Wanneer U 't nodige bedrag stort op de hierboven vermelde rekening (+ vermelding van de gewenste jaargang(en)), worden ze U met de post toegezonden.

INHOUD

---

1. IZEGEM IN DE FRANSE TIJD (IVe deel en slot)	<i>R. Bekaert</i>	65
2. 25 JAAR GELEDEN VERDWEEN DE TRAM	<i>A. Vandromme</i>	149
3. ONTSTAAN VAN DE BENAMING "KRUIPEND' AARDE" Gehucht in het N-O van Kachtem	<i>A. Vandromme</i>	161
4. ROESELARSESTRAAT 1826-27	<i>J. Bourgeois</i>	163
5. ACTUEELTJES Nr 37	<i>R. Leroy</i>	169
6. SNIPPERS Nr 18	<i>A. Vandromme</i>	177
7. UIT DE OUDE DOOS ST-JOZEFSCOLLEGE 1923 - 1924		180

IZEGEM IN DE FRANSE TIJD (Ive deel & slot)

DOOR R. BEKAERT.

HET POLITIEREGLEMENT VAN 1808

J. Chauvelin, prefect van het Leie-departement, gaf bevel aan de gemeenten een politiereglement samen te stellen, in overeenstemming met de wetten van het keizerrijk.

Meier Vandewalle stelde dit reglement op. (22 maart 1806) Het werd goedgekeurd te Brugge op 19 december 1807. De gemeente liet het drukken te Kortrijk, bij drukker François De Muynck en betaalde daarvoor 266,84 fr. (242) Het is opgesteld in de beide talen. In twee kolommen staan de Franse en de Vlaamse tekst naast elkaar.

Een exemplaar van het reglement bleef bewaard in het archief "Ten Mandere", met in geschreven tekst : "Eigendom van Dr. Vandewalle Iseghem."

Dit reglement bevat naar onze mening interessante gegevens en laat enkele kanten van de levenswijze, van onze voorouders voor onze ogen oprijzen. Dit is een getrouwe copie van het oorspronkelijk gedrukte reglement. Alleen de Vlaamse tekst werd hier behouden. Het komt wel eens voor dat de schrijfwijze van bepaalde woorden niet altijd dezelfde is. De woorden met hoofdletter geschreven doen soms eigenaardig aan, maar komen aldus in het oorspronkelijk stuk voor. Hier volgt de titel in de beide talen :

EMPIRE FRANÇAISE

*Extraits du registre
Aux Arrêtés du maire de
la commune d'Iseghem
Arrondissement de Courtrai
Département de la Lys*

*Uyttrek uyt het register
der beslyuten van den Meyer
der commune van Iseghem
Arrondissement van Kortrijk
Departement der Leye*

EERSTE HOOFDAFDEELING

Veyligheyd en publieke ruste.

I. Het is verboden aen alle Persoonen, de publieke ruste te stooren, op wat maniere het wezen mag, ofte het onderhoud van 't goed Order te hinderen, door Faitelykheden, mondelinge Verwytsels, Twist of Disputen in de straeten, publieke Plaetzen ofte Vergaederings; Oproeringen te verwekken, ofte de Ruste der Inwoonders te ontroeren, op pene van vervolgt te worden by wege van Municipale of Verbeterings - Policie, ingevolge de Zwaerigheyd van het geval. (Wet van den 22 July 1791 Artikel I en XIX)

II. Alle persoonen, draegers van Knots-Stokken, yzere Vorken (andere dan de gene dienende tot den Landbouw) Stokken beslagen met Yzer ofte Lood, zullen genomen, en op de instand (aanstonds) geleyd worden voor de Vrede-Rechter, om geoordeeld te worden, op de Besluyten van den Commissaris van Policie ofte Adjoint van den Meyer, dit Ampt bedienende in d'afwezigheyd van dien den Eer-naem heeft, tot eene boete of gevang by wege van Municipale Policie.

In cas van ervallinge, zullen zy, in overeenkomste van den Artikel 607 van den Straf-boek, ook by middel van correctionneele policie gestraft worden.

III. Den gonen die zal bevonden worden draeger te zyn van gevaerlyke, aen vallende, verborgene en geheyme Wapenen, dusdaenige als Wind-Fusiken, of Pistolen, Poinjaerde, Messen op de wyze van Dolken, Stokken ofte Kanen met Werp-schigten, Degen of Bayonnette, of met yzerwerk beslaegen, zal gelykelyk op den zelven oogenblik aengehouden zyn, om vervolgt te worden, boven de verbeuring dezer wapenen, tot eene boete van 500 francs. (Wet van den 23 Meye 1723, Keyzerlyk Decreet van 2 Nivose jaer 14)

IV. Allen vremden persoon, binnen de Commune bevonden zonder Pasport, zal, in uytvoering van de Wet van 10 Vendémiaire 4de jaer, op den zelven instant aengehouden en in het gevang gesteld worden, tot'er tyd dat hy zal doen blyken van zyn goed gedrag.

V. Het is verboden aen d'Inwoonders, iets te stellen op hunne Vensters of hunne Huyzen op de publieke baen, dat door den val iemand zou kunnen hinderen ofte beschaedigen, op welke wyze het wezen mag, op pene van te moeten verantwoorden voor alle schaeden en intresten die daer uyt zouden volgen, en gevonnist te zyn door de simpele municipale Policie.

VI. Geene Verzaemelingen ofte publieke Vergaederingen en zullen mogen plaetsc hebben, tot Gayschietingen, Spelen met bollen, ofte andere, zonder schriftelyke toestemminge van den Meyer ofte Adjoint, op pene dat de zelve Spelen zullen verboden worden, en de personen die deze t' hunnen huyze zullen houden, vervolgt worden door de Municipale Policie.

VII. In geval van Brand, ofte andere ellendigen geesel, alle de Inwoonders zullen gehouden zyn alle hulpe te bieden, die in hunne magt is; de gene die weygeren te gehoorzaemen aen de verzoeken die hun zullen gedaen zyn door de Meyer, of van wegens de Policie, zullen voor den Tribunal van de simpele Policie worden gebracht. (Wet van den 22 July 1791, Artikel XVII.)

VIII. Het is verboden van de Krankzinnigen ofte de Raezende honden te laeten loopen, als mede kwaedaerdige of ongetemde Dieren, of wel die verdagt zyn van dolheyd, op pene van verantwoordinge over alle de ongevallen en schaeden die zy zouden veroorzaeken, en boven dies gecondamneert te worden in de municipale straffen.

IX. Het is geordonneert aen alle Inwoonders, van hunne Honden gebonden te houden; zy en mogen de zelve maer in de nagt laeten loopen in hunne gesloten plaetzen, die niet en zullen gebonden wezen, moeten gemuyband zyn, of mogen maer uytgaen met hunne Meesters, de welke altyd zullen verantwoordelyk blyven over de ongevallen.

X. De Honden of andere Dieren, besmet ofte verdagt van Dolheyd, zullen op den instand gedood worden; Eygenaers, die ze niet zouden dooden, zullen door de Policie vervolgt worden.

XI. Het is verboden aen alle Proprietarissen, Landbouwers, Pagters en opperhoofden van Huysgezins, in hunne huyzen of in hunnen dienst te aenveerden Persoonen die nun niet en hebben voorzien van Pasporten en Certificaeten, waer by blykt dat zy hebben volkomen aen de Wetten op de militaire conscriptie, en dat zy van onberispelyk gedrag zyn. Zy zullen bovendien gehouden zyn de vremde Persoonen, die welke zy in hunnen dienst zouden nemen, te doen inschrijven ter greffie van de Meyerie binnen den derden dage, op pene van vervolgt te worden by wege van Policie en in het geval dat deze Persoonen bekend zyn voor Deserteurs of conscrits réfractaires, van in loopen de comdamnation vastgesteld jegens de Aenhouders, by Wet van den 24 Brumaire jaer 6.

XII. Het is verboden, aen alle Inwoonders ofte Vremdelingen, aen het publiek Schouwburg of andere spelen, treurige of klugtige Commedien te geven, zonder dat zy voorafgaendelyk eene schriftelyke Toestemminge van den Meyer bekomen hebben, op pene van in te loopen eene boete, van twaelf francs, voor iedere vertooning. (Wet van 3 Thermidor jaer 12)

XIII. Het is insgelyk verboden; in de straeten ofte publieke plaetzen te schieten met Boog-spielen, met de Bolle, Malie-spiel, Slinger-werpen, Kolven, Kegel-spiel en generaelyk eenige Spelen ofte Oefeningen te doen: 't is gelykelyk verboden in de zelve straeten Vuur-pylen ofte Spring-busschen los te branden, alsmede Vuur te ontsteken zonder het bekomen consent van de Meyer.

XIV. Niemand zal vermogen Bekendmaekingen te doen, eenige Schriften ofte Afdrukselen te plakken, zonder de zelve voorafgaendelyk gegeven te hebben aen het onderzoek van den Meyer, en zyne Toestemminge bekomen te hebben, op pene van vervolgt te worden en gestraft te zyn door de municipale Policie.

XV. Geene Lezinge ofte Aenplakkinge van eenige Schriften ofte Afdruksels en zal mogen gedaen worden, 't en zy de zelve Schriften ofte Afdruksels eene complete overstellinge inhouden, ofte ten minsten, ten hoofde in de fransche taele, medebrengeende eene uytdrukking van het gene zy bevatten. (Besluit van Mynheer den Prefect, van 10 november 1806).

TWEEDE HOOFDSTUK

Regeltucht der Herbergen.

XVI. Binnen de thien dagen naer d'afkondinge van het tegenwoordig Besluit, zullen alle d'Herbergiers, Logist-gevers, als mede de Verkoopers van Dranken gehouden zyn eene Verklaeringe te doen in de Meyerie draegende hunnen naem, den genen van het Uythangberd van hun Huys, als mede de gelegenheyd van het zelve, op pene van hunnen verkoop verboden te worden.

XVII. Het is verboden aen alle Persoonen, in het toekomende, Aubergien, Herbergen, Caffē-huyzen ofte andere publieke Plaetzen op-te-regten, onder welkdaenige benaeminge het zy, zonder tot dies eene schriftelyke Toestemminge bekomen te hebben van den Meyer, op pene van den verkoop belet te worden: de Uythangberden van alle Herbergen en Huyzen voor het Publiek geopend, moeten in het fransch uytgedrukt zyn, op pene van de zelve Herbergen en Huyzen zul-

len gesloten worden, en hunnen verkoop verboden; alle Uythangberden, de welke geene uytdrukkinge in het fransch medebrengen, zullen van het officie megen, ten koste der Pagters van het huys, worden afgedaen.

De Herbergiers, Drank-verkoopers, en generallyk alle Persoonen die voor het Publiek Plaetzen open houden, zyn gehouden eene Lanterne te stellen boven den besondersten ingang van hunne Huyzen : dezen Lanterne, dies het model hun door den Meyer zal gegeven worden, zal moeten ontsteken zyn in alle saisoenen, te rekenen van den ondergang der zonne, tot naer de ure van vertrek, door de Policie-klokke aengekondigt. (Besluit van den Heer Prefect, van den 10 November 1806).

XVIII. Alle Herbergiers, Eygenaers van gegarnierde Herbergen, Logist-gevers, en alle de gene die Schuyt-plaets geven, zyn gehouden, op een gezegeld Register geteekend en gearapheert door den Meyer ofte Adjoint, seffens en zonder openlaetinge, in-te-schryven de naemen, hoedanigheden, woonplaetzen, date van inkomste en vertrek, van alle de gone die by hun logeeren, zelfs voor eenen nacht, het zelve Register Aen-te-bieden alle vijfthien dagen, en t'elkens dat zy dies zullen verzogt worden door den Meyer, Commissaris van Policie, Adjoint of Agenten van Policie, op pene van verbod en sluytinge van hunne Herbergen ofte Huyzen, en gestraft te worden by wege van municipale Policie (Wet van den 22 July 1791, Art. V).

XIX. Het is strengelyk verboden aen de Herbergiers, Bier-verkoopers en Logist-gevers, Vremdelingen en hunne huizen te aenveerden, indien zy van goede Pasporten onvoorzien zyn : zy zullen gehouden zyn, zoo haest dat zy hun in hunne huizen begeven om te logeeren, de Pasporten te verzoeken : indien zy daer van niet en zyn voorzien, of geene goede Papieren en konnen vertoonen, zy moeten daer van kennis geven aen den Meyer of Adjoint, die de zelve persoonen zullen doen vaststellen, indien'er reden is.

XX. De Herbergiers, Logist-gevers, ofte andere, zullen gehouden zyn op den instand, aen den Meyer of Adjoint, kennisse te geven van de Misdaeden, Twisten, Disputen en Faitelykheden de welke t'hunnen huize zouden begaen worden, en de Daeders en medepligtige aen te klaegen, op pene van zelfs aenzien te worden als mede-pligtige van deze Twisten, en vervolgt te worden als dusdaenige : hunne Herbergen zullen daer-en-boven gesloten, en hunnen verkoop verboden worden.

XXI. Alle Herbergen, Drank-huizen, Estamineen, en andere plaetzen alwaer het

Publiek aenveerd word, zullen gesloten zyn als volgt : van 1 April tot de lesten September, ten thien uren 's avonds; en van 1sten October tot den lesten Maerte, ten negen uren 's avonds, op boete van dry francs voor elken persoon die in overtredinge zal bevonden worden, en ook meerdere straffen in cas van ervallinge.

Den voorenstaenden Artikel en is niet betrekkelyk tot de Herbergen, Drank- of andere Huyzen, die niet gelegen zyn in het inwendig van het Dorp, en degene die meer afgelegen zyn dan honderd meters van den lesten verzaemelden trop van thien huizen, de welke zullen moeten gesloten met den ondergang tot den opstand van de zonne.

XXII. De Herbergiers, Drank-verkoopers en andere en zullen, naer de uren hiervoor vastgesteld, niemand in hunne huizen mogen houden, 't en waere zy deel maekten van hunne menagie, ofte aldaer zouden geherbergt zyn : de overtredingen aen de twee voorenstaende Artikels zullen by wege van Municipale Policie gestraft worden : deze straffe zal dobbel zyn in cas van ervallen : op de derde overtredinge zullen hunne Herbergen, Drank-huizen, ect.. Gesloten zyn, en hunnen verkoop belet worden : de persoonen die, naer de uren hiervoor bepaeld, in de zelve Huyzen zouden bevonden zyn, zullen eene boete inloopen van dry francs ofte eene straffe van dry dagen gevang.

XXIII. Geene publieke Dans- of andere vergaederingen en zullen mogen plaets hebben, onder voorwendsel van Feesten, Verheug-dagen ofte andere benaeming, t'en zy den Meyer, ofte den genen die hem vervangt, tot dies eene schriftelyke Toestemminge zal verleenen; de Meesters van de Huyzen alwaer deze vergaederingen zouden gehouden worden, zyn verpligt deze Toestemminge te vertoonen aen alle Agenten van Policie, die op de zelve Verzaemelingen zullen waeken.

XXIV. Allen Herbergier, Drank-verkoop, ofte andere, vooraleer de toestemminge te bekomen teneynde van in hunne huizen Bal te geven of Speelmans te houden, zullen verpligt zyn t'elkens te betaelen aen den Bureau van Weldadigheyd eene somme van dry francs, de welke by Quittantie zal moeten aengetoond zyn aen den Meyer, vooraleer de Permissie, gevraegt by den voorenstaenden Artikel, te bekomen.

XXV. Het is verboden aen d'Hofmeesters, Herbergiers, Drank-verkoopers en andere in hunne stallingen Peerden te logeeren die zouden besmet zyn met het
70 Snot, op pene van gecondamneert te worden by wege van municipale Policie; en

dat de Stallingen, alwaer deze Peerden zullen gelogeert hebben, ten koste van den Proprietaris, zullen geschropt, gewasschen, en met kalk gewit worden, op eene wyze dat zy reynig en gezond zyn.

DERDE HOOFDSTUK

Wegen en Gebauwen.

XXVI. Het is verboden aen alle Persoonen, de publieke Wegen te beschaedigen of te hinderen, op wat wyze het wezen mag, ofte in de Straeten Materiaelen, Gruys, Boomen, Steenen, ofte Mesthoopen te werpen of te leggen; die de passage zouden kunnen beletten, ofte eenige schaedlyk uytwaessemingen veroorzaeken; de tegenstrevers zullen vervolgt worden door de simpele Policie, ende Objecten t'hunnen laste weggevoerd en getransporteert worden.

XXVII. Het is expresselyk verboden, den loop der Beeken, onderaersche Duykers ofte Greppen te verleggen, afneminge van de Oevers of van den grond op pene van wedergaewe, van alle kosten, schaeden en intresten, en vervolgt te worden by wege van municipale of correctioneële Policie, ingevolge de zwaerheyd van het geval.

XXVIII. De Landslieden, ofte andere, die eenige schaede zouden veroorzaeken, op wat maniere het wezen mag, aen publieke Straeten, ofte een deel van hunne breedde afnemen, zullen gevonnist worden in de erstellinge ofte wedergevinge t'hunne koste, als mede in eene boete ingevolge omstandigheyt. Het is bevolen aen alle Eygenaeren, Landslieden, Gebruykers ofte Pagters, t'elken jaere, geduerende den maend Mey, alle Aerde-wegen te vermaeken, en de Gragten op de geheele uytgestrektheyd van hunne aenpaelende lande te zuiveren, in der manieren als zulks hier zal voorgeschreven zyn by Proces-verbal van den Meyer, 't welke zal afgekondigt worden op den eersten Zondag van Mey; als ook van wederom te geven de afnemingen die zy zouden kunnen gedaen hebben van de voorzeyde Wegen, op pene dat de zelve erstellinge en wedergevinge van Officie wege, t'hunnen koste zal gedaen worden. (Besluit van Mijnheer den Prefect, van den 21 Maerte 1806).

De Eygenaers ofte Pagters, paelende aen de onbevaerbaere Rivieren, Beken, Waterloopen, Grachten ofte Gooten die de Commune doorloopen, zyn gelykelyk gehouden ten uytvoer te brengen, geduerende de Meymaend, de Zuiveringen en Ruymingen de welke door den Meyer, noodig zullen geoordeeld worden aen de zelve Waterloopen of Rivieren; gelykelyk ook de vermaekingen te doen aen de Dyken die aen de zelve Gragten ofte Waterloopen zyn houdende, op pene als by den

voorenstaenden Artikel vervat. (Zelve Besluyt).

Het is gelykelyk verboden, op eenige manieren schaede toe te bringen aen de Beplantingen der publieke Wegen, gelyk ook de Gars-kanten, Aerde of Kansyde-steenen weg te nemen, op de boeten vastgesteld by de Wet van den 28 November 1791.

XXIX. Het is verboden aen alle Persoonen, Winkels ofte Kraemen te stellen in de straeten of publieke Plaetzen, zonder eene schriftelyke Toestemminge bekomen te hebben van den Meyer ofte Adjoint.

XXX. Het is verboden aen alle Voerlieden van Wagens ofte Karren, hun daer van te verweyderen, of de zelve alleen te laeten in de straeten; zy zullen hun op hunne Peerden houden, ofte aen het hoofd der zelve, op pene van eene boete van dry francs, onbegrepen alle schaeden en intresten die hier door zouden voorvallen, waer van zy altyd verantwoordelyk zyn : allen Wagen, bespannen met een of meer peerden, zal moeten voorzien zyn van eenen Dyssel den welken zal moeten sterk vastgemaekt wezen aen den voor-wagen, op de zelve boete.

XXXI. Het is gelykelyk verboden, aen alle Geleyders van aengespannen of andere Peerden, de zelve te laeten draeven of galopperen in het afkomen van de Merkten of andersints; zy zullen de zelve moeten leeden op den stap in het binnenste der Commune, op de straffen hier vooren uytgedrukt, en zelfs zwaerdere, indien hunne onvoorzigtigheyd eenige ongelukken veroorzaekt. (Wet van den 22 July 1791)

XXXII. De Wagens ofte Karren, de welke met toestemminge van de Policie, zonder eenig beletsel aen de passagie, zouden blyven staen voor de deuren der Herbergiers ofte Koopmans, of in de publieke Straeten en Plaetzen, zullen den Dyssel in de locht opgeheven hebben, en de peerden vastgebonden zyn, op pene van eene boete van dry francs.

XXXIII. Het is bevolen aen alle Inwoonders, hunne Schauwen en Ovens te doen zuiveren, ten minste twee mael 's jaers, en boven dies, t'elkens dat zy zulks zullen gelast zyn door de Policie, als mede de noodige reparatien t'hunnen koste zullen gedaen worden, en dat zy zullen inloopen eene boete van dry francs, voor de eerste reyze, en eene zwaerdere straffe, indien zy ervallen. (Wet van den 28 September 1791)

72 XXXIV. Het word verboden aen alle Inwoonders eenige Fouragie, Hout, Koolen ofte andere brandnemende objecten te leggen langs de pypen der schauwen 't en zy ter

afgelegenheid van eenen met derzelve pypen : het is ook verboden Asschen te leggen op de Zolders, of andere besloten plaetzen, waer van den grond van hout gemaekt is : het word insgelyks verboden in Scheuren, Stallingen en Magazijnen te gaen met licht dat niet besloten is in goede lanternen, ofte met pypen, gevult met brandende Tabak.

XXXV. De persoonen wie zullen Bauwen, of eenige reparatien doen aen hunne huizen, wanof Materialen en Gruys zouden liggen voor hunne deuren, of in de plaetzen van passagie, zullen gehouden zyn de zelve te doen wegnemen binnen de dry dagen : zy zullen bovendien verpligt wezen aldaer eenen staek te planten met eenen brandende Lanterne, om alle ongelukken in de nagt te voorkomen.

XXXVI. De gone die zouden weygeren, op de Sommatie die hun zal gedaen worden, de Edificien te vermaeken, of af-te-breken de gone die drygen in te storten, zullen door de municipale Policie agtervolgt worden.

XXXVII. Daer word geordonneert, aen alle de gone die zullen Bauwen, de publieke Riolen en andere Werken in hunnen voorigen staet te behouden, en niets te doen dat de zelve zoude kunnen hinderen, ofte aen hun gebruyk beschaedigen op pene gecondamneert te worden in de Erstellung der zelve, t'hunnen koste, ongemindert de straffe die zy verbewrt hebben.

XXXVIII. Alle Inwoonder is gehouden te doen authorisēren door den Meyer, de Veranderingen, Reparatien en Werkingen aen het voorende der Huyzen staende in het inwendige der Commune, en komende op de Straeten, Plaetzen of publieke Wegen, op pene dat de zelve gedeelten, ten koste van de Tegenstrevers zullen ersteld worden in hunnen voorigen staet : gelyke authorisatie word vereyscht tot het doen van veranderingen aen de kalsyde Loop baen, en voor de Huyzen. Geene Uythang-berden ofte Inscriptien, 't zij op uytspriengen, 't zy geplaeyst of geverft op den muer, en zullen megen gesteld worden, 't en zij naer alvooren de toestemminge bekomen te hebben van den Meyer : om de zelve toestemminge te bekomen, zal den Verzoeker gehouden wezen den geheelen inhoud van de zelve Inscriptien over te geven in de fransche taele. (Besluyt van den 10 November 1806)

XXXIX. In het toekomende, alle de Huyzen en andere Gebauwen, staende in het binnenste der Commune, die zouden gemaekt of ermaekt worden, zullen met Pannen, Techels ofte Schallen moeten gedekt zyn : het word expresselyk verboden

de zelve met Stroy te dekken. Het is bevolen aen de Dekkers, Metsers en andere Werklieden; die op de huizen of gebauwen werken, aldaer aen eene koorde, vallende op de straete, te hangen eenen ofte verscheyde Latten, om te dienen voor bericht aen de Passanten, op pene van verantwoordelyk te zyn over de ongelukken en eene boete in te loopen van dry francs, of te worden gestraft met dry dagen gevang.

XL. Allen Maendag, Woensdag en Zaterdag van elke weke, 's voormiddags, in den Zomer ten acht uren, en voor den negen uren in den Winter, zal het voorenste van alle Huyzen, staende in het binnenste van het Dorp, alsmede de Hoven, Kerken en andere publiek Edificien, Gevaegt en Gekuyst worden; indien het een Woonhuys is, door den gebruyker van het deel naest de straete; indien het eenen Hof is, door de proprietaris; indien het eene Kerke ofte ander publiek Gebauw, door de Concierge of Portier : de wuyligheyd en Modder zal verzaemeld zyn in de Straeten, eenen meter van de Greppen, en naer dies geweerd worden, ingevolge de maetregelen die ten dien pointe zullen genomen worden door den Meyer. Deze Opvaeging zal van Officie wege gedaen worden onder toezigt van den Cammassaris van Policie, ten koste van de gone die in wandevoir zouden blyven hunne pligten hier vooren te kwyten. De onkosten van de Opvaeginge zullen vastgesteld worden door de administratieve overheyd, en verhaeld worden in de manieren geplogten tot de inninge der directe Contributien.

XLI. Geduerende de groote Hitten, zullen alle de Inwoonders gehouden zyn het voorenste van hunne Huyzen, en de gone van hunne Gebueren, indien zy onbevoond zyn, gelykelyk te Besproyen, ten minste twee mael dags, op pene dat de zelve Besproyingen, gelykelyk als het Vaegen, t'hunnen koste zal gedaen worden. Allen Persoon, die de Numeros der Huyzen zouden veranderen, afdoen of beschaedigen, op welkdaenige wyze het zoude mogen wezen, als mede de Inscriptien gedaen door de Overheyd of door haere orders, zal gestraft worden met eene boete gelyk aen het beloop van dry dag-loonen, of dry dagen gevang, ongemindert d'onkosten die de erstellinge zoude kunnen medebrenghen.

VIERDE HOOFDSTUK

Gezonden Staet.

74

XLII. De doode Dieren zullen gedolven worden geduerende den dag, ter diepte van eenen meter 33 centimēters, door de proprietarissen, op hunnen grond, of

op den genen tot dies aangewezen door den Meyer of zynen Adjoint.

XLIII. De Slagt-plaetzen der Vleeschhauwers en de Greppen dienende tot het afleeden van het Bloed, zullen gemaekt worden in der manieren, dat het zelve aldaer niet en word opgehouden : de tegenstrevers zullen gestraft worden met eene boete van dry francs, en door grooter straffe, in cas van ervallinge.

XLIV. In geval van te koop-stellinge van bedorvene, hinderlyke of ondeugende Levens-middelen, de zelve zullen aengeslagen en vernietigt worden, en den Tegenstrever gecondamneert in eene boete van dry francs, de welke verdobbelt zal zyn in cas van ervallinge. (Wet van 22 July 1791)

XLV. Het is uytdukkelyk verboden, dicht aen de Wooningen, verzaemelingen te maeken van Mesthoopen, Slijk of andere objecten, die hinderlyk zyn aen de gezondheyd door hunne stinkende uytwaessemingen. Het is gelykelyk verboden, Putten, dienende tot het ophouden van Vette of stilstaende Waeters, te delven by de Wooningen of publieke Plaetzen; de Policie zal de zelve doen weeren en opvullen, ten koste der Tegenstrevers, die daar-en-boven zullen gestraft worden door de simpele Policie.

XLVI. Het is verboden de Vertrekken te zuiveren, ofte Ruymingen te transportēren naer den zeven uren des morgens, in de Zomer; en naer den negen uren in de Winter : de Overtreders zullen voor het Tribunal van Policie gebragt worden.

XLVII. Het is verboden, aen alle Persoonen, het Kerkhof dezer Commune te doorloopen met Peerden, last-draegende of andere Dieren, en de zelve aldaer te laeten weeden; ofte aldaer Kleedingen, Lynwaet, ect? te leggen, om te bleeken of te droogen, op pene van eene boete van zes francs voor elke overtredinge.

VIJFDE HOOFDSTUK.

Oefening der Artzenykonst, Geneeskonst, Heelkunde, alsook van Accouchementen.

XLVIII. Het is verboden, aen alle Persoonen, andere dan de gene die wettig aengenomen, en draegers zyn van Diplomen, Certificaten of Brieven van Ontfang, ingeschreven ter Greffie van het Tribunal van eerste Instantie en op het Secretariaat der onder Prefecture van het Arrondissement; in de Commune den staet van Genees- Heel-meester of accoucheur te oefnenen. De overtreders zullen voor het Tribunal van Policie gebragt zyn, om gecondamneert te worden ingevolge de Wet van den 19 Ventose 11ste jaer.

Alle uytdeeling van Kruyden, of Bereydsels van Medicamenten, op Theaters of Stellingen, in de publieke Plaetzen, Feesten of Merkten zyn verboden; de Persoonen die dusdaenige uytdeelingen of Bereydsels zouden doen, gelyk ook de gone die Bekendmaekingen of Aenplakkingen van afdruksels zouden doen van geheyme Remedien, onder welkdaenige benaemingen zy zouden wezen, zullen voor het Tribunal van municipale Policie gebragt worden, indien zy van eene Diplome voorzien zyn, in het contrarie geval, zullen zy correctionneelyk vervolgt worden. (Wet van den 21 Germinal 11ste jaer)

Allen Persoon die overtuugd zal worden bedorvene of onduegende Medicamenten verkogt te hebben, zal gestraft worden met eene boete van honderd francs. boven het gevang, dat niet langer zal zyn als zes maenden. (Wet van den 19 July 1799)

Het is verboden aen de Apothekers en Verkoopers van Kruyden, op pene van eene boete van dry duyzend francs, van den Arsenic, Rood Ratte-kruyd, Sublimaet en alle andere Droguen die voor vergiftig erkend zyn, te verkoopen, 't en waere aen bekende en gedomisilieerde Persoonen, aen de welke diergelyke Droguen noodzaekelyk zyn tot hunne fonctie : in dit leste geval, zullen zy op den instand der verkooping moeten inschrijven op eene Register van gezegelt papier, gequoteert en gearapheert door den Meyer, de naemen, toenaem, hoe daenigheyd en woonplaets der Koopers : dezen Register zal bewaerd worden, en de Meester alleen zal dan of den Sleutel hebben, den welken verantwoordelyk blyft over de overtredingen die zouden gedaen worden door zyne Vrouw, Werklieden of Dienstboden. (Edict van de maend July 1682, Wet van den 21 Germinal 11ste jaer)

XLIX. De Bereyders van Geneesmiddelen, voorzien van Brieven van Aenveerdinge, zullen allen vermogen opene Werkplaetzen en Provisie kamers te hebben, om te bereyden, behandelen en verkoopen de medecinaele Ondereenmenging, alsook enkele Kruyden. Het is verboden, aen de Kruydeniers en alle andere, als de geauthoriseerde Apothekers, tot het oefnenen de Artzenykonst, te vertieren of verkoopen eenig Zout, Mingelingen ofte andere Toebereydselen, op de wyze van Medicamenten, of eenige andere mingelinge van simpele Droguen, om in 's menschens lichaem te gaen, voor Geneesmiddelen, op pene van vyf honderd francs boete. (Wet van den 21 Germinal jaer 11)

Niettegenstaende de Geneesmeesters de welke in de Commune geplaeft zyn, alwaer zy geene Bereyders en zyn, die opene Werkplaetzen hebben, mogen simpele

Medicamenten afleveren, aen Persoonen by de welke zy geroepen zyn doch sonder het recht te hebben van opene Provisie-kamers te hebben. (Zelve wet)

ZESDE HOOFDSTUK.

Regeltugt op d'openbaere Wegen.

L. De gone die op de uytgestrektheyd der Commune een verlaeten kind zouden vinden, zyn gehouden het zelve op den oogeblik te draegen of te geleyden voor den Meyer ofte Adjoint. De gene die een lichaem zouden gewaer worden, liggende op de publieke Buyten-wegen, of in het Water, zyn gehouden danof seffens verslag te doen aen eenen der beyde Amptenaeren by den voorenstaenden Artikel genaemd : de Naerlaetendheyd ten dien opzigte zal gestraft worden door de simpele Policie.

Het is verboden alle soorte van Dieren te abandonēren, en den Eygendom van andere te laeten beschaedigen door de zelve Dieren, op pene dat de zelve in beslag genomen, en den Eygenaer gecondamneert zal worden in de schaeden en intresten. (Wet van den 28 September 1791)

Het is verboden volle Peerden van een jaer en daer boven, te laeten loopen in de velden en weyden, als ook in de publieke wegen, 't en waere de zelve besloten zyn, in der manieren dat zy hun niet kunnen ontsnappen; en eenige ongelukken veroorzaaken. (Wet van den 19 july 1791 en 3 Brumaire jaer 4 en Besluyt van Mijnheer den Prefect van den 20 Februari 1807)

De volle Peerden, die los en zonder bind-zeel gevonden worden in de plaetzen hier vooren aengetoond, zullen aengehouden zyn, en gesteld worden om gevoed te worden ten koste van de Proprietarissen, de welke vervolgt zullen wezen, om gecondamneert te woden in de straffen van municipale Policie, als mede tot erstellinge van de gedaene schaeden en ongelukken. (Zelve Wetten en Besluyten)

Het is verboden aen de Persoonen, vuer te ontsteken op de Velden, naeder als honderd meters van de Huyzen, Bosschen, Heyden, Boomgaerden en stroy- ofte Hoy-myten, op pene van verantwoordelyk te blyven van alle schaeden en intresten, en vervolgt te worden by wege van municipale of correctionneele Policie, ingevolge de zwaerheyd van het geval.

Alle Persoonen, die hun in de Commune zullen begeven met Hengsten, zonder dat de zelve voorafgaendelyk voor goed zullen erkend zyn tot vermeerdering, en van goeden aard, zullen gestraft worden met eene boete van honder francs, in profyte van den Bureau van Weldadigheyd. (Wet van den 28 7bre 1791)

Allen Proprietaris die Peerden heeft, de welke besmet zyn, ofte aenzien worden als besmet te wezen met het Snot of andere betraepelyke plaegen, is gehouden danof declaratie te doen aen den Meyer, binnen de 24 uren, op pene van Vijf honderd francs boete. (Arrest van den Raed, van den 24 Oogst 1784)

Gelyke declaratie zal moeten worden gedaen, op zelve boete, binnen denzelven tyd, in geval van vermoeden van besmettelyke plaegen onder de Beesten. Het vel van de doode Dieren, by gevolgen van besmettelyke plaegen, en zal niet mogen afgedaen zyn, maer zal moeten doorsneden worden; en het cadaver gedolven zyn ter diepte van twee meters, op pene van vijftig francs. (Besluit van het Gouvernement, van 25 Messidor 5de Jaer)

Alle afneminge van Fruyt, hangende met of zonder wortel, van Kruyden ofte andere Voortbrengsels, konnende dienen tot voedsel van den Mensch, of voor de Beesten, zal gestraft worden met eene boete gelyk aen de schaede losstellinge verschuldigd aen den Proprietaris ofte Pagter, en van eene opsluytinge van municipale Policie, de boete zal dobbel zyn, en de opsluytinge van dry maanden, indien de Wegneminge is geschied met hulp van Panders, Zakken ofte lastdraegende Beesten. (Wet van 28 September 1791)

De gone die zouden opnemen in de Landen, zelfs naer het generael wegdoen der vrugten, zonder toestemminge van den Proprietaris, zullen, ongemindert de schaeden en intresten, gecondamneert worden in de pene van simpele Policie. (Zelve Wet)

LI. Het is expresselyk verboden, aen alle Persoonen Grachten op-te-vullen, Afslutingen te hinderen, Takken af-te-houwen, of eenig Hout weg te nemen uyt de Haegen, op pene van schaeden aen de Proprietarissen te moeten vergoeden, en gestraft te worden bywege van municipale Policie. Het is ook verboden de Freffien van de Fruyt-boomen af te rukken, te houwen, ofte eenige Plantingen, ten deele of geheele, te hinderen.

LII. Niemand en zal den Eygendom van zyne gebeuren mogen doen overstroomen, of volontairelyk Water verleenen, op verhinderende maniere, op pene van gecondamneert te worden by wege van municipale Policie ofte correctioneële Policie, en eene boete of gevang.

LIII. Allen Eygenaer van Woonhuizen, Scheuren, Stallingen en andere Gebauwen, die in de zelve zyne gebauwen Vremdelingen zal aanveerden om hun te huysvesten, zal gehouden zyn danof eene verklaeringe te doen aen den Meyer, binnen

de 48 uren, op pene verantwoordelyk te blyven over de faiten dezer Vremdelingen, over de welke zy hun garant stellen, en te betaelen eene boete van zestig francs, voor de eerste overtredinge, en het dobbel in cas van ervallinge. Alle ontnemingen, morselingen en beschaedheden van Instrumenten dienende tot Landbauw, zullen gestraft worden met eene boete gelyk aen de schaedeloosstellinge, en een gevang : het is niet min verboden aen de Proprietarissen op de velden te laten liggen in de nagt. (Wet van 28 September 1791)

De Werklieden en mogen gelykelyk, binnen den nagt, hunne Tangen, Leederen ofte andere Instrumenten, niet agterlaeten, die zouden kunnen dienen tot een gebruyk contrarie aen den gemeene veyligheyd.

Niemand en zal mogen eenige Teekens verplanten; ofte vernietigen, die zyn dienende tot erkentnisse van den scheidinge van Eygendommen, dusdaenige alle Paelsteenen, Boomen, of andere, op pene van eene boete van 24 francs en een gevang. (Zelve Wet)

Het is verboden Vlasch of Kemp te Rotten in de Rivieren ofte Beken, als mede in de Grachten de welke de Meerschen of Weeden omringen, op de straffen vastgesteld by de Wet van den 6 October 1791, en zelfs grooter, indien de Rootingen Ziekten veroorzaekt hebben onder de Menschen of Beesten.

ZEVENSTE HOOFDSTUK.

Bedelarye en Landlooperye.

LIV. Allen persoon, die zal met Bedelen bevonden worden, in de Straeten, of aen de Deuren der Huyzen, zal gevangen, en geleyd worden voor den Meyer en verzonden zyn op zyn bevel, voor den onder Prefect van het Arrondissement, om door hem gezonden te worden naer het Correctie-huys. (Besluyt van den Prefect, van den 26 Vendémiaire jaer 14)

Allen persoon die zal bevonden worden als Landlooper, en die niet en zou kunnen doen blyken van eene vaste wooninge, zal gelykelyk in gevang genomen, en voor den onder-Prefect geleyd worden. (Zelve Besluyt)

ACHTSTE HOOFDSTUK.

Afdoen van Rupsen.

LV. Alle Proprietarissen, Pagters, Gebruykers van eygen Landen, of van de gone van een ander, zullen gehouden zyn, geduerende de maend February van elk jaer de Rupsen of te doen van alle hunne Boomen ofte Haegen, de welke hun vinden

in hunne Lochtingen, Landen, Meerschen, Weyden of Dreven; de Bursen ofte poppen van deze Rupsen-afdoeninge, zullen verbrand worden op het veld. De zelve Rupsen-afdoeninge zal geschieden door het Officie ten koste van de genen der Inwoonders die in wandevoir zullen blyven. (Wet van 26 Nivose jaer 4; Beslyt van den Heer Prefect, van 31 January 1806)

NEGENSTE HOOFDSTUK.

Jagt.

LVI. De Tegenstrevers aen de Wetten, Beslyten ofte Reglementen op de regeltugt van de Jagt en Port-d'Armes zullen rigourezelyk agtervolgt en gestraft worden, ingevolge de straffen hier naer vastgesteld.

LVII. Allen Persoon, van wat hoedaenigheyd hy wezen mag, zelfs de draegers van Port-d'Armes, die zullen bevonden zyn, het land doorloopende en het wild vernietigende, met Vuer geschut, Jagt-honden ofte Wind-honden, Netten, Stroppen, ofte andere Machinen, dienende tot het vangen ofte dodden van Wild, op de Landen of in de Bosschen die hun niet toebehooren, zonder dat zy toestemminge kunnen aen- toonen van den Eygenaer, zal gestraft worden met de boete uytgesproken by de Wet van 30 April 1790.

LVIII. Gelykerwys, in den oogenblik der Overtredingen, de Wapens, Jagt-honden, Wind-honden, netten, Stroppen of andere Instrumenten, dienende tot het vernietigen van het Wild, niet en kunnen genomen worden, om dat de Tegenstrevers de vlugt nemen en dat de Garde-Champetters of Persoonen van Policie aen de hand niet en zyn, om die Aen-te-slaen in den oogenblik, de Overtreders zullen gehouden zyn over-te-leveren aen den Meyer van de Commune; alle objecten met de welke zy de Overtredinge begaen hebben, zoo haest als zy zullen gecondamneert zyn. In den gevalle dat zy zouden declarēren de zelve niet te kunnen opbrengen, om dat zy hun danof zouden ontmaekt hebben, zy zullen alsdan gehouden zyn te betaelen een dry-dobbele boete, van de gene vastgesteld by den voorgaenden Artikel : zy zullen ook mogen gecontraigneert worden by wege van Contrainte, zonder dies een nieuwe zaeke te moeten inspannen. (Reglement van den 22 Juny 1733, Art. V)

LIX. Niemand en vermag zyne Honden te laeten loopen in de Landen, Bosschen of Weyden; de gone die zullen bevonden zyn, zullen gedood worden, gelyk ook de Katten.

LX. De Proprietarissen en ander, die regt van Jagt hebben, en van Port-d'Armes

voorzien zyn en mogen hunne Fusike niet laeden met Lood, 't en zy op de plaetse zelfs alwaer zy regt van Jaegen hebben, op pene van aenzien te zyn als jaegende op den Eygendom van een ander.

LXI. Geduerende den besloten tyd van de Jagt word den verkoop van alle soorte Wild strengelyk verboden : de Tegenstrevers zullen gestraft worden met de confiscatie van hun Wild en eene boete van twintig francs.

Het is ook verboden, aen alle de gone die het regt niet hebben van Waepens te draegen, Foretten te houden : de gone die zullen betuygd wezen van gejaegt te hebben met Foretten, van Konyne-perken geopend, gedolven of gestopt te hebben, ofte andersins beschaedigt, zullen eene boete inloopen van veertig francs.

Gelyk verbod word gedaen van de nesten van Petryssen, Endvogels of ander Wild uyt-te-rukken ofte te vernietigen, de jonge haezen of Konynen te dooden, of te hinderen, op pene van thien francs boete.

Het is insgelyk verboden, aen al de gone die wezen mag, te Jaegen, 't zy met Fusiken, 't zy met Honden, Gaerens of Strecken, in den tyd dat de aerde bedekt is met sneeuw, op de straffen uytgedrukt by het reglement van den 22 Juny 1753.

LXII. De Garde-Champetters zyn gehouden, wanneer zy eene overtreddinge zullen vastgesteld hebben zonder den pligtigen te kunnen inhaelen, aen reglementen op de Jagt, ten bywezen van den Adjoint, Commissaris van Policie op den instand eene opzoekinge te doen in de Huyzen, Scheuren en Stallingen, ect.. van de gone die zouden verdagt zyn van overtreddinge, zy zullen op den oogenblik in de Huyzen waer zy levende of gedood Wild zullen vinden, de Wapens, Netten, Stropen of andere Instrumenten, dienende tot vernieling van het Wild, in beslag nemen, om daer van omstandig Proces-verbal op te stellen, dat aen de Vrede-Rechter van het canton by expeditie zal worden overgemaekt binnen de twee mael Vier-en-twintig uren, omdat de Overtreders zouden gecondamneert worden in de boeten die zy in zulkdaenig geval zullen ingelooopen hebben, als mede in absolute confiscatie van de desaisierde Objecten, de welke provisionneelyk zullen gesteld worden in de Meyerie, met last van danof de overhanding te doen naer d'onder Prefecture, binnen de vijfthien dagen naer de beslagneminge dezer.

THIENDE HOOFDSTUK.

Permissie om Wapens te draegen.

LXIII. Allen Persoon, draeger van Fusike of andere Wapens, die zig zal bevinden

't zy in het binnenste der commune, 't zy in de Straeten of op de Velden, zal gehouden zyn te toonen aen de Garde-Champetter ofte andere Persoonen van de Politie, die zy ontmoeten, eene Permissie tot het sraegen van Wapens, afgelevert door Mynheer den Prefect, indien hy draeger is van eene Fusike; door den Heer Onder Prefect, indien hy voorzien is van Pistolen ofte andere witte Wapens.

LXIV. De Overtreders zullen gevangen, ontwapend en vervolgt zyn, ongemindert de verbeurte van hunne Wapens, tot eene boete van dry francs, of dry dagen gevang. (Besluit van den Heer Prefect, van 27 Ventose jaer 13)

Niemand en zal eene Permissie tot het draegen van Fusike kunnen bekomen indien hy niet doet blyken dat hy woonagtig is binnen het Departement dat hy aldaer Proprietaris is; dat hy van goed gedrag en zeden is, en betaeld heeft het bedrag van de vastgestelde belooninge.

ELFSTE HOOFDSTUK.

Regeltugt op het Visschen.

LXV. Niemand en vermag te Visschen in de Riviere de Mandel, nog in andere loopende Waters binnen de Commune, indien hy geen en aenpaelende Proprietaris en is, aen de welke zulkdaenig recht gegeven word by bestemminge van den Staets-Raedsheer door Zyne keyzerlyke en koninglyke Majesteit.

LXVI. Het is verboden aen de Pagters, Koopmans van Vlasch, hun raww Vlasch te leggen in de Riviere de Mandel, ofte eenige des zelfs Tranchen; de gone die geene andere Gragten hebben als de gene immediatelyk aen de zelve houdende vermogen hun Vlasch in de zelve Gragten te leggen, met last by hun, eene behoortlyke afscheydinge te maeken, ten minsten ter breedde van twee meters, wanof d' opneminge niet en zal gedaen zyn voor het eynde van maend October : de Tegenstrevers zullen eene boete inloopen van vyf-en-twintig francs.

TWAELFSTE HOOFDSTUK.

Zwemmen.

LXVII. Het is verboden, aen alle Inwoonders ofte andere Persoonen, met naekt lichaem te zwemmen in de plaetzen gelegen in het zicht van het Publiek op pene van eene boete van dry francs : de Vaders en Moeders blyven verantwoordelyk over de boeten die hunne minderjaerige Kinderen zullen ingelooopen hebben, zooals zulks voorgeschreven is by Artikel LXXVII, veerthiende Verdeplinge.

DERTHIENDE HOOFDSTUK.

Regeltugt van de Merkten.

LXVIII. De Merkten zullen onverbroken plaets hebben allen Zaterdag van elke weke, in de gewoonlyke plaetzen, 't en waere den Meyer oordeelde eenige veranderinge toe te brengen in de plaetzen van de zelve.

LXIX. Den verkoop van Graenen word verboden elders dan op de publieke Merkt tot dies beschikt.

LXX. De Graenmerkt zal t'elkens beginnen met het slag van den midda- : op deze ure zullen alle Inwoonders, die in de uytzonderingen hier naer niet begrepen zyn, mogen koopen de kwantiteyt noodig tot het gebruyk van hun huysgezin, zonder tot deze koopinge de Bakkers, hunne Huysvrouwen of Domestiken te mogen gebruyken, aen welke verboden word in de Merkten te verschynen voor de slag van een uren.

LXXI. Daer is ook verboden aen Molenaers, Voermans ofte Geauthoriseerde voor de-zelve ure Graenen te koopen, 't zy voor hun zelve 't zy voor een ander, 't en waere zy vergezeld zouden zyn van den Persoon voor wie zy den koop zouden doen : dezen zal danof op den moment eene verklaeringe moeten doen. Geenen Vremdeling en zal vermogen Graenen te koopen, 't en waere naer het slag van een ure en half : de tegenstrevingen aen de voorenstaende Schikkingen, zullen worden gestraft met eene boete van dry francs, ten minsten, of een gevang van dry dagen; deze straffe zal grooter zyn, in cas van ervallinge.

LXXII. De Graenen die niet zullen verkogt zyn, en zullen niet mogen vervoerd worden van de Merkt, 't en zy naer den twee uren en half van den naermiddag : zy zullen geleyd worden in de huyzen die door de Policie zullen aengetoond zyn, om op nieuws te koop gesteld te worden op den volgende Merkt dag, op pene als by voorgaenden artikel gezeyd.

LXXIII. Allen verkoop van Graenen, word gelykelyk verboden, elders dan op de plaetze tot dies aangewezen. Deze Merkt zal geopend worden, in de Zomer ten zeven uren, en ten acht uren in de Winter.

LXXIV. De gene die hun zouden bedienen van Gewichten of Maeten, andere dan de gone door het Gouvernement vastgesteld, behoorlyk geëykt, zullen vervolgt worden by wege van Municipale Policie, boven de confiscatie van de aengeslagen Objecten. (Wet van den 1 Vendémiaire jaer 4 en jaer 11)

LXXV. Het is verboden aen alle Persoonen, eenige Winkels of Kraemen op te regten op de merktdagen, in de Straeten ofte op de publieke Plaetzen, 't en zy naer alvooren eene toestemminge bekomen te hebben van den Meyer, op boete van dry francs, of dry dagen gevang.

LXXVI. Het is gelykelyk verboden aen alle Inwoonders, en naementlyk aen de Wagenmaekers, Smids, Schrynwerkers, Timmermans, Kloefmaekers, of Kooplieden in Hout, hunne Boomen ofte Hout-myten te leggen in de Straeten of publieke Wegen op de wyze dat zulks eenig beletsel toebrengt aen de passagie van de Inwoonders. De gone die aen het weren der zelve zouden weygeren, zullen, boven de boete van 60 francs, betaelen d'onkosten van het wegvoeren der zelve, dat zal gedaen worden ingevolge het order van den Meyer, of van den commissaris van Policie.

VEERTHIENDE HOOFDSTUK.

Van de Veranderinge.

LXXVII. De Inwoonders der Commune van Iseghem, die zouden veranderen van Wooninge, gelyk ook de Vremdelingen die hunne Wooninge op haere uytgestrektheyd zouden vesten, zyn gehouden hun te begeven by den Secretaris van de Commune, om aldaer verklaering te doen van hunne Wooninge, op pene van eene boete in-te-loopen van thien francs, ten laste van den genen die de Declaratie by het zelve Artikel vereyscht, zouden weygeren te doen.

LXXVIII. De Zittingen van den Meyer, zyn definitivelyk vastgesteld op den Maendag, Woensdag en Vrydag van ider weke, zoo voor het afleveren van Pasporten, Permissien, als Certificaeten, ect.....

VYFTHIENSTE HOOFDSTUK.

Der Boeten.

LXXIX. De Vaders en Moeders zullen verantwoordelyk blyven van de Tegenstrevingen door hunne Kinderen begaen, de Voogden over hunne minderjaerige Weezen, voor het verhael van de Boeten by het tegenwoordig voorgeschreven. Copie van het tegenwoordig Besluit, naer bekomen te hebben de goedkeruinge van Mynheer den Prefect van het Departement van de Leye, zal gezonden worden aen d'Heeren keyzelyken Procureur en het Magistraet van Zekerheyd by het Tribunal van eerste Instantie tot Kortryk; aen de Vrede-Rechter van het Canton; en zyne uytvoeringe zal toevertrouwd worden aen de zorge van den Commissaris van Policie en van de Gendarmerie, als mede van de Garde-Champetters; het zal gedrukt worden in beyde de

taelen, tot den nomber van honderd vyftig afdruksels; gepubliceert worden gecostumeerde plaetzen en aengeplakt in alle de Herbergen en publieke plaetzen der Commune.

Gedaen te Iseghem, den 22 Maerte 1806.

Ondertee kent VANDEWALLE

Meyer, en gezegeld.

Gezien en geverifieert door den Onder-Prefect van het vierde Arrondissement van het Departement der Leye.

In Onder-Prefecture tot Kortryk, den 22 April 1806.

Ondertee kend : PICQUET

Gezien en goedgekeurd door ons Prefect van het Departement der Leye.

Brugge, den 19 December 1807.

Den Prefect, ond. F. CHAUVELIN

Voor Copie conforme
Den Meyer van Iseghem

VANDEWALLE

BRIEVEN VAN DE IZEGEMSE CONSCRITS

In het rijksarchief bevinden zich ongeveer 300 brieven, ruim 150 jaar geleden, geschreven door conscrits, aan ouders of familie. Die brieven bevinden zich in het rijksarchief, omdat ze meestal moesten overgemaakt worden, aan het Frans bestuur te Brugge om te dienen als bewijs van aanwezigheid in hun eenheid. Vergeten wij niet dat er vaak grote verwarring bestond, door het feit dat velen niet op tijd vertrokken of zelfs onderdoken. De overheid had geen volledig juist overzicht en viel soms de ouders lastig. Een brief kon dan als bewijs dienen van aanwezigheid. Het bewijs van die verwarring vinden wij geregeld in het archief van Izegem. De stedelijke overheid schrijft naar Brugge, om te bewijzen dat deze of gene conscrit, aanzien als deserteur, in feite dienst genomen heeft of zich ergens in een militair hospitaal bevindt.

Zulke brieven konden ook dienen om de broeder van een conscrit, die er zich ingeloot had, later te doen vertrekken.

Wij vonden in het archief van Izegem ook enkele brieven van conscrits. (Archiefbundel militie, periode 1808 - 1814, archiefkamer I kas EE)

Die brieven geven ons een gedacht over de toestand waarin onze jongens verkeerden. Ze tonen ons dat de conscrits zich overal in Europa bevonden. Men krijgt ook een gedacht over de ontwikkeling van de jongens. Ze moesten meestal een geweldige inspanning doen om hun gedachten in manke zinnen uit te drukken. Vaak kunnen we zelfs niet spreken van zinnen. Hoofdletters of zintekens zijn blijkbaar onbekenden. Zeer dikwijls kan men bepaalde woorden niet lezen.

Uit de brieven in het rijksarchief of in het archief van Izegem, klinkt bijna altijd een ondertoon van pijn en heimwee door. Sommigen spelen gedurig met de gedachte aan desertie. Wij lezen verschillende malen : "Veel Vlamingen zijn weggelopen en weer gevangen genomen, gestraft of teruggezonden naar hun eenheid."

De jongens hadden ook een heilige schrik van het hospitaal. De hospitalen waren meestal noodinrichtingen zonder comfort en steeds horen wij dat er te weinig eten is en dat men er sterft van de honger.

Soms houden de soldaten hun wensen voor werkelijkheid en troosten zich met onkontroleerbare geruchten zoals : "Men zegt dat de engelsen in Vlaanderen zijn, of, Pruisen en Russen hebben vrede gesloten."

Ik heb getracht de oorspronkelijke brieven in een meer leesbare vorm te plaatsen, zonder iets te veranderen aan de schrijfwijze.

Bij de reproductie van enkele brieven uit het Izege.ms archief, voegen wij de meer leesbare tekst.

Ik vond in de militiepapieren van sommige briefschrijvers een korte levensschets en voegde deze bij hun brief.

Nancy Den 8 december 1813

Bemінде broeders Ende masseurs

naer al van herten gegroet te hebben Laete ik ul (ulieden) weten den staet van myne gezondheyd en verhoope ul het selve zyt, als ook dat ik den 18 vertrokken ben uyt brugge, vertrokken met hondert 65 mannen, En den 5 december tot nancy gearriveert met 36 mannen, en hebben gepassert de volgende dorpen En steden, Eecloo gend halst (Aalst) brussel namuer (Namen) wij daer de mase (Maas) gepassert, van daer zyn wy gemarcert naer sinet (Chiney) marche sentriger nufcanton arlon luxzenburg thionville metz daer hebbe ik petrus Verhelle daer gezien en wy hebben 2 flosken wyn gedronken met malkeer, En wy zyn smorgens vertrokken naer pontemossion op nancy, mynen dipo, het is Een allersligste route geweest bemінде broeders Ende masseurs, want hardeynen (Ardennen) is Een aerem land. het zyn al schoiers en dieven die er wonen, wy hebben den Elf (hefft) van onze rote (route) In de herbergen moeten lougieren (logeren) op onzen depan (op eigen kosten), of anders wy mosten in de Lange plummen slaepen (buiten in het gras), nogtans hebbe ik altyd goede courage gehad; maer nu bemінде broeders Ende masseurs hebber nog meer, het Welck ik ul met blijdschap mag schrijven, Want ik en mijne camaraete (kameraad) Joannes duboccase van Ingoyghem zyn te saemen in de muizike; het Welck voor my Een groot geluk is, ik en moet niet Ecerceren nog op geen apel zyn, zels (sedert) Wij muiziqanten zyn, hebben Eene camer tot onze instantie Waer wij te Saemen leeren als ook moeten wij twe mael om lesse gaen naer onsen meester, Waer vooren ons regiment betaelt 24 francs par maende voor ider man, En wij bemінде broeders Ende masseurs en hebben maer vijfthien fransche stuyvers alle vijf daegen en brood gelijk de hander (andere) soldaeten, wij zyn met seven muysikanten en geven Elk

Nancy Den 8 Decembris 1713

Beminde broeders Ende maffuers

naer ul dan herten gegroet te hebben Laete ik ul wilen
den Staet dan myne gezondheid, en Verhoopse ul het selde
zyt, als ook dat ik den 18 Verbrokhen ben vijf Bruyge, ~~met~~
met hondert 65 mannen, En den 8 Decembris tot Nancy gearresert
met 36 mannen, en hebbe gepassert de volgende dorpen En
Keden, Leclou yend hatst brussel, namme wy daer de mase
gepassert, Van daer zyn wy gemureert ^{naer} Sint marche Sentuber
rijcatorn arlon luxzenborg thionville metz daer hebbe ^{ik} hebbe
Verhelle daer gezien en wy hebben 2 slokken wy gedronken met
mulker, En wy zyn somorgens Verbrokhen naer ponternasson op
nancy, mynen dipo, het is een alder slijste route geweest beminde
broeders Ende maffuers, Want hardeynen is een uerem, land, het zyn
ul schoiers en dieren die er wonen, wy hebben den 11 van onzer rote
yn de herbergen moeten loygeren op ^{onzen} ~~onzen~~ depun, of anders wy
moeten in de kunge plammen slapen, nochtans hebbe ik allijd goede
Courage gehad; maer nu beminde broeders Ende maffuers hebben
nog meer, het welck ik ul niet blydschap may schryden, want ik
en myne Camarade Joannis Duboccase van Inyoyghem zyn te
saemen in de muizikke, het welck door my een groot gelub is,
ik en moet niet ecreeren nog op yam apel zyn, Zeld wy muizigen ^{ten}
zyn, hebben ene Camer tot onse uisthante waer wy te saemen leuen
als ook moeten wy tte mael om lesse gaen naer onsen meester
waer dooren ons regiment betaelt 24 franes per maende voor
ider man, En wy beminde broeders Ende maffuers en hebben maer
vijftien fransche stuyters alle tijt daegen en brood gelijck de
hander soldaeten, wy zyn met sefen muyschanten en yeden 11, 10,

Vijfhien (vijftien) fransche stuyvers dat is 7 1/2 daer by alle vijf daegen,
En daer vooren smorgens ten thien ueren Eenen boullion souppe bolly En Eenige
legummen (groenten), En naer middag ten ses ueren hebben wij Eene salade
daer naer Een stuk gebrad (gebraad) met Eenige aerdappelen Wij gaen naer
Een borgers huys eten waer self Eenige officieren bij ons aen tavel komen,
daerom lieve broeders Ende masseurs bidde ik u dat gij altijd goede
Courage moet hebben en in mijn geen verdriet maeken Want ik ben hier wel gelijk
gij in mijnen brief ziet, want volgens den staed waer ik in was ben ik
geel (heel) gelukkig, want ik zal misschien nog Een geel Jaer in de stad
mogen bluyven En alle dage om lesse mogen, aen wat aengat ons kleederen wij
zijn gekled gelijk de officieren Een blowe Kazakke met zilver poletten Een
blouwe spandebrok en een witte twe paer leezen Een schoonen Cako (hoge muts)
al in het zilver afgzet en Eenen schoonen deegen ik en kenne mij zelven
den Elft van den tijd niet, ik hebben meer plaizier in Eenen dag of tot
Iseghem in Een Jaer, beminde broeders Ende masseurs ik verzouke al om dat
gij zoud willen opzenden 50 frans om mij twe nieuwe fluten te koopen, want
mijne flute die ik bij hebben En kan niet dienen zij is veel te groot, heeft
den muzykmeester my gezeyd En ik hebben Eene gehad van mijn meester tot
dat ik er twe kan Coopen En ik twyffele niet of ul zal het afzenden zoo
aest mogelyk is, zyt zoo goed van my het nieuws over te schryven hoe dat
het gaet met ul, En ook het nieuws te schryven wat Er tot Iseghem is Want
ik en kan ul geen nieuws schryven ten zy dat ik gehoort hebbe tot brussel
dat zy al mosten marceren van 22 tot 34 Jaeren En dat ik veel geblleserde
gezien hebbe

Wistien fransche stuytus dat is 7 1/2 duer by alle vyf duigen,
En duer dooren smorgens ten thien uien - Eenen boulien souffpe
boilly En Enige regiminen, En naer middag ten ses ueren hebben
Wij dese salade duer duer Een stukt gebrad met Enige uerdappelen
Wij gaen naer Een borgers huys eten Waer self Enige
officieren by ons een tavel. Hopen, daerom lieve broeders Ende
massuers bidde ik u dat gy altyd moet goede durage moet
hebben en in mijn geen verdriet maeken Want ik ben hier wel
gelyk gy in mynen brief ziet, Want volgens den stadt Waer ik
in was ben ik veel gelukkig, Want ik zal misschien nog Een
jaar in de stadt mogen blyven En alle dage om lesse moeyen,
en wat uengat ons klederen wij zyn gekled gelyk gy de officieren
Een blouwe Hazakke met zelter potetten En blouwe spande brot
en Een witte twe paer leezen En Eenen schoonen Cirkel in het
zelter ufferet en Eenen schoonen deyen. Ik en kenne my zelven
den wylt van den tyd niet, ik hebben hier meer plezier in Eenen
day of lot ysehem in Een jaar, beminde broeders Ende massuers ik
verzouke ul om dat gy zood willen opzenden 50 frans om my twe
nieuwe sliten te koop, Want myne slite die ik by hebbe
En kan mij niet dienen zy is veel te groot, heeft den mijnzyl master
my gezegd En ik hebbe ene gehad van myn meester tot dat ik er
twe kan koop En ik en wylle niet of ul zal het uzzenden
zoo west het moyelyk is, zyt zoo goed van my het nieuws of te
schryfen hoe dat het al quet met ul, En vult het nieuws te
schryfen wat er lot ysehem. Want ik en kan ul geen nieuws sch-
ken zy dat ik gehoort hebbe, tot brussel. dat zy al moeten
masceren van 28 tot 34 jaeren En dat ik veel gebleeserde gezien hebbe

En hebbe ook vernomen tot Brussel dat de Engelsche In Holland Waeren, En wy hebben veel troppen gevonden lanst ons route, die al de Kanten Van hantwerpen gingen, gy moet de Complementen doen aen Kerkhof ik ben met brunno van Brugge tot in mest (Metz) geweest Waer mede blijve met alle genegenheyd, Gij en mogt niet laeten Van de Complementen te doen aen nigte Collette Marlier En aen myn nigten En aen Louis Delinge En aen Edewart Debal En aen Jan Venne En aen Iler (Hilaire) Debulte Waermede

Francois Janssens met aeste geschreven

Myn adres is aen mynen musiekmeester A monsieur Carton maitre de musique
Demeurant Rue de L'Esplanade n° 242 Près la Comedie a nancy

En hebbe ook vernomen tot Brussel dat de Jngelsche
In holland waeren, En wy hebben veel trofspen ysenden
lanst ons route, die al de Kunten van handwerpsen
gingen, gy moet ook de Complementen doen een
kerkhof ^{gebied} in ben met brunno van brugge tot in met
Waar mede blyde met alle yeneigentheyd.

Gy En moyt niet daeten van de Complementen te doen
een negte Blitte Marlier En een myn ander myn
negten En een Louis Delinge En een Doerward Debal
En een Jus Venae En een Jler Debutte Waar mede ^{blid}

Francis Juncker

met ueste yedeherey

Mijn adres is aen mynen muduk in de

a monsieur Carton maître de musique
Demeurent Rue de S. Legerade
nº 262. Près la Comédie

a Nancy

beminden vader ende moeder ende broeders

ik kan ul (ulieden) niet naerlaeten van te schrijven den staed van mijne
gezondhejd godt lof en ik hoope van ul het zelve en ik ligge in de stad
munster dat is doogstaed (Hoofdstad) van Kuelen en dat is twintig uren
over de rijs en 100 en 5 uren van Winkel st, eloij zeer beminden vader
ik verzoeke ul, dat gij zoude schrijven zoo aest (haast) als gij kond
want ik heb grot (groot) verlangen om te weten hoe het gaet met de geene
dien gedissertuurd zijn want mijn herte en staet niet om soldaet te zyn
en als gij schrijft ge moet het schrijven gelijk het is want gy en moet
geen vreeze hen dat hij zal open gedaen woorden voor dat hij in mijn
handen is en ook zoude ik geiren weten hoe het is met ludovicus Capans
en gij moet de Complimenten aen pieter lorida van alle drij zijn zoons
dat zy nog in goede gezondhejd zijn en gij moet ook de Complimenten
doen gij weet wel aen Wye (wie) gij en Joseters de aeckere is in het
54 risiment (regiment) tot munster en gij moet te saemen schryven gelijk
of het hier is

martinus de nekker

1807

Hier hebben wij een voorbeeld van een conscrit die spreekt van desertie en
blijk geeft van een verlangen om gebeurlijk ook weg te lopen.

Geminden vader ende moeder ende broeder

ik en kan ik, niet naer laeten van te schrijven den stad van
 myne gezondheid godt lof en ik hoope van ik het zelve en ik
 ligge in de stad münster dat ik doogstaed van Kuelen
 dat is twintig uren over den rijen en 100 en 5 uren van
 Winkel st. eloj zeer geminden vader ik verzoethe van ik
 dat gij zoude schrijven zoo acht als gij kond want ik heb grot
 verlangen om te weten hoe dat het gaet met de geene die
 gedibbertuend zijn want mijn herte en staet niet om soldaet te zyn
 en als gij schrijft gij moet het schrijven gelijck of het is wiet gien
 moet geen spreke hen dat hij val open gedaen woorden voor dat
 hij in mijn handen is en oek zoude ik queren weter weter
 hoe dat het is met ludovicus capas en gij moet de
 complimenten aen pieter lorida van alle drij rijen kond dat zy
 nog in goede gezondheid zijn en gij moet wiet de complimenten
 doen gij wiet wiet aen wije gien yalcker de weterere is in
 het 57 regiment tot münster en gij moet te saemen
 schrijven gelijck of het hier is martinus de nekker

Brunn, Dezen, Zesden September 1809

Zeer Lieven ende Wel beminden Vaeder, moeder, Sisters ende broeders gy hebt al te saemen de complimenten van mij francois Nolet... Sasseur te Voete onder het 15 regt, d'Enfanterie Ligne, met alle het welcke ik ul Laete weten als dat ick nog ben in goede gezondheyd, het Welcke ick oock van U hopende ben Voorders laete ick U weten als dat ick tot Weenen twee maenden buyten de stat gecampeert hebbe gelegen ende in de maend meye eenen brief naer huys hebbe geschreven ende ick en hebbe geen antworde Van huys gekregen uyt Welcke oorsaeke Dat ick wederom Dezen brief tot U kome te schrijven ende van U Ben versoekende als dat gy my met het ontfangen Dezer saud antworde en wat geld zaud senden, het welcke ick hope Dat gy mij het selve niet en sult weygeren want wij hebben het geld straf (hard) Noodig uyt oorsaeke dat ick Langen tyt Zonder geld hebbe geweest ende Wij Den Vierden Julius nog van ons camp tot Weenen Syn vertrokken ende Den geheelen dagh ende Nacht

Brunn, Dren. Zesden Septembre 1809

Zeer liefde lude Wel bewindende Vader, moeder, Susters
ende broeders gy hebt al te gunstige complimenten
naar mij Francois Adolphe Auguste Sussur te voet onder
het is reyt. Infanterie. en reyt, met alle het Welke
dat ik ik daer weten als dat ik noch een in goede
gezondheid, het Welke dan van ik oock een hoopend
Noorders daer ik ik weten als dat ik tot Weenen
twee maanden buyten de Stat gesampert hebbe
gelegen ende in de maand may eenen brief naar
huys hebbe geschreeven ende ik en hebbe geen
antwoord van huys gekregen met Welke verbaete
dat ik wederom Drenen brief tot ik home te schrijven
ende van ik een verdoekende als dat gy my met
het outfragen Drenen kind antworde en was gelyc
kande seuen, het welke ik hope dat gy mij het
selv niet en sult weygeren want wij hebben het
geld stat noodig, met verbaete dat ik langre
tyt zonder geld hebbe gewest ende wij den
vienden Julus 1809 van ons sains tot Weenen sijn
verstrooken ende Den ghewen dagh ende nacht

gemarcheert hebben tot Den Vier uren Van den morgent als wy daer op Een groot Veld gekomen syn hebben Wy Daer Den Ceysler gevonden met syn Volck alwaer dat wy geheel Den Dag tot den thien uren van Den Avond sterck tegen gevochten hebben ende Veel Volck Van beyde Canten gebleven is, maer noch meest van den vyand, uyt reden Wat Wij Den vyand acht uren Wijd gejaegt hebben maer van Den negen tot Den thien uren De Ceyslerlyke Veel Volck van het onse geschonden hebben met hun canon want zij eene goedepositie hadden en wij niet, het s'anderdaegs van ten 3 uren Van den morgent hebben de Keyzerlycke ons wederom Eerts hebben geathackeert ende wij hebben ons deftig gedeffendeert zoodanig dat wij wederom De Selve hebben Verjaegt ende Den slag gewonnen hebben, wy syn daer altyt achter gegaen al Vechten tot voor de Stat brunn alwaer dat wy vochten op Den 10 s Der selve maend Julius, maer daer is stilstant Van Waepens gemaekt en wy syn aldaer in tenten gaen Liggen op Een groot Veld Eene ure over De Stat brunn Synde 36 uren boven Weenen al waer dat wy tot heden noch Liggen en

gemeenschap hebben tot Den vier uien Van den morgenst
als wy dan op een groot Veld gekomen sijn hebben
Wy dan Den Cyder gevonden met eyn Volck alwaer
dat wy geheel Den Day tot den thien uien Van
Den avond sterck tegen gedochten hebben ende
veel Volck van beyde partijen gebleven is, maar noch
meest van den vyand, nyt eden Dint Wij Den vyand
acht uien Wyd gesaeyt hebben maar van den negen
tot den thien uien De Cyderlycke Sul Volck van
het onse geschonden hebben met hien Canon want
zy hien goede positie hadden en wy niet, het
Fandereceys van ten Duren Van den morgenst hebben
de Keyserlycke ons wederom best hebben gattahert
ende wy hebben ons dertig duysendert Zoudering
dat wy wederom De Selve hebben versuigt ende
Den Slag gevonden hebben wy sijn daer acht
achter gegaan al Nijntien tot voor de Stat bruin
alwaer dat wy Nijntien op Den 10^{den} der selve
maend Julius, maer Dier is Stadsbaert Van
Waepens gemackt en wy sijn aldan in tuten
gaen liggen op een groot Veld hien uien v
De Stat bruin sijn. Et uien boden Weenen
alwaer dat wy tot heden noch liggen en

Misschien voor geheel Den Winter en misschien sullen wy In corte Daegen Vertrekken want wy hebben al Cartoessen (kogels) en Vierceyen gekregen, maer ick bidde ul van my doch Wat geld op te zenden want wy paever (pover) Leven hebben op het veld ende of dat wy vertrokken het Zal Doch achter Comen Daerom en Wilt het niet manckieren Want gy my daer groot plaisier mede sult aendoen hiermede sluyte ick mijne brief Van zoo gaude mogelyck Zynde aen myn versoek te Voldoen, en ick Versoeke ook te weten wat Nieuws dat er in Vlaendren is want zy by ons sterk Klappen dan de Engelsche in Vlaenderen syn daervan Versoeke ick te weten of het Waer is ofte Niet, ook De Complimenten aen myn oom Joseph Nolet, ook aen bernardus Sarhuse (Sic) ende syn huyshouden en versoeke te weten wie Dat Er van de Leste Lotinge ingevallen en opgekomen is, ick blyve met alle Respect Ul onderdaenigen

Zoon

voor francois Nolet

Adress

a monsieur francois Nolet Sasseur au 15 Eme Regt 3 Eme batt, 3 Eme Comp
2 Eme Division Du 3 Eme Corps d'armē Du rhin
Sasseur D' Enfantrie legere a brunn
pour suivre L'armē

NOLLET FRANCOIS XAVIER

Geboren te Izegem op 28 mei 1788

Dagwerker

Zoon van Pierre en Anna Marie Allaert

Was eerst voortvluchtig maar ging vrijwillig binnen op 5 juli 1807. Omdat hij vrijwillig binnen ging mocht hij zijn eenheid vervoegen en moest niet naar een strafafdeling.

Wisschen Voor geheel Den Winter en wisschen
ullen Myler fort Dagen Vertrikken want
wy hebben al pastossen en Niercyen gethegen
maer ik bidde JH Van my doch wat geld op te
geuden want wy paarde Liden heb ben op het
Veld ende of dat wy Vertrikken het zal Doch
achter naar Geuen Daerom en Wild het niet
maankien want gy my dan groot plaesie
mede sult aenden hier mede slechte ik myn
brief met hoyn Van zoo yande mogelyk Lynde
aan myn Verdoet te Voldeuen en ik Verdoet
ook te weten wat Aenw's dat er in Vlaender
is, want Gy by ons sterck klappen dat de bugel
sch in Vlaenderen syn daerom Verdoet te
weten of het Waer is ofte niet, ook de Complicaten
aan myn oom Joseph Lotet, ook aenbeuwardes
Sarkus mede syn huyt handen en verbeete weten
Wie dat Er Van de Leste Lotinge ingevallen en opgekomen
is, ik blyde met alle Respekt. Houdende myn

address of
a monsieur Francois Lotet
3 rue batt, 3 rue comp. 3 rue d'Arrou du 3 rue poff
d'army du chin sabbur d'infanterie Legere a brunn
pour Suisse L'army

Billa~~o~~ den 5 Junius 1812

Zeer Beminden Mijher (Mijnheer)

Menheer ik kaen niet naer laeten van u te laeten weten als dat ik nu al 8 brieven geschreven naer huys en dat ik geen antwoorde bekomen en Kaen zoo dat ik pijse (denk) dat myn famillie moet dood zijn dar om hebbe ik mijn genoodsaekt gevonden van naer U te schrijven ver mits gy my U mijher syt (Waarschijnlijk gaat het hier om de baas van de jongen) zoo ik versoeke menheer syt zoo goed van mij sito antwoorde te senten want het my pyne aen doet als dat ik U in den onkost moet helpen van desen brief en ook syt zoo goed van naer myn moeder ende broeders de wete te laeten en den brief te laeten sien en van my antwoorde te schrijven of het noch al goed in de famillie en t'huys en ook van het niws (nieuws) dat al under (uwe) Kant is en of het dier (duur) leven is ofte niet want het al hier geheel dier leven is ende slegt leven

Dillao den 5 Junius 1812

Wet Reminca Myker

Monheer ik haen niet naar laeten van ^u te
laeten weten als dat ik mi al 8 briefen
gedroeven naar naar huijs en dat ik geen antwoord
bekomen en haen heb dat ik ^u yde als dat mijn
familie moet eene ^u zijn dan een hebbe ik
mijn goeddacht ^u geboden van naar ^u te ^u brengen
Doe mitz gij my ^u Myker nyt zoo ik ^u hebbe
Monheer nyt zoo goed van my dit antwoord
te dender want het my ^u yde en doet
als dat ik ^u in den onbost moet helpen
van de den brief en ook nyt zoo goed van
naar mijn broeder ^u moeder de wate
te laeten en den brief te laeten zijn en van
mij antwoorde te ^u wysen o' het noch al
goed in de familie en t' huijs en ook van
het wijd dat al vaden kant id en of
het die leven id oft niet want het al
hier geheel die leven id ende ^u leger

aengande (betreffende) van het niws dat al hier is dat is dat wy dagelyks
vegten tegen brigans op de bergen Ja en daer die bergen zoo hoog zyn
dat wy moeten eenen geheellen dag gaen om daer te zyn en van boven
veel sneeuw ligt en van onder verbranden van de soonne (zon) en ook
meer buyten slappen als binnen altyd op het strooi dat stynkt van de
vuyligheyd ende de luysen en slegt brood eten het brood is van turske
tarwe gemaekt het welke niet geheel goed en is want alsen wij een ure
geeten hebben wij weder om alzo veel onger hebben als van vooren Zoo
gij kont denken "o" het hier gaed;
Zyt zoo goed van my Sito antwoorde te schrijven met al het niws
Seer Beminden Mijher

U onderdanigen dinaer ende praegion

Blondel

Voltigeur
+

en aongande van het nuw dat al liden is
dat is dat my dagelyk moet segen tegen
de luyden op de bergen ja en van de
bergen zoo hoog dat my moet een
gheheel dag gaen om dan op te dyn en van
boden seel dinnu leeft en van een verblijven
van de sonne en ook meer buyten slayen
als binnen attje op het stoor dat stant
van de veylegheude ende de luyden en slegt brood
eten het brood is van tynsche tase gemact
het wille niet geheel god en is want alken
wy een ius gette hebben wy weder om al hoe
veel onger hebben als van soeken hoe gy
hant dinnen o het hier gaen
dyt hoe god van my sijn antwoorde te slypen
met al het nuw

Seer Beminden Myker

H^o onderdanigen dinnen ende praegien

Bloonde

Vollegans

+

de complementen aen myn broeders Ende Moeder ende aen al myn Vrinden
ende goede kennisse

Myn Moeder francisca de leie
en myn broeder Joanus de Klerk
en Jehelmus de Klerk

Mijn aderes

A. Monsieur

blondel Voltigeur au 122 em resemant de ligne 4m batel-
jons 4 e Companit de voltigeur a bilbao a Espange

Het gaat hier over BLONDEEL BERNARD geboren te Izegem op 30 december 1789,
landbouwersknecht, zoon van Jean en Françoise De Leie. Hij had te Izegem
zijn verblijfplaats bij Eugène Tanghe.

Hij werkte op de hoeve Tanghe en geen antwoord krijgende op zijn brieven
naar huis, schreef hij naar Tanghe zijn baas.

De complementen aan myn Broeders Linda
Moeder ende aan al myne kinderen ende
goede vrienden

Mijn Moeder Jandijca de Leij
ten myn Broeder Joannis de Lijst
en Gheluid del Lijst
Mijn adered

A. Mondieur

Blancet Jottigens au 22^{em}
redement de linge ~~en~~
a ^{en} Catechans ^{en} ~~en~~ ^{en} ~~en~~ ^{en} ~~en~~ ^{en} ~~en~~
Jottigens a Colbau a ~~en~~
Espagne

Dur liden id ende Hegt liden

Pamplona Dezen 31 augustus Jaer 1808

zeer Beminde moeder Ende Zuster ik Laete weten Den staet van mijne Gezondheyd als Dat ik nog Gezond van herten ben En gij Lieden En Moet niet verwondert zijn Waerom dat ik in Lange Niet geschreven en hebbe want ik altijd Gewacht om te weten hoe dat het met mij zou gevaeren hebben want had ik 8 daegen heer (vroeger) geweest tot Bayjonen (Bayonne) ik waere al tuys van overlant, Ik ligge nu in Spaenjen in de stad Pamplone..... Waer wij alle daegen verwachtende zijn van te moeten vertrekken voorder in spanjen om te vechten tegen brigans Waer dat er wel zoo vele zyn als fransche Waer zy hun sterk houden in de stad Serragansus Waer zy schitten (schieten) al dur de vensters en dur de torens dur de duren (deuren) waer zy met messen in hun zak loopen van menst Tot menst (iedereen) waer Dat de Pristers als wel schitten als de ander Menschen En waer dat er Vele doot Gebleven zyn van de fransche En waer zy nog alle dage

Lampyrenus Dagen di augustus Jaer 1808
van Benning. Mover. Euis. G. J. K. E. G. E. G.
Linden Water den Staat van mijn Gezondheid als
dat ik nog gezond van lusten ben en op Linden
Altoet niet verwondert zijn. Maar om dat ik in
Lange. Het. geschiedt en hebbe want ik hebbe alle
Gevoel en de Water. Het. dat het niet. my. you
gevoel hebbe want hoe ik. & d'ing. hier. g'ust
Tot Bayjoun ik waer al. Cuyt van overding. Jk
ijp. nu. Jk. Sprijen. in de Stad. Lampyrenus. Jk
het. Gevoel. Waer. wy. alle. d'ing. d'ere. d'ere. d'ere.
van de. water. d'ere. d'ere. d'ere. d'ere. d'ere. d'ere.
d'ere. d'ere. d'ere. d'ere. d'ere. d'ere. d'ere. d'ere.
als. frantsche. Waer. zy. hie. sterki. h'oude. in. de.
d'ere. d'ere. d'ere. d'ere. d'ere. d'ere. d'ere. d'ere.
en. d'ere. d'ere. d'ere. d'ere. d'ere. d'ere. d'ere. d'ere.
je. hie. zak. Loym. van. d'ere. d'ere. d'ere. d'ere.
dat. de. d'ere. als. d'ere. d'ere. d'ere. d'ere. d'ere.
Mand. en. waer. dat. d'ere. d'ere. d'ere. d'ere.
d'ere. d'ere. d'ere. d'ere. d'ere. d'ere. d'ere. d'ere.

vechten En wy en zyn niet vry dat wy Een kwartier Verre gaen want wy
reschieren ons leven maer Ik zoude geirne weten hoe dat het in flande-
ren gaet Want het girn zoude weten schrijft mij de nieuwmaeren naer
de stad Pamplone Departement De Navarene par Bayonne al La Spanjen
Soldaet dan la 21 Ryziment De linge 3 Batteljon 2 Copanji Martinus
Coone De Complimenten aen Joseph uyt den hoove Ende zyne husvrouw en
kinderen aen geele (heel) meyen (mijne) familie En aen mijne camaraden
de complimenten aen Louis Van Leeden Woonachtig Tot Sinte Catharine Ca-
pelle Van Martin Coone En van Joseph Cours Wy zyn Te Gaeder in Spaen-
jen Doet de Complimenten aen den Bakker die in Pittie Tiers Bakkerrie
Woont En dat wy nog verhoppen van wederom Te Keeren Naer flanderen ik
hebben hooren zeggen dat Peterus Cloefkens van Iseghem Doot gebleven is
in den slag Tot Serragansus en wy hebben hooren zeggen dat er Troub-
bels zyn Vlaender schrijft mij het weder de Nieuwsmaeren Waer mede ik
blijve U Liden (Ulieden) Dienaere Beminde Moeder Ende Zuster

martin coone

1808

Wijten en wy en zyn niet wry dat wy en Martien
Verre gaan want wy Rebelken ons Edele Moer
yke Gode ook Gien Water hier dat het ja stand
gaut want het Gien zoud Water schryft wy de
Nieuwman naar de D. Paimpove Departement
De Navarane Lar Baijrou al de Franje
Eldat dan Ex el Rejiment De Sijge &
Baltijou & Conpang Martines Poole De
Complimenten aan Joseph en de hoode en
zys hustru en kinderen de Complimenten aan
Gule Myne familie en aan myne famarand
Complimenten aan Louis Van Geeden Wouphlij
Tot Antje Joharim apelle Van Marting Poole en
Van Josephus Poole Wy zyn te Gader yk
Doet de Complimenten aan den Balher die ja
Dette Edele Balherie Wout en dat wy nog
Vikhyzine van Hedrom en hier naar stander ik
hebbe horen zeggen dat Eterus Ereffkens van y Segue
Doet geloven id id de Slag tot Terragans
en wy hebben horen zeggen dat er Croibbels zyn Maand
schryft wy het weder de Nieuwman War alle de
Hijde de Edele Dierman Paimpove Moer en zult
Martie Coore 1808

Den 15 december 1807

Zeer lief, en beminden vriendt Joseph uttenhove en zijn huys vrouwe ick laet ul weten als dat het nog volle gezonteydt ben maer ick hebben nog 17 daegen in het ospitaal geweest tot acken (Aken) maer het is over mijn oude quaele en doet oock de coplamente aen mijn moeder en al mijn goede kennissen en ick vraege dat gy zou wel zorgen voor mijn getuyg dat het niet en verdustert want ick verhoope dat het niet lange en zal deuren dat ick zal naer huys keren met my conge maer en vergeet oock niet van coplamente te doen aen myn lieve Suster en ick verzoeke dat gy zou den here bidden dat het godt zou mogen blieven en zijn heylige moeder maria dat ick zou mogen wederkeren als het blijft en ick hoope dat het zal geburen (gebeuren) en ick verzoeke van Joseph flamank bij de busmulens (Wijk Bosmolens) twe lezende missen voor het verschooten (geleend) geldt van uwen zoone van brugge tot zulie (in de maand juli) en is vertroocken tot over de Rijn en is nog in volle gesonteydt en wy verwachten alle daege de vlamingen Die vertroocken zyn want zy keren weder om naer Calis (Calais) of naer bologne te gaen want wij moeten allegaeder daer naer toe verwachten wy en gy heeft oock de coplamente van ignatius mattens en hy is vertroocken naer meiansch (sic) en is nog in volle gesonteydt en doet oock de Coplamente aen zyne moeder en Suster en broeder maer daer zyn van onse compagnie (Compagnie) wel 20 vlamingen weg gelopen en zy zyn in zulye (juli) in de gevannisse en daer zynder van de oudste die gaen moeten in de isers (ijzers) en de ander wederom soldaet zyn in un (hun) regiment

Den 11 November 1677. Jube in de overzee 1507

Zeer lief en beminden vriende. Volop uittenboose
en zijn wijns vrouwe ik laet u welken als dat het nog
volle gedonteydt ben maer ick hebben nog 17 daegen in het
opitael geweest tot aoken maer het is over mijn oude quade
endoet oock de coplamenten aen mijn moeder en al mijn goede
kennissen en ick vraege dat gy kon wel zorgen voor mijn
getuyg dat het mit en verdistert want in verhoop dat het
niet lange en zal duren dat ick zal naer tuijs heren mit
mij Conge maer en verget oock niet van de coplamenten te
doen aen mijn lieve suster en ick verrode dat gy, zoud den
hore bidden dat het godt kon mogen blieden en rijn heylige
moeder maria dat ick kon mogen weder heren als het
blijft en ick hoore dat het zal gebären en ick verrode
van rosgts slammak bij de bar miltus twee lezende missen
voor het vordchoolen gelot van ussen soone van bragge
tot zilie en is verbrocken tot over de Rijn en is nog
in valle gedonteydt en wij verwachtten alledaeg de slamingen
die verbrocken zijn want zij heren weder om naer calis
of naer Bologne te gaen want wij moeten allegaede
daer naer toe verwachtten wij en gy hebt oock de coplamenten
van ignatius mallus en hij is verbrocken naer v moiausch
en is nog in valle gedonteydt endoot oock de coplamenten aen
zijne moeder en suster en broeder maer daer zijn van
onse Compagie wel 20 slamingen weg gelopen en
zij zijn tot zilie oinde gevangenisse endaer
zijnder van de oubte die gaen moeten
in de iver ende ander wederom

Soldat zijn in in

Regement

En Neen en Makt geen Drosheydt (droefheid) ik hier eet en Drinckt vry gerust want wy en (hebben) eten en drinken in overvloedt maer van geldt aengaende wy hebben niet vele geen want wy en hebben maer een stuyver dags (daags) maer gy moet my niet verwachten tot ick weder keeren met myne conge maer gy zou al te mets (sometijds) verwondert zyn onder wat regement dat ick Ben het is onder het 21 regement 8 compagnie 3 batalion trop de linge (troupe de ligne) en witte kleeder en met roode boorden omset, en ick ben verwondert hoe dater geen Antoorde (antwoord) en komt van mijnen lesten (laatsten) brief en ick versoeke dat gy zou wederschriven Soo haest als dat Gij konst (kunt) Maer het is den 3 (derden) brief dat ick schriven

Martijnus

Coone 1807

geschreven 15 september

Al Een Leen en elck gem Droncht cheer et en Drinck
Vry getuisc swam. en eten en,
Drinken is overvloed maer van geldt aengaende wij en hebben
Siet vele veer want wij en hebben
maer een stuyver gdays maer gij en moet wij niet verwachten
tot dat ick weder keeren met mijne
Conge maer gij zou al te mets verwoudert zijn onder wat
Regement dat ick Ben maer het is
ouder het 21 regement & compagnie 3 batalion troyp de
singe en witte kleederen met roode
boorden omset, en ick ben verwoudert hoe dater gem
Antoorde en komt van mijnen
teuten brief en ick versooke dat gij zou weder schrijven,

Soo haedt als dat

gij konts Maer het
is den 8 brief dat

Ich Schrijven

Martinus

Coone 1207
geschreven 12 September

Morie anne M. Comen dat

Rochefort Den 11 Julis 1811

Zeer beminden Vader ende Moeder zusters ende Broeders

ik en kan niet naerlaeten van ul te laeten weten Den staed van Myn goede gezondheyd godt lof het gaet nog al redelyk Maer ik verhope van ul dat het beter gaet als met My ik laet ul weten als dat ik in den Dipoo (depot) gekomen ben sedert Den 20 april wy zyn van uyt De Middell van de zee gekomen wy hebben Drie Mael gevochten tegen Den Ingelsman ik hebben in twee plekken (plaatsen) gekwest (gekwetst) geweest in den slacht (slag) en ik hebbe van Den 20 april tot den 10 julis in het hospitaal geweest Maer nu godt lof het gaet nu beter

Beminden Vader ende Moeder ik versoeck van ul Dat gy zou willen zoo goed zyn van My twalf frans op te senden of wat Meer ik verhope van ul. Dat gylieden my twalf frans op te senden want ik hebben het wel van doene (nodig) om kleederen te kopen ik verhope van ul dat gy zoo haest mogelyks is te schrijven want wy staen al daegen van naer spagnen te moeten vertrekken want het gaet geel (helemaal) slegt in spagnen het moet al naer toe gaen (iedereen moet er naar toe)

Rocheport Den 11 Julis 1711

Zeer Bewinden Vaderende Moeder zusters ende
Broeders

Ik en Maar niet naerlaeten dan u: te laeten weten
Den stand van Myn goede gezondheid godt lof het gaet
nu al redelyk Maer ik verhoop dan u: dat het beter gaet
als het My ik laat u: weten als dat ik in den
Dijpoo gekomen bene Sedert Den 20 Jan aprit wy zijn dan
ijf de middel Jan de zee gekom wy hebben tot drie
maal toe gesochten tegen den yugel sman ik hebbe in twee
plekken gekwist geweest in den schacht en ik hebbe dan
den 20 Jan april tot den 10 Jan Julis in het hospitaal
geweest hebbe Maer nu godt lof het gaet nu beter
Bewinden Vaderende Moeder ik verbaete dan u: Dat
gy zou willen zoo goed zijn dan My twalf frans op souden
of wat meer ik verhoop dan u: dat gy liever my de twalf
frans op te souden want ik hebbe het wel van doene om
klederen te kopen ik verhoop verhoop dan u: dat gy zou
lust als het mogelys is te schryden van wy staen al
daegen dan naar Spagnea te moeten gaen verbaete want
het gaet geel slegt in Spaguen het moet al noer toe gaen

De Complamenten aen myn groote Vrouwe (waarschijnlijk grootmoeder) en aen Myn nooms (ooms) ende moeie nichten en Kosins ik versoeke van ul als gy schryft Dat gy daer op nooit setten Waer dat Myn .... is of is zyn depoot is en waer Dat Myn broeders is of y is nog in spagjen en of het nog wel gaet Met hem in verwachten van Ul t'seffens antwoorde

ul onderdaenigsten Dienaere

Pieter franciscus Vermaut

het adres om weder te schrijven A Monsieur Piere francois Vermaut anprantif Marin (leerling marinier) au 17. Ikipaisee De u a boord au depodt a rochefoort a kartier Maltrouw Departeman du Charante frenze a roche-foort

VERMAUT PIERRE FRANCOIS

Geboren te Izegem 13 september 1789

Landbouwer

Zoon van Pierre Joseph en Barbe Therese Verstraete

Ging binnen op 24 april 1808 naar Brugge en werd leerling marinier te Rochefort.

De Complimenten I aen Myn grootvroude
en aen Myn wouwendende Moeder nieten en Robins
ik der soelic dan ik als gy schryft dat gy daer op moet
setten waer dat Myn wouwen is of is na zyn deport is
en waer dat Myn broeder is of is na zyn deport is
en of het gnuog sel gaet. Mit hem ik verwachten
dandt & seffens antwoorde
ik onderdaenigsten Dienare
Piter franciscus Vermaet

het adres om weder te schryfen a Monsieur
Pere francis Po Vermaet angraaf Marck
an 17 j' Repaice de u a Boord an de port a rochefort.
a karter Maltrouss Departeman du Charant France
a rochefort

st. Jan De luc den 14 desember 1808

St. Jean de Luz

Zeer beminden Vaeder ende moeder broeders en susters
yk en kan niet naerlaeten van ul te wynschen enen saelige feestdag der
geborte christus ender als ook enen geluckigen nieuw Jaer ende yk ver-
hoope van ul het zelve dezen dient om ul te laeten weten den staed van
myne gesondheyd en yk ben seer verwonder als ge den bryef (brief) ont-
fangen heb die yk geschreven yn de mant october Want yk en hebbe geene
antworde ontfangen en indien dat gi dezen bryef ontfangen hebt ende
dat gi geldt opgesonden hebt gi moet naer Cortryck naer den post gaen
met u resue (reçu) ende dat geldt wederom vraegen Zyet (ziet) vaeder
yk zende myn sertificaet tot profyt van mynen broeder want yk hebbe
den Capitain versolg (verzocht) om en sertificaet omdat yk hoorde dat
zy wederom gingen loten Wy liggen by de boeren ende wy zyn hier wel
Wy maeke ale daege goede soepe ende wy heten vlesch (eten vlees)
en goed broot ende wy liggen in tot de spansche land ende wy moeten
wel zorge draegen vor ons leven

Die brief droeg noch adres noch naam. Waarschijnlijk is een deel van dit
180 schrijven verloren gegaan.

St. Jan de Lee don 14 Desember 1706
St. grande Lix.

Zeer beminden vaders ende moeder broeders en zusters
ghen kan niet naer laeten van u te wyschen enen
saeligen feestdag vder gobarte christus onder als ook
enon geluckigen nieuw Jaer ende gh' verloopre van ul
het kelve dezon rust om ul te laeten welen don
staad van myne ychoutheid' en yk ben seer ver wonden
als gi den bryef ontfangen hebt die yk geschreuen
yn de maent october want yk en hebbe goone ant worde
ontfungen en in dien dat gi deken bryef ontfangen
hebt ende dat gi getid op gesonden hebt gi moct naer
Portryck naer den spall gaen met u retour ende het
getid wederom vraegen. Het vaders yk konde myn
serueicant tot profyt van mynen broeder want
yk hebbe den Capitain verholg an en serueicant
om dat yk hoorde dat hy wederom gingen loeten
wy liggen tuer by de boeren ende wy sijn hier wiel
wy machen ale daege goede soope ende wy heten
vlesch en goed brood ende wy liggen en het
se spansche land ende wy maeten wel forse
'daegen vos ort leuen'

80
82
162
80

35-1-6
15-1-2

uyt Mijnke

dezen 2 Maerte 1808

Seer beminden vader suster broeder moeije

Naer ul van herten gegroet te hebben dezen dient om ul te versouken den staet van ul gesondheyd en laete ul ook weten dat ik god lof nog in goede gesondheyd ben maer ik hebbe de guilewe sucht (gele zucht) gehad en ik hebbe my selven genezen voor de wirdie (waarde, prijs) van 25 stuyvers wy en hebben god lof nog geene armoede wy zyn van Munster gemarceert tot toren omtrent 4 hondert uren in polen 4 hondert uren van ons huys wij zijn daer bij het regement gekomen en naer ses dagen wederom gekeert tot in pruysen daer hebben wij 2 maenden in garnejen (garnizoen) gelegen by de boeren en de borgers en men sprak niet anders afkerden (terug keerden) als van naer vrancryk in te Komen en als wy voor goed marceren al waer wy in marceren weten wy nog niet wy weten niet anders als dat het vrede is met pruysen en ruysen (Pruisen en Russen) ik laete ul ook weten als dat ik verwondert ben hoe het nog al gaet in de neiringe en de levensmiddelen of het nog diere (duur) is of niet en of gy nog wel kont leven of niet en alle niewigheden (nieuwsjes) die er zyn voorders regarderende van

Augustinus Verhamme

Hier eindigt het schrijven van Verhamme en begint het schrijven van Deschrijver. Meer dan eens komt het voor dat ze met twee schrijven, misschien **122** wel om de kosten te sparen.

Wij & Hijnke

Denen 2 Maerte 1808

Waarom vermindert vader, moeder, broeder, zuster
Pater is van herten gegroot te hebben die
dient om u te verzoeken dan staet van u
gesondheid en laete u ook weten dat ik god
lof nog in goede gezondheid ben maer ik heb
= be de gulwe Sucht gehad en ik hebbe mij
selven nog gecnezen voor de roinde van
25 Stuyvers wij en hebben god lof nog geene
armode wij zijn van mindster gemaect
tot toe ontrent 1 hondert uren in spolen
1 hondert uren van ons huys wij zijn dat bij
het yegement ge^{en naer} honderd dagen wedron
ge heet tot in priijsse daer hebben wij
2 maanden in gaerne jon gelogen bij de boe
ren ende lagers en mer sprak met
anders als wij tegherden als van waer vran
= rijk in te komen en als wij voorgeed mac
ren al waer wij in paceren weten wij
nu nog niet wij weten van niet anders
als dat het vrede is met priijsse en
rijsse ik laete u ook weten als dat
ik verwonderd ben hoe het nog al gade in
de uirunge ende leven middel en of
het nog dier is of niet en of gij nog we
kent leven of niet en alle de uirigheden
die er zijn vaders regaderende van
Augustinus verhamme

de groetenisse aen moeder suster Broeders en ik zyn ook seer verwondert in den staed van hunne gezondheid ik zyn god lof gezond ik ben ook verwondert hoe het is met al het gene gy my versencht (verzonden) hebt wy laeten ul ook weten als dat wy alle beyde ons geld nog niet en hebben gehad die gy ons hebt gesonden wy versouken dat gy zoude willen gaen naer de post dat zy zouden schreyven aen het regiment dat wy ons geld krygen of wy gaen dien wissel afsenden en sy sullen moeten het geld weder keeren wy versouken ul ook alle voor ons te bidden wy zullen trachten het selve te doen schryft ons ook of gy die brieven hebt ontfangen die wy geschreyven hebben als wy zyn van munster vertrokken waer mede wy sluyten en verhoppen dat dezen brief ul ook sal vinden in goede gezondheid Seer Beminde vrienden

ul D : W : Dienaer

petrus de Schrijver

Augustinus J : C : Verhamme

---

de Complementen aen petrus van=de=putte en teresia Kokke (waarschijnlijk Coucke) en schrijft hoe het is met gulielmus ook van augu verhamme de complementen aen joannes Dont en Martinus Asou de weduwe Dont gremonpre (Grymonprez)

De quaetensse aen moeder sistens Proccers
en ik sijn ook seer verwondert in den
staet van hinnen gesondheid ik sijn god lof
nog gesond ik sijn ook verwondert hoe het
is met al het gene gij mij vensocht hebt
wij laeten u ook weten als dat wij alle
beide ons geld nog niet en hebben gehad
die gij ons hebt gesonden wij vensuchen
dat gij goede willen gaen naar de post
dat gij yonder schreijver aen het regement
dat wij ons geld krijgen of wij gaen dier wis-
sel af senden en gij sullen moeten het
geld weder keeren wij vensuchen u ook
alle voor ons te bidden wij zullen trachten
het selve te doen schrijft ons ook of gij die brie-
ven hebt ontfangen die wij geschreeven heb-
ben of als wij sijn van minster vertrekken
waer mede wij sluyten en verhoopen dat
dezen brief u ook sal vinden in goede
gesondheid Seer Beminde vrienden
u D. W. Dienaer

petrus deschreijver

Augustinus J. C. verhamme

de complementen aen petrus van de spulle
en terecia kokke, en schrijft hoe het is met
gülielms och van aigü verhamme
de complementen aen joannes Dout en
Martinus de weduwe Dout en gremorijpe

*en al mijne Kennisse wij hebben ook nog goede cauraice (courage)
en makt geen swaerheyd en schrijft ook hoe het is met alle en
als gij schrijft schrijft het areis (adres) als volgt*

A Monsieur piere de=schrijver

soldaet aen het 21 regement de ligne 1 batailjon 8 compagnie a Landsberg

AUGUSTINUS VERHAMME

Geboren te Izegem 27 mei 1783

Zoon van Jean en Françoise Wispelaere

PETRUS DESCHRIJVERE

Geboren te Izegem 28 februari 1774

Staat vermeld : Zonder beroep

Zoon van Jacques en Barbe Terese Lafaut

en de mijne kennisse wij hebben ook nog
goede caluraice en in het maal geens waterhoofd
en schrijft ook hoe het is in het alle en als
gij schrijft schrijft het anders als volgt
M. A. Monsieur Pierre de Schrijver
Soldaat aan het regiment de
ligne balailjous compagnie a.
Landsberg

den 10 december 1807

Seer beminde vader ende moeder

ik kome ul ouders susters ende broeders te winschen een gelukkig en
sallig nieuwjaer en een lang leven hier en 't eeuwig ook hier naer en
ik verhope ook van ul d ouders als dat gij het selve aen mij sult
koomen te winschen en ik laete hun ook weten seer beminde vader
ende moeder als dat ik noch altijd in goede gezondheyd ben en ik ook
verhopende als dat ul ouders noch al wel varende sijt en ik ben ook
grootelijks verwondert als gij ul mijnen brief ontfangen hebt die ik
tot munster heb afgeschreven op den fesdaag van alderheyligen alwaer
dat mijn sertificaet in sat en sijt zoo goed van mij te laeten weten
als gij het sertificaet ontfangen hebt en ook als myn broeder hilarius
noch thuys of waer hy is en ik laete ul ouders ook weten als dat
Joannes nolff my heeft dicwijls blooft als ik geld van noodig had dat ik
maer en most schrijven dat hy my wat geld soud opgesonden hebben en syt
zoo goed van my sito op te senden ik hebt het grootelyks van noodig

Den 30 december 1807

Seer beminde vader ende moeder.

Ik thome hun ~~seer~~ wel ouders susters ende broeders
te wenschen een gelukkig en luttig nieuw jaer en een
lang leven hier en t' eeuwig ook hier naar en ik ver-
hoop ook van u ouders als dat gij het selke aan mij
selv' komen te wenschen en ik laete hem ook weten seer
beminde vader ende moeder als dat ik noch luttig in goede
gesondheid ben en ik ook verhopende als dat gij u ouders
noch al wel varende sijt en ik ben ook grootelijcs verwoen-
dent als gij u mijnen brief ontfangen hebt die ik
tot nuider heb afgeschreven op den fescdag van alder-
heyligen alwaer dat mijn scertificat ik sat ⁱⁿ sijt soo
goed van mij te laeten weten als het scertificat ont-
fangen hebt en ook als mijn broeder hylaricus nich thoms
of waer hij is en ik laete u ouders ook weten als dat
Jouannes nach mij heeft dienvils 16 bloet als ik geld van
noedig had dat ik nu en moet schrijven dat hij mij
wat geld soude opgesonden hebben en sijt soo goed van
mij te optesenden want ik hebt het grootelijcs
van noedig

syt zoo goed van de copelmenten te doen aen geel de familie en geburen
en ook aen bernardus rousee en aen syn vrouwe en aen Joannes deprez
en syn vader en syn moeder als dat ik noch altyd in goede gezondheyd
ben ik laete ul ouders ook weten als dat wy in prussen legen by den
boer in plaencoo onttrent (omtrent) de 24 uren van berlien en ik laete
hun weten als dat den orloge gedaen is want wy en weten van anders niet
als dat het vrede is tegen prussen en ook tegen den Koning van zweeden
en ik verhope van in corte tiden naer vranryck te moegen trecken doet
ook de copelmenten van petrus devoord

Antonius franciscus van heste

Ul dienaer en sone

lucas Vanheste

a Iseghem

dit is myn ares 45 Resement eerste batellion 6 Compagne

a witstok in prussenland

Beatnword 28 Xbre 1807

Sijt soo goed van de Copelmenten te doen een geelde
familie en geburen en ook een bernardus roussee
en een sijn ^{moeder} roussee Jounnes deprez en sijn vader en sijn
weeder als dat ^{ik} nocht altijd in goede gesondheijd best
ik laete wel ouders ook weten als dat wij in prussen en tegeer
bij den boer in plancee onttraet de 24 wien van berlien
en ik laete hun weten als dat den orloog yden is
want wij en weten van anders niet als dat het
vrede is tegen prussen en russen en ook tegen den
Koning van Zweden en ik ver hope dat in corte tiden
waer van rijck te moegen trecken doet ook de
wil dier ^{moeder} roussee Copelmenten van petrus des boord
lucas van heste Antonius franciscus van heste
a Josephem
dit is mijn adres 15 Besement 1 eerste billon
6 Compagne a witslok in prussenland

Berlien 28 jhu 1307.

Vlissingen den 23 februuaris 1809

ik loduvucus duthou (Duthoit) doen de complimenten aen ul beminden vader
ende moeder ende susters en ik en kan niet mankeren van ul allemaal
Eenen saeligen nieuwe Jaer te wenschen en nog veel naer desen en ik laet
ul weten den staet van myne gesondheyd als dat ik nu god lof begin gaen
klook (kloek) te worden maer ik sterk ziek geweest maer nu dank god be-
gin ik gaen wel te beteren maer ik versoeke aen ul als het mogelyk soude
konnen zyn van my uyt den nood te helpen wat geld ul soude my groot
plisier doen want ik moet groote armoede lyden om dat ik geen geld en
hebbe en daerom versoeke ik ul van niet te wagten als gy den brief komt
te ontfangen van my cito cito wat geld te senden zooveel als het ul
mogelyk kan doen

Stiftingen den 23 Februarij 1797
n^o Lodovicus de Thon doen de
complimenten aan al Geminden
vader ende moeder ende Susters
en ik en kanniet mankeren van
al allemal. Heeren Sacligen nieuw
yack te wenschen en noch veel
naer desen en ik laet u weten
den staat van mijne gezondheid als
dat nu god lof begin gaen te loof
te worden maar ik stek niet
gerucht maar nu dank god begin
ik gaen wel te beteden maar ik
versoek u al als het mogelijk
soude konnen zijn van mij in den
nood te helpen wat geld u soude
my groot plezier doen want ik moet
groot armoede lyden om dat ik geen
geld en hebbe en daerom versoek
ik u van niet te swaigen als gy
den brief konnt te ontfangen van
my en cito cito wat geld te
senden zoo veel als het u
mogelyk kan doen

en ik versoek ul van my te laeten weten den staet van ul gezondheid en hoe dat met ul gaet en ik laet ul weten als dat ik ul Laesten brief zeer wel ontfangen en myn geld ook waer van ik ul hertelyk moet bedanken en ik laet ul weten als dat myn geld dat ul my gesonden hebben met grooten armoede en verdriet moeten verteren hebbe om dies wil als ik ul brief ontfangen hebbe en heb ik niet klook geweest maer nu dankt god begin gaen wel te beteren maer ik laet ul weten als ik in het (hier ontbreekt het woord hospitaal) was als dat ik daer sien menschen sterven hebbe van den honger die zy daer moeten lyden en laet ul nog weten als dat wy met twee hondert tot Vlissingen zy gekomen en daer en leven geen hondert meer van de hander (andere) zyn altemael gestorven meer van gebrek als van wilde (weelde) want in het hospitaal moet gy tog sterven van den honger want zy en geven geen heten (eten)

en ik verhoek u van my te laeten
weten den den Staat van u gezondheid
en hoe dat met u gaet en ik
laet u weten als dat ik u
Laesten brief zeer wel ontfangen
en myn geld ook waer van ik u
verplichtig moet se vanken en ik
laet u weten als dat myn geld
dat u my gesonden hebben met
grooten vermoede en verdriet moeten
vertoren hebbe om diessel als
dat ik sich was want van als ik
u brief ontfangen hebbe en heb ik
niet u hebbe geweest maar nu danket
god segge gheen wel te beteren maar ik
laet u weten als ik in het wel als dat
ik daer sijn menschen stercken hebbe
van den honger die wy daer moeten lyden
en laet u hog weten als dat wy met
twee hondert tot vlassingen yz gekomen
en daer en leze geen haddert mee
van de hande sijn altemaal geslooven
meer van gebrek als van welde want
in het hospitaal moet gy tog stercken
van den honger want wy en geven geen beten

en ik laet ul weten als dat ik het scherft (schurft) gekregen hebbe en daerom versoek ik ul van my cito cito wat geld te senden om dat ik soude konnen koopen om my te genesen om naer het kospitaal niet moeten te gaen om dat daer silken (zulk een) arm leven is en doet de complementen aen iginaes oom en moye en aen mynen peter en wenst ul allemael eenen saeligen nieuwe Jaer myn aderes is nog tot Vlissingen onder het eerste batellion colonial in de vyfde Companie onder de valteceers (sic) en gy moet my laeten weten hoe dat gaet met myn cameraten daer mede sluyt ik mynen brief en blyve ul dienaer

Lodovicus dutou

DUTHOO LOUIS DONAT

Geboren te Izegem 15 juni 1787

Wever

Zoon van Louis en Anne Rose Dewachter

Was een tijdje voortvluchtig en kreeg een boete van 500 fr.

Ging vrijwillig terug binnen op 30 juli 1807

en ik laet u weten als dat ik het
j heeft gezegen hebbe en daarom
versoek ik u van my cito cito uwt
geld te senden om dat ik soude
konnen hoopen om my te genesen
om naar het hospitaal niet moeten
te gaen om dat daar sijn een een leven
is en doet de complimenten een vinnig
som en moye en een mynen pen en
wensst u allenmal eenen saligen
nieuw jaer myn adres is nog tot
vlielingen onder het eerste batalion
colonial in de vijfde compagnie onder
de vulters en gy moet my laten
weten hoe dat gaet met myn cameraten
daer mede slijt ik mynen brief en
blyse u dien uer loven sijn dit

Camp van neumarck

Den 26 mey 1807

Mijn Zeer beminde moeder

Naer hertelijke complementen Laet ik ul weten den staed van mijne gezondheid Verhopende ul zusters ende broeders en geheel de famillie in den zelven staed zijt ik moet ul te kennen geven dat ik den derden Kerstdag uyt Luck (Luik) vertrocken ben geweest en ben gearriveerd in mijn regiment op den 25 mey 1807

Ul hadde ik heer (vroeger) geschreven maer op marsje altijd geweest hebbende het heeft mij onmogelijk geweest

in dezen verzoeke ik antworde en doet de brief franckieren om ul nieuws te schrijven Ken wete nog geen ken hebt nog niet gezien ik stond braeve te zien als ik op dat Camp toe quam naer al de kleine huyskens die daer gemakt stonden van plancken gemaekt en als wanneer ik nog zal schrijven ik zal met Vermeulen samen schrijven tot kleinen kost van brieven voor uE en ik Leve in verwonderinghe om het nieuws van ul streke

Camp Van Mimarell Den 26 May 1807

Mijnne Lieve Geminde Moeder

Van hartelijke Complementen Late ik u weten den
Stad Van mijou gevonden Verhopende u & uolers
en broeders en geheel de familie in den Selven Stad
Hijt ik moet u te kennen geven als dat ik op den denden
hersdag vóór Luch Perde Hje ben geweest en ben gearn
werd in mijn Regiment op den 25 May 1807
ik hadde u hier geschreven maar op onroep altijd geweest
hebbende het heeft mij onmogelijk geweest
in desen Verdochte u antwoorde in Post den Brief goed
francieren om u mijns te schrijven Men heb nog geen
Men hebt nog niet gezien ik stond braue te sien
als ik op dat Camp toe quam waar al de kleine kint
kens die daer gemak stonden van plancken gemaakt
en als wanau ik nog al schrijven ik dal met
Vermaiden Samen schrijven tot kennen hoed Van bren
Post heb en ik Lue in Perwondering te om helen
de Weten van u ik stoffe

Zoo schrijve ik mijn adres alexsius Demey thambour van 1a Geme Du
premier Bat du 45 regiment troupe D'Infanterie de Ligne gecampeert in het
Camp van neumarck Pruysen ik blijve Waerlyk

ul en onderdaenigen Dienaer en Zoon

C. Vermeulen par ordre Alexsius Demey

Zijt zoo goed van mijne Complementen te doen aen myne beminde moeder
immers geeft haer den brief om te Lezen als het u zoude believen
mijne beminde moeder u Lasten brief gedatteerd van den 18 December
hebbe ik onlangs ontfangen waer uyt ik verstaen hebben dat gij lieden
geschreven hebt naer mijnen Capiteyn om een Sertificaet te bekomen voor
romin (Romain) ik hebbe het niet om dies swille (om reden) als wanneer
den Capiteyn u brief ontfangen heeft ik lag in francfort in het hospi-
tael met zykte maer op 20 daegen hebben ik genzen geweest ik ben ook in
groot verlangen om van u antwoord te bekomen en als gij lieden het
sertificaet nog noodig hebt geliefd mij maer seffens te schrijven ge
weet wel waer ik nu ben

de Complementen tot J v Dis en tot Saps en P. Legin is onder de Kanon
knechten gesteecken

Zoo Schrijf ik mijn adres alexis Demij
thambour Van de Gene. de premier bat de 45
regiment troupe de son tambour de Singon gecommande
Van in het Corps Van militaire en pruis
en ik blijf Waarlijk

in onderzoeken Dinaerendoon

 Vermijden van onder alexis Demij

Zijt zoo goed Van mijn Com plimenten te doen aan onzen
Demind. Moeder inmers gese haer haer den brief
om te lezen als het ik Louise believen mijn Demind
moeder en Lasten brief gedateerd Van den 18 Decemov
habet ik onlangs ontfangen. Waar zijt ik verstaen habben dat
gij Lieve gescreven hebt naar mijnen Capteijn
om een Certificat te beffomen voor mijn ik habben
het niet om die Wilie als wanneer den Capteijn
in brief ontfangen heeft ik lag in francort in
het hospitaal het dyffe maar op de Daegen het
habben ik gesezen geweest. ik ben vort in groot verlan
aan om van den des Certificat te beffomen en als gij Lieve
het Certificat nog nodig hebt geliefd mij onner
Liefste te schrijven geweest. Wel so dat ik die ben
de Com plimenten tot J. D. D. in het Saps en sp. Legion
is onder den Namen Knechten Gedatet

Als adres vinden wij :

*Aen de weduwe van martinus Demey tot Iseghem Canton van Ingelmunster
arrondissement van Cortrick Departement van de Leye*

Courtray

a Iseghem

Naast het adres ook nog volgende tekst :

*De Complementen aen rocus Lucke de Coenne dien is onder de dragonders
ik hebbe er bij geweest daegs voor ik in mijn regiment gekomen ben*

VERMEULEN CONSTANTIN

Geboren te Izegem 14 maart 1785

Lintenwerker

Zoon van Silvestre en Anne Cottignies

Ging binnen in januari 1806

in definitief verlof uit het 45e linieregiment op 7 januari 1812

ALEXIS DEMEY

Geboren te Izegem op 14 december 1776

Bakker

Zoon van Jean en Marie Anne Storme

Ging binnen op 17 september 1806 in het 45 linieregiment

Was gehuwd zonder kinderen

Aan de Wed. van
Martina Dimeij tot
Johan Pantou van
Johel muiser arons
Stent van Cothull
Departement van de
Lijze a Nijmegen
- - -

De Complimenten
roois Liets de
Corone die is
onder de dragens
ik hebbe er bij
genest - dugs voor
ik in mijn regment
gekomen ben

GROTEN VAN BIJ ONS:

25 JAAR GELEDEN GING
E. P. HIPPOLIET VAN HANDZAME VAN ONS HEEN

DOOR A. VANDROMME

Een kwarteeuw geleden, op woensdag 11 juni 1952 werd in de kloosterkerk te Izegem, met een plechtige mis, afscheid genomen van de zo gekende en hier in de stad zo gewaardeerde PATER HIPPOLIET VAN HANDZAME.

Op deze manier werd door de ganse kloostergemeenschap, door orde-oversten en medebroeders, door de stadsbevolking en door zeer veel vrienden en bewonderaars een laatste groet gebracht aan de zo diep met Izegem vergroeide kapucijn.

Hij werd geboren te Handzame op 30 december 1872. In de boeken van de burgerlijke stand stond hij aldaar bekend als EMIEL MOMMERCY. Op 14 september 1889 trad hij reeds binnen in de orde van de pater Kapucijnen. Hij sprak zijn H. Ge-loften uit te Edingen op Kerstmis 1890 en op 30 mei 1896 werd hij te Brugge priester gewijd.

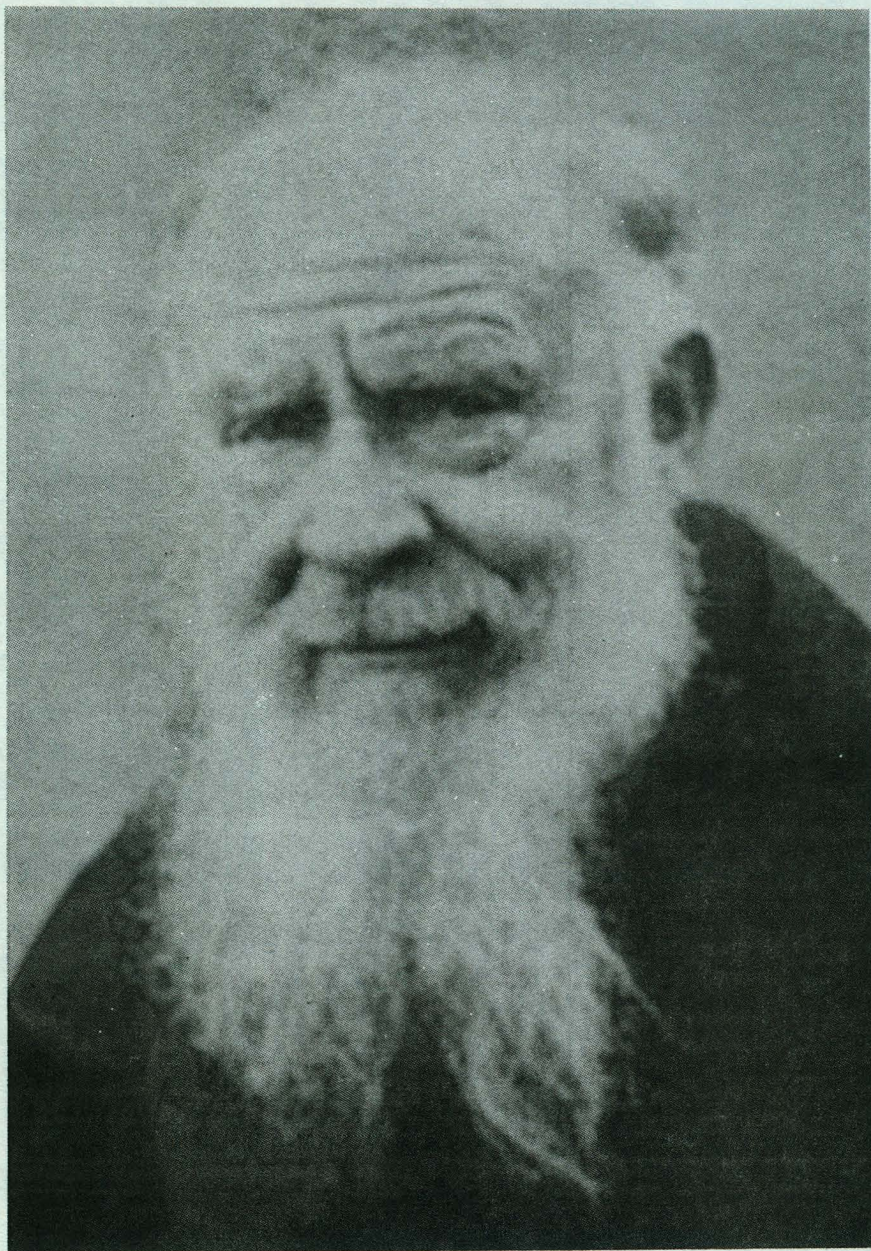
In zijn jonge jaren was E. P. Hippoliet een vriend en een medebroeder-kapucijn van de Izegemse "eerste martelaar" (1) in de Vlaamse strijd, E. P. Renatus DEVOS. Jarenlang stonden ze naast elkaar in de strijd. Ze streden met woord en daad en pen voor alles wat ons Vlaams -christen volk heilig en dierbaar was.

Pater HIPPOLIET was opgegroeid tot een echte persoonlijkheid. Een strenge jeugd en een geordende kloostertucht hadden hem ontwikkeld tot een zeer oorspronkelijk persoon die met eigen zegswijzen begaafd was en die door zijn medelijdend priesterhart de barmhartigheid met volle handen deelde.

Hij had een rijkgevuld leven. Naast zijn leraarsambt in de godgeleerdheid die ten goede kwam aan zijn medebroeders-kapucijnen, hield hij in stad en streek kanselreden voor volksmissies of retretten, voor triduums of biddagen.

Binnen de kloostermuren was hij de druk opgezochte persoon in biechtstoel en spreekkamer; de gewenste raadsman van vele stadsgenoten in lichamelijke, geestelijke of wetenschappelijke nood, ja zelfs voor technische problemen kwam men de pater opzoeken. Hij wist immers een aardig woordje mee te praten over fotografie, over mechaniek, elektriciteit en radiotechniek. Reeds in het

Groten van bij ons: E.P. HIPPOLIET 1872 - 1952

*Wie ziet niet glanzen 't zachte licht
van goedheid op dit aangezigt?
Zo blijft zijn beeltenis geprint
in 't hart van ieder die hem kent.*

begin van de twintiger jaren had hij zelf een radio opgebouwd en benutte hij elektrische verwarming. Hogere wiskunde was een kluitje naar zijn tand en wie in deze regionen verdwaald geraakte kon best bij hem terecht. Ook sterrekunde, dier- en plantenkunde, zelfs de scheikunde had voor hem geen problemen. Na W.O.II liep hij nog in de kloostertuin met aan zijn zijde een aspirant-apotheker om deze aanschouwelijk onderricht bij te brengen in de Belgische flora. Bij bezoeken aan huis kon hij helende woorden brengen. Zijn kennis van planten en geneeskundige kruiden werd door velen ook heel wat gewaardeerd. Hij had de vaste gewoonte de kruiden steeds met de Latijnse naam te benoemen. Alleen voor het keuren van eetbare of niet eetbare paddestoelen hield hij zijn opgedane kennis geheim. Je weet nooit ! Een jong leerling kan zo makkelijk eens falen.... en eens is soms reeds te laat !!

Meer dan een kwarteeuw verzorgde hij in het streekgebonden weekblad "DE MANDEL-BODE" de wekelijkse rubriek over "Het buitenland". Met een eigen zeggingskracht bracht hij een juist beeld van de politieke toestand en de meest besproken wereldgebeurtenissen. Steeds verwoordde hij dat alles in een zeer eenvoudige mensentaal.

Meer dan 50 jaar verbleef hij te Izegem.

Hij was een van de onzen geworden. Op zijn doodsgedachtenis werd zijn gans leven met volgende woorden bondig samengevat : "Hij was goed voor zijn oversten, medebroeders, de zielen der zieken, de armen, de kleinen en noodlijdenden, voor stad en volk."

Hij werd dan ook in Izegem herhaaldelijk gehuldigd.

- in 1938 om zijn 50 jaar kloosterleven.
- in 1946 om zijn gouden priesterjubileum (2)
- in 1949 om zijn diamanten jubileum als kloosterling.

Ook werd het beeld van de aartsvaderlijke pater door fotograaf Dejonghe (toen uit de Marktstraat) voor ons en de komende generaties bewaard.

Gans Izegem was dan ook onder de indruk toen het op 8 juni 1952 bekend werd dat Pater HIPPOLIET overleden was.

Onder grote volkstoeloop werd hij, na een plechtige rouwmis in de kloosterkerk, op het stedelijk kerkhof bijgezet. Zo kon hij, de rusteloze werker, nu voor de verdere eeuwigheid rusten naast zijn medebroeders en vooral naast Pater Devos die hij met woord en daad, in de zovele facetten van de Vlaamse

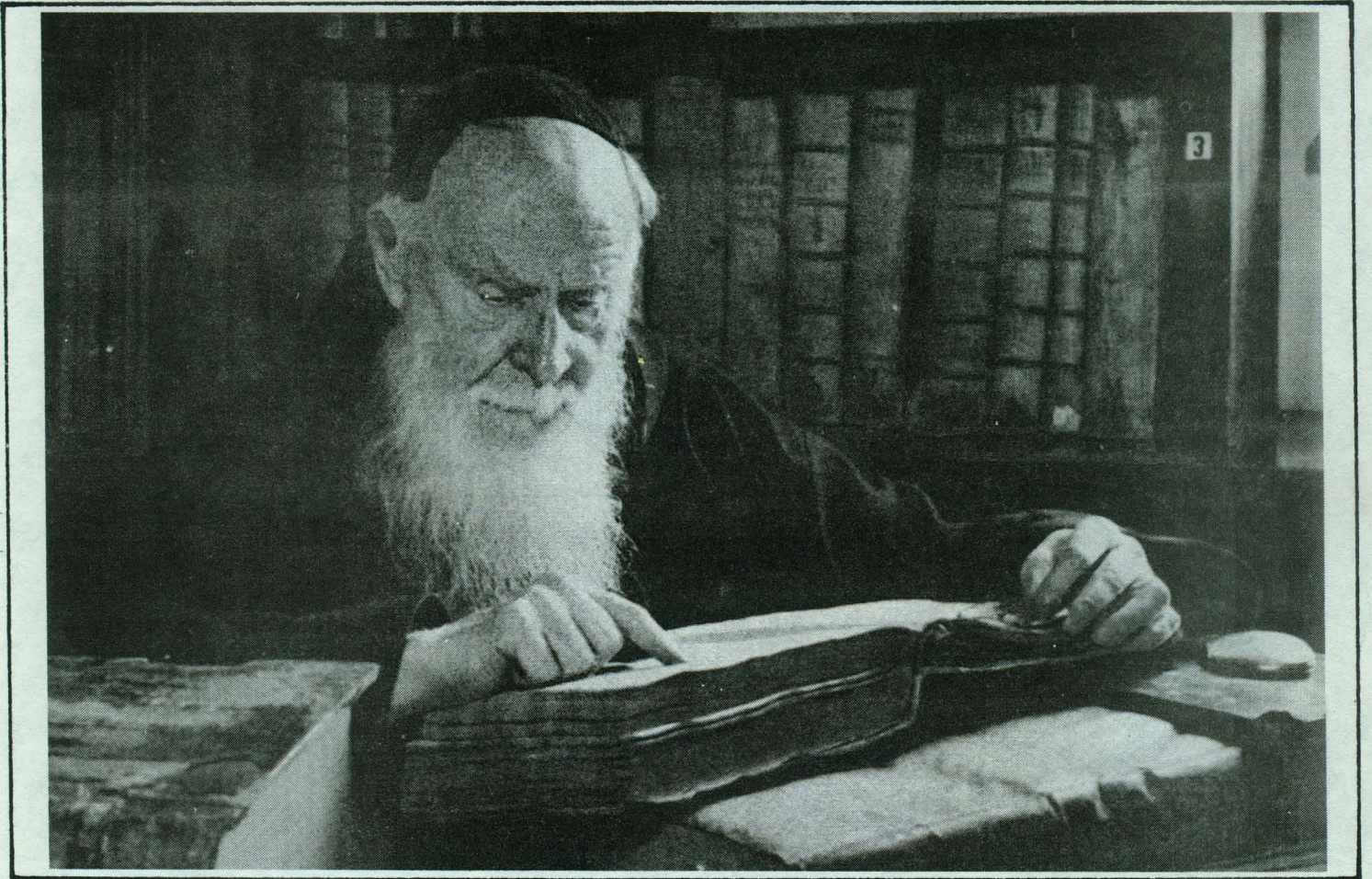

FOTO: DEJONGHE.

Zo zocht hij, wien vol geduld,
in vele boeken, groot en klein,
om rijk aan kennis eens vervuld,
een ander mens van dienst te zijn

strijd had bijgestaan.

Het heengaan van Pater Hippoliet was een waar verlies voor Izegem en voor de Franciskaner-orde hier ter stede.

Deze kleine herinnering, 25 jaar na zijn heengaan, weze dan een welverdiende, posthume hulde van de stad aan een van de groten van haar zonen.

BIBLIOGRAFIE :

X, DE PATERS CAPUCIJNEN VIJFTIG JAAR TE IZEGEM, druk. Strobbe, Izegem, 1950.
p. 67/68.

"DE MANDELBODE" 14 juni 1952, Ter nagedachtenis van E. P. Hippoliet van Handzame.

---

(1) Pater RENATUS - Julius DEVOS

° Oostrozebeke, 12 december 1854. Woonde als student reeds te Izegem (Kortrijksestraat, 2 - NU HUIS DESCHEPPER) - Bezocht het Klein seminarie van Roeselare ten tijde van Albrecht Rodenbach. In de zomer van 1875 had Julius het wat te bont gemaakt in verband met de taalstrijd (Blauwvoeterie) en werd hij voorgoed doorgestuurd. A. Rodenbach droeg hem een gedicht op getiteld : "De Eerste Martelaar van 1302" - J. Devos was de "eerste martelaar" van de taalstrijd.

Hij stierf te Izegem op 22 juli 1925

(2) Op tweede Pinksterdag van 1946, zijnde 10 juni werd E. P. HIPPOLIET door het Izegemse Magistraat ten stadhuize ontvangen en werd het gulden boek van de Stad Izegem, p. 9, hem ter ondertekening aangeboden.

25 JAAR GELEDEN VERDWEEN DE TRAM.

DOOR ANT. VANDROMME.

Het kleine landelijke dorp dat Izegem sedert eeuwen geweest was, kreeg een andere betekenis in de 2e helft van de XIXe eeuw. Met het opkomen van een schoen- en borstelnijverheid werd er ook meer aan verplaatsing gedaan. Verharde toegangswegen tot Izegem waren niet zo slecht.

Verschillende verharde wegen lieten toe Izegem gemakkelijk te bereiken. Zo hadden we :

- naar het noorden : De Brugstraat, de Dam, de Ardooisestraat (1873)
- naar het oosten : De Ingelmunstersesteenweg (nu Gentseheerweg) (1811)
- naar het zuiden hadden we de Kortrijksestraat (1889) en de Meensesteenweg (1861)
- het westen kon worden ingewandeld langs de Roeselaarsestraat (1840)

Sedert 1847 had Izegem ook een eigen spoor en een eigen station en sedert 1865 sneed het kanaal Roeselare - Leie het noordelijk deel van de stad af en liet toe dat er heel wat schepen grondstoffen in grote hoeveelheden konden aanvoeren en tevens afgewerkte produkten konden wegvoeren. Die vele mogelijkheden waren zoveel troeven in de handen van de opkomende nijverheidsstad Izegem.

Rond 1880 klonk er nog een nieuwe klok.

Er werd gesproken over een tram. Met tussenpozen van zo een jaar of vijf werd deze droom opnieuw opgerakeld en in 1898 groeide het uit tot een echte tramfurie.

Op 16 maart 1896 was er heel wat volk in "De nieuwe St. Pieter" want Dr. Van de walle en Dr. Gits hielden er immers een vurig pleidooi ten voordele van het inleggen van een tramlijn dwars door onze gemeente.

Er kwamen veel vragen opdagen. "DE TRAM" was dan ook in die dagen het onderwerp van menig herbergdebat. De nijverheid floreerde goed maar de tramdebatten deinden uit gedurende de vijf volgende jaren. En dat tot in 1901.

Dit jaar luidde niet alleen de twintigste eeuw in, maar gaf meteen een flinke

spoorslag aan allen die in Izegem iets wilden presteren onder de keurige leiding van dhr. Valère Vanden Bogaerde.

Deze burgemeester kreeg het gedaan, de kroonprins Albert in hoogsteigen persoon in Izegem te krijgen voor het openen van 1° de nieuwe stedelijke Nijverheidsschool, 2° de stedelijke elektriciteitscentrale.

De schoenmakerij draaide op volle toeren en wel mechanisch. De borstelmakerij volgde dit voorbeeld na. Ook de cichoreinijverheid beleefde gouden tijden.

Toen kwam er weer een oude vraag naar boven : Waarom heeft Izegem geen tram ?

De toenmalige minister LIEBAERT liet kennen dat hij hun aanvraag in acht zou nemen. Dit schrijven kende weer een daaropvolgende stilte van drie volle jaren.

In die periode gingen de Izegemnaren aan de uitbouw van een plan denken. Let wel "HET NIEUW KWARTIER" (1) is bebouwd tot aan de Krekelstraat en verder hadden we in die tijd dan alleen land, lucht en koeien. Een Vanden Bogaerdelaan bestaat er zeker niet en aan de Krekelstraat staan er zelfs enkele huizen schuin tegenover het rechtse deel van de andere huizen van de Pelichystraat.

Waar zou die tram dan eigenlijk rijden ?

In 1904 werden VIER voorontwerpen voor het doortrekken van een tramlijn voorgelaten.

1° Ontwerp : Van de Korenmarkt door de Nieuwstraat tot aan de Krekelstraat dan rechtdoor tot ter hoogte van de huidige Meiboomstraat - een klein park werd daar voorzien met het borstbeeld van de Weled. Heer J. de Pélichy en een kiosk. Dan zou de tram een boog beschrijven van 90°, links doorlopen tot aan de herberg "DE MEIBOOM" (2) om daar naar rechts te zwenken, de Meensestraat te volgen en zo door te rijden tot in Wevelgem.

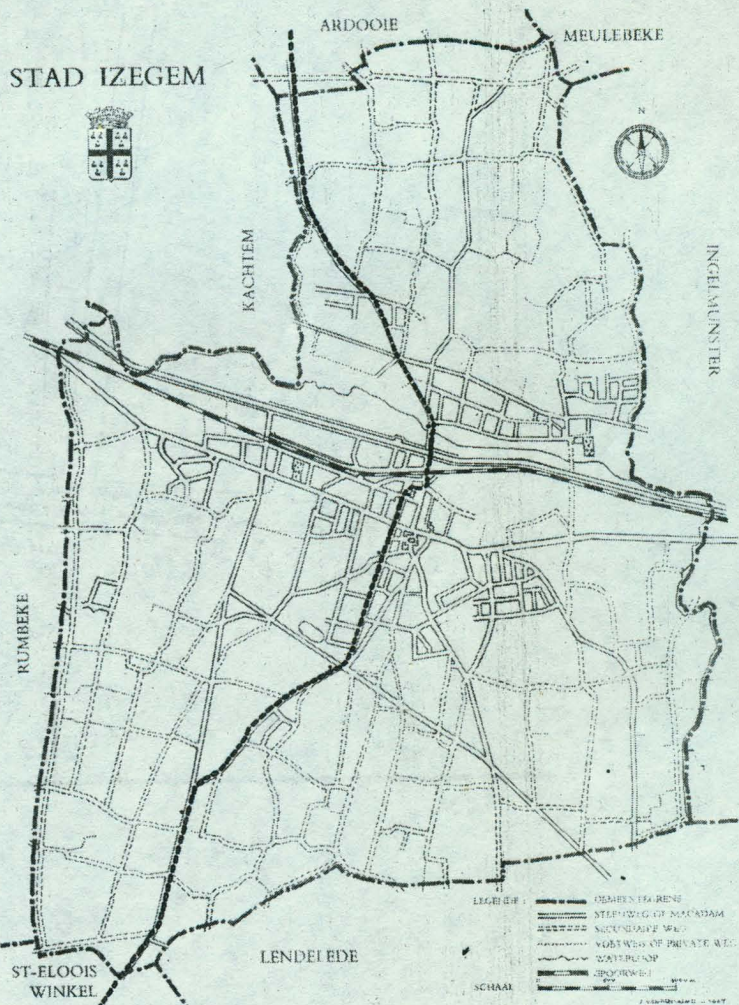
Twee nieuwe straten werden hier voorzien (3) : de Schepenstraat en de Raadsheerenstraat.

2° Ontwerp : Er zou een spoor doorgetrokken worden van de Korenmarkt naar de hoek van de Krekelstraat/ Barons de Pélichystraat. Vanhier zou de tram schuin (4) door het land lopen tot aan "DE MEIBOOM" om dan verder te rijden door de Meensestraat naar Wevelgem.

In dit tweede plan speelden enkele secundaire argumenten mee :

- 1) Deze tramlijn zou voordelig zijn voor de mensen van "Bachten de Kerk"
- 2) Het St.-Jozefscollege zou ermee gebaat zijn.
- 3) Het project zou 30.000 fr. minder kosten aan onteigeningen en er zou heel wat minder moeten gesloopt worden.

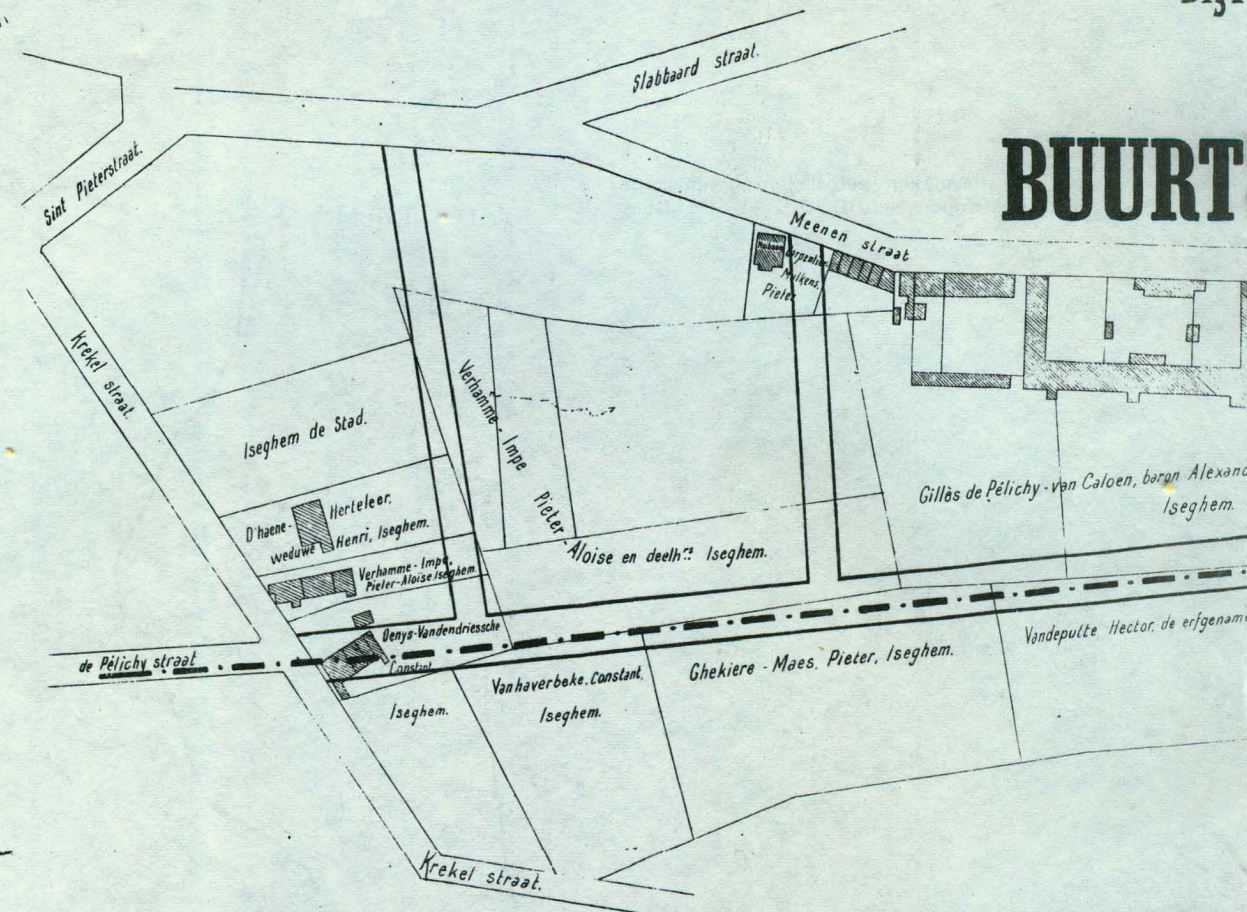
De zware streepjeslijn geeft de ligging aan van de rails van de buurtspoorweg ARDOOIE – WEVELGEM.

Bijvoegsel van de "Gazette van Iseghem" van 5.03.1904. (Ware grootte : 72 cm X 52 cm). Na veel betwistingen werd het bovenaan getekende plan goedgekeurd en uitgevoerd. De buurtspoorweg bleef in Izegem bestaan van 1905 tot einde 1952.

BUURT

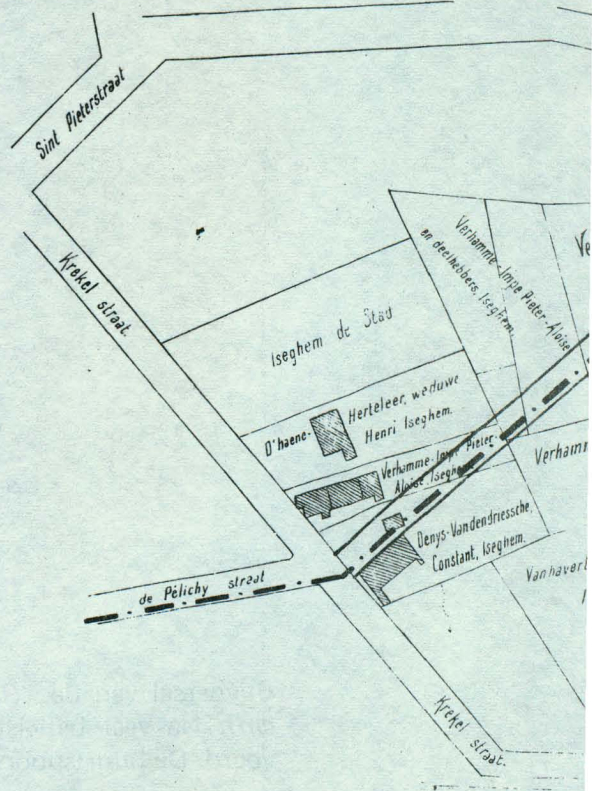
RICHTING

gevraagd door de

BEWONERS

van

ACHTER DE KERK

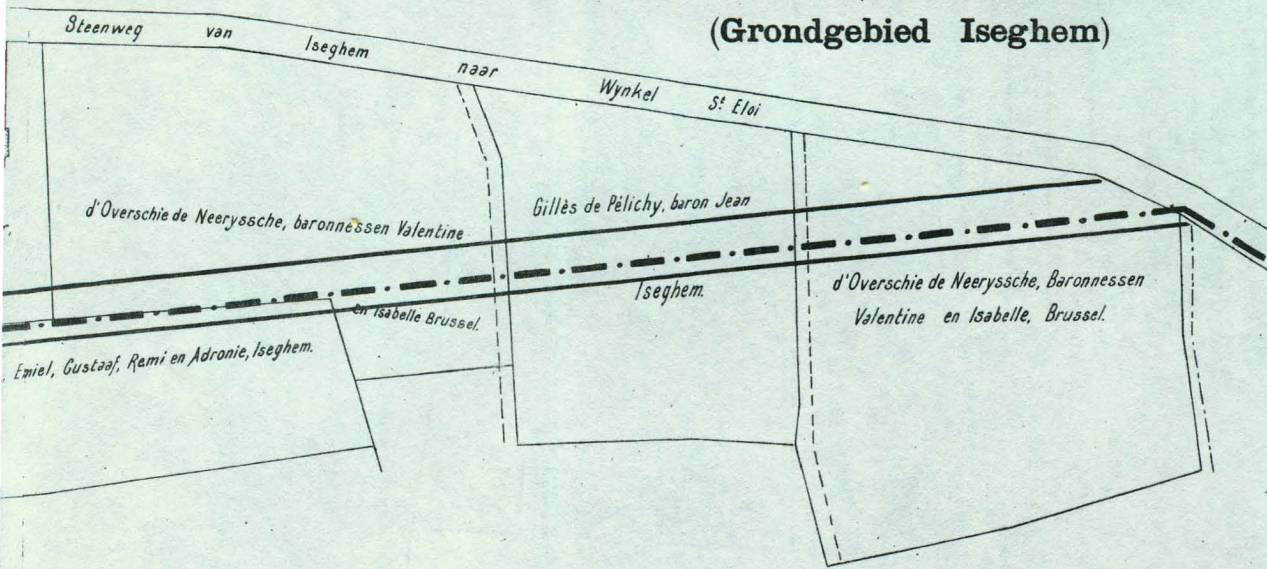

egsel aan de "Gazette van Iseghem", van 5 Maart 1904

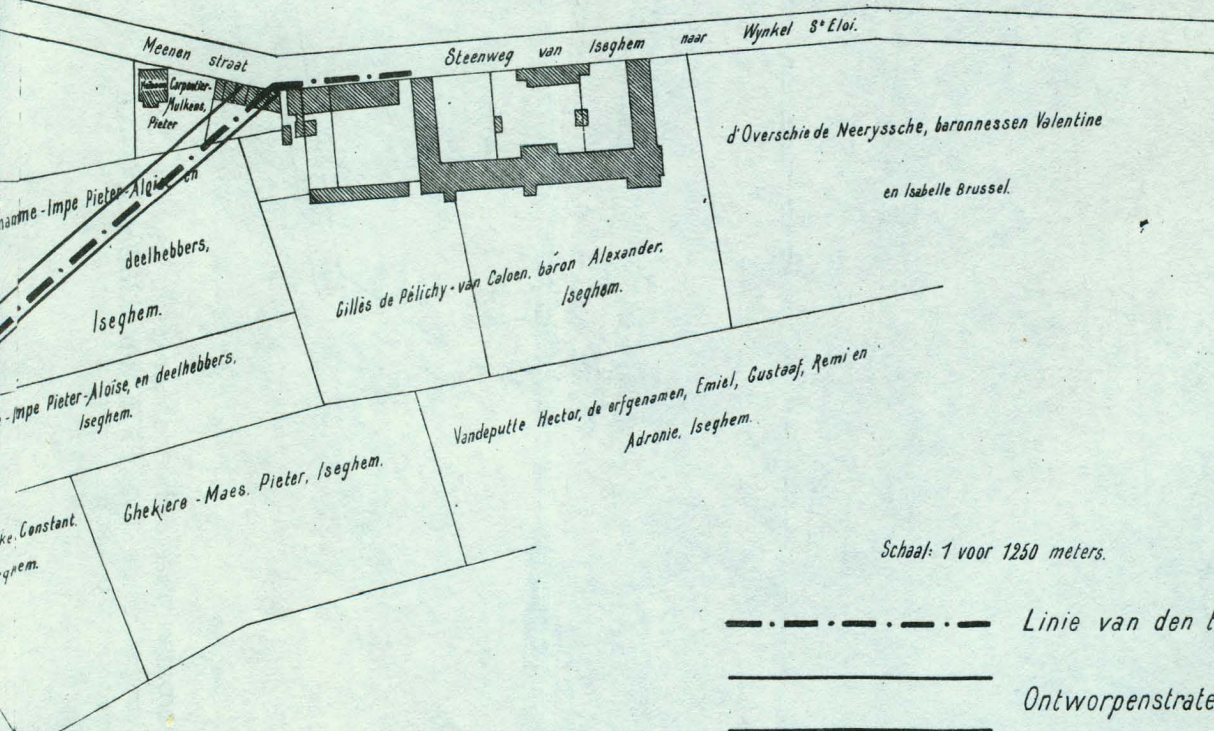
ONTWERP VAN DEN

SPOORWEG ARDOYE-WEVELGHEM

(Grondgebied Iseghem)

Schaal: 1 voor 1250. meters.

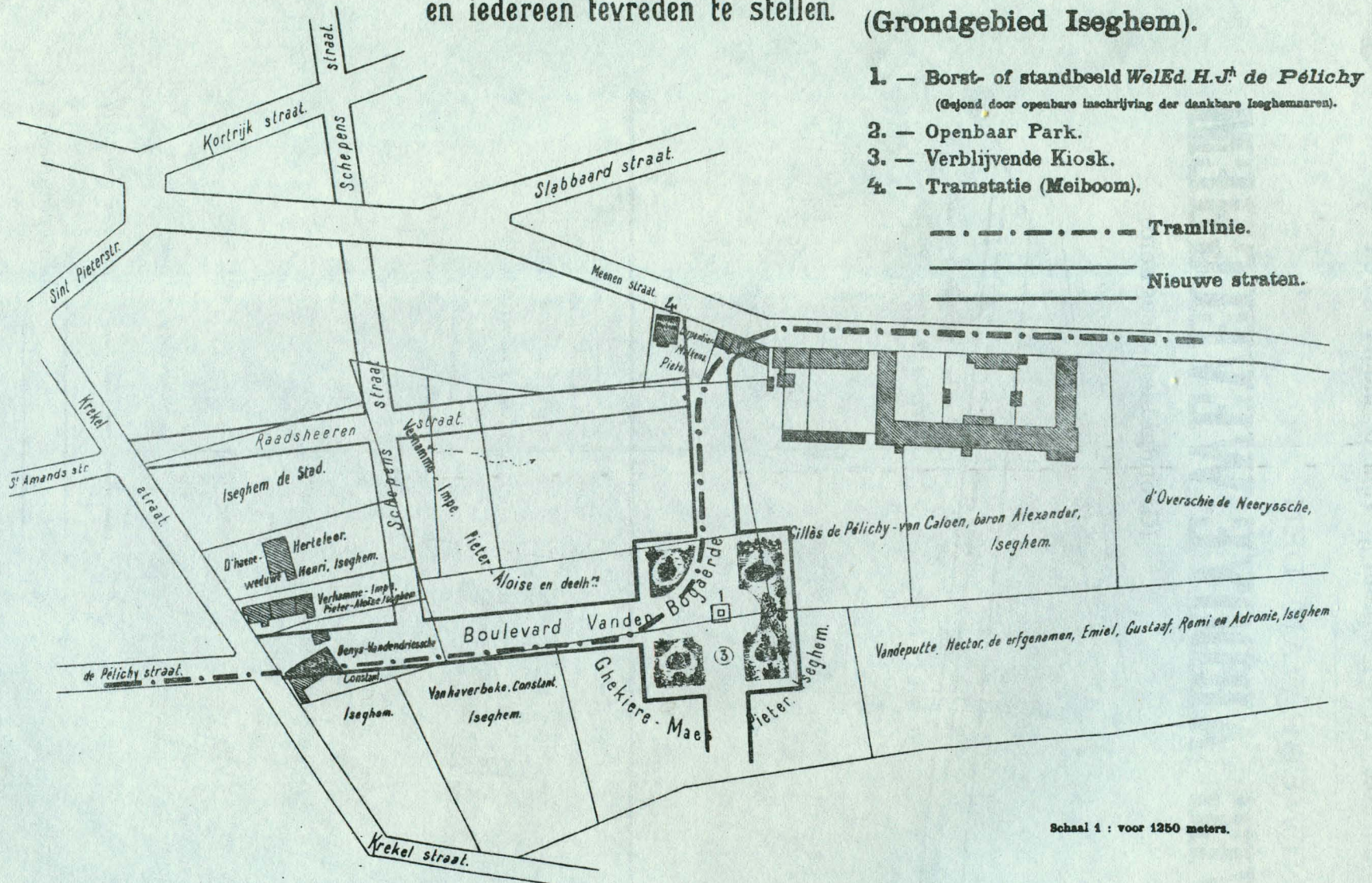
Schaal: 1 voor 1250. meters.

--- Line van den tram.

==== Ontworpenstraten.

NIEUW PLAN

om VOOR en ACHTER de Kerk NAUWER te verbinden, en iedereen tevreden te stellen. (Grondgebied Iseghem).

Schaal 1 : voor 1250 meters.

Voorontwerp van de buurtspoorweg in Izegem in 1904.
 Bijvoegsel van de "GAZETTE VAN ISEGHEM" — s.d.
 Ware grootte : 52 cm x 36 cm.

3° Ontwerp : De tram zou van op de Korenmarkt vertrekken en rechtdoor rijden door een nieuwe te ontwerpen straat (5) tot aan het Blauw kapelletje om daarna de Meensesteenweg te vervolgen richting Wevelgem.

De weg van het derde en laatste plan was nog 60 m. korter dan het voorgaande plan. Het was ook dat ontwerp dat gestemd werd en dat het uiteindelijk haalde. Op een bijvoegsel van "DE GAZETTE VAN ISEGHEM" van 5 maart 1904 werd dit derde voorstel in kaart gebracht en aan de Izegemnaren voorgehouden.

Een 4° ontwerp liet de tram rijden langs de Grote Markt, Marktstraat, Gentsestraat, Papestraat, Meensestraat en zo het zuiden in. Heel gauw werd er van dit laatste voorontwerp afgezien.

Burgemeester Vanden Bogaerde zou zijn stoute droom niet meer verwezenlijkt zien. Hij stierf vrij plots op 20 oktober 1904. Het was de heer Henri Paret die hem opvolgde.

In de Sprokkelmaand van 1905 hield de nieuwe burgemeester een vurig pleidooi voor de tram. Hij ging op in zijn lofbetuiging, waarvoor reeds een kwarteeuw geijverd was. Op het einde van zijn rede onderstreepte hij zijn geestdrift met de zin : "HOERA VOOR DEN TRAM !"

Nu moesten regering en grondeigenaars nog willen medewerken. Dank zij de moedige pennevruchten van Kamiel Ameye aan het adres van de Baronnessen d'Over-schie de Neerijssche te Grimbergen kwam er een prachtige bekroning tot stand : Zij gaven de grond voor zo'n zaak van algemeen belang GRATIS :

Baron Karel Gilles de Pélichy drong aan bij de regering en in het voorjaar van 1906 werd de tram toegestaan door de maatschappij van de Buurtspoorwegen. Doch het beheer van de Spoorwegen weigerde halsstarig de doortocht van de tram in de Brugstraat over de spoorrails. Zo kon de verbinding Ardooië - Wevelgem slechts gedeeltelijk doorgaan en dat in twee delen :

1) Ardooië - Emelgem (Dam)

2) Izegem (Korenmarkt) - Wevelgem

De heer V. Vanden Bogaerde (1900 - 1904) had wel heel wat geijverd om hier een tramlijn te krijgen, maar heeft de tram zelf nooit mogen zien rijden. Zijn opvolger de heer H. Paret (1905 - 1907) mocht de komst evenmin beleven. Het zou slechts onder het burgemeesterschap van de heer Eugeen Carpentier zijn (1908 - jan. 1913 en juni 1914 - 1919) dat deze buurtspoorweg een werkelijkhed zou worden.

STAD SEGHEM
ZONDAG 3 MEI 1906
**PLECHTIGE
INHULDIGING**

VAN DEN HEER
EUG. CARPENTIER-HAMMAN
als Burgemeester der Stad.

PROGRAMMA DER FEESTELIJKHEDEN

Om 1 1/2 uur. St. Levdagsticht. **VORMING VAN EEN STOET**
Om 2 ure. **Optocht van den STOET**
HULDETOEG DER SCHOOLKINDEREN
EENSTMAAL
MUZIEKFEEST
Prachtig VUURWERK

A. WENDBROUCK
GUSTAF RUSSEEL
ABRAHAM ROOFT

△ Enig beeld van de oude stoomtram zoals die jaren door onze straten reed.

Op de reuzeaffiches die bij de inhuldiging van de heer Carpentier overal in de stad te zien waren, vonden ze onderaan een stoomtram getekend, zoals er daarna jaren lang door onze straten reden. En onderaan deze tram op een banderol kon iedereen lezen : DE TOEKOMST.

En de tram kwam.

Het eerste deel Ardoosie - Emelgem liep op 1 oktober 1909 en de tweede deel kon pas geopend worden op 11 april 1911.

Toen kwam de eerste wereldoorlog wat roet in het eten gooien.

De Duitsers stoorden zich aan niets en legden de verbinding tussen Dam en Korenmarkt, dwars door de Brugstraat en over de sporen. Om betere doorgang te verlenen braken ze zelfs een rij huizen af die voor het doorgaand tramverkeer zeer hinderend waren. :

1) Aan de oostkant van de Brugstraat :

"HET BRUSSELS HOF" en twee gebouwen van Lecoutere met achtergebouwen

2) Aan de westkant :

"'T SCHIPPERSHOF", het hoekhuis van Jos Sabbe en twee aanpalende huizen op de Zuidkaai. (6)

De tramlijn werd gelegd van de Korenmarkt door de Wolvestraat tot aan de goederenloskaai van het spoor, met een vertakking over spoor en vaartbrug.

Er waren verschillende haltes voorzien die met een gietijzeren bord op een paal voor de reizigers de juiste plaats aanwezen waar kon worden opgestapt.

We hadden een halte op Emelgem-Dam; een op de Korenmarkt; een op de hoek Kregelstraat/ de Pélichystraat, aan de herberg "ST. ARNOLDUS"; ook nog een aan het begin van Borrensreke, aan de herberg "IN DEN NIEUWEN BOULEVARD" (7) De laatste halte op Izegem was aan de Bosmolens, aan de herberg "DE NIEUWE HERDER".

Vandaar uit stoomde de tram dan onbezorgd het zuiden in.

In de periode van de eeuwwisseling was er in Izegem ook een herberg die "DE TRAM" heette. Ze was gelegen in de Pélichystraat, noord van de winkel van Roose (nu Harlekijn) en werd in 1898 uitgebaat door Julien Renier - Kesteloot. In 1905 waren de bewoners Leon Hinnaert - Letens.

In 1910 was de Vanden Bogaerdelaan volledig bestraat en stoomde het donker tramgevaarte, traag, laag en loom in de richting van Wevelgem. Er werden vooral steenkolen, grint en runderen versjouwd, naast suikerbieten, suikerij en stro. Er was ook een vast reizigersverkeer. Er bestond een goede verstandhouding tussen de conducteurs en de postbedienden. Zo moest in die tijd de post van Izegem nog de gemeente St.-Eloois - Winkel bedienen. De bode ging de weg 155

te voet, deed er zijn ronde en keerde dan te voet terug.

Bij te warm en te onguur weer wipte de brievenbesteller op de tram en reed gratis huiswaarts. 't Is zelfs gebeurd, en niet één maal, dat "het boodje", ergens op de Plaats, aan 't kaarten gevallen was, terwijl ze toch op de tram moesten wachten. De conducteur werd van de partij op de hoogte gebracht en hij hield een langere pauze halt, onderzocht het mechanisme van de tram, controleerde de kaartjes, kortom deed het ganse stelletje reizigers een tijdje langer wachten tot de partij uit was en het boodje op de tram wipte om mee te reizen naar Boos Izegem.

Rond 1935 kregen we een "MAZOUTJE". De logge, lage en tegen de grond slepende tram was voltooid verleden tijd geworden en er werd een heel snel geel trammetje met meer confort in de plaats gebracht.

Het slingerde zich handig in de binnenstad en spoedde zich heel vlug langs de huizengevels. In de velden nam het een extra vaartje en stootte korte toet - gillen uit die door het volk in levende taal werden omgezet in : "Let op ! Let op !"

In diezelfde jaren trokken de verschillende klassen van het St. Jozefscollege iedere dinsdagnamiddag de velden in om een wandeling te maken. Om 15 u. waren ze dan voor de speeltijd terug op school.

Heel veel van deze wandelnamiddagen gingen van het college naar de Bosmolens en terug en dan was het voor de leerlingen een echt plezier om in de Meensesteenweg, bij het verlaten van de laatste huizen van Borrensreke tot aan de school van de Bosmolens, de leerlingen te zien springen en wippen van de ene dwarsligger naar de andere. Soms werd er zelfs competitie gehouden onder de leerlingen van eenzelfde klas om zo weinig mogelijk keren naast die houten dwarsliggers te belanden bij deze wipmanifestatie.

Onder de oorlogstijd was de lijn druk bezet en zelfs de aansluiting in Ardoorie op Brugge bracht heel wat reizigers samen. Ook de BLAUWERS wisten van 't MAZOUTJE gunstig gebruik te maken.

Na de oorlog bleef het rijden maar de bezetting verminderde met de jaren. Je werd er heen en weer geschud en het reizen was zeker voor ouderen van dagen op zo'n schommeling ver van aangenaam.

Op 6 april 1952 was het voorgoed gedaan met de tram. Er kwam een autobuslijn in de plaats. Op 20 juni 1952 kwam er een besluit in de gemeenteraad die

156 meldde dat de spoorlijn van de vroegere buurtspoorweg zou worden uitgebroken

langs het baanvak Izegem - St-Elooïis-Winkel.

Nog voor het einde van het jaar 1952 werd deze opdracht ten uitvoer gebracht.

NOTEN :

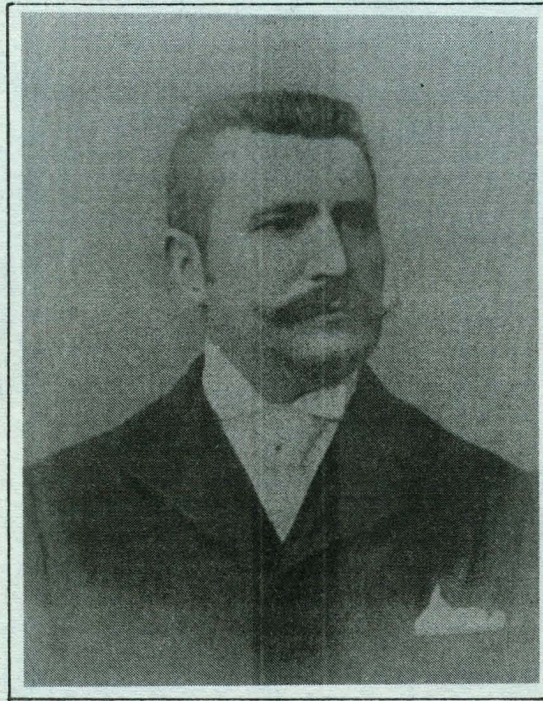
- (1) NIEUW KWARTIER : Was een wijk die rond 1880 ontstond aan de westkant van de kerkebuurten die vooral tot stand kwam bij het doortrekken van de Nieuwstraat, zijnde de huidige Baron de Pélichystraat. In die straat is bijna 100 jaar lang (tot in 1975) een herberg blijven bestaan die in die periode geopend werd en de naam van "HET NIEUW KWARTIER" droeg. Daarmee werd de naam van die wijk beter bestendigd. Deze herberg werd lange tijd open gehouden door de heer Jules Vanbesien, kapitein van de brandweer.
- (2) DE MEIBOOM was lange jaren de laatste herberg in de Meensestraat zo je Izegem verliet en het zuiden introk. Het was een herberg met een klein portaal en met een driehoekig stukje ongeplaveide grond voor de deur in de Meensestraat. Op dit klein lapje aarde, bleven er vooral in de knikkertijd heel wat jongens spelen ook als het eerste belteken ging op het college. Pas wanneer het "KLOKSKE" voor de 2e maal luidde, graaiden ze vlug hun marbels samen en liepen dan naar de speelplaats om hun vaste plaats in de rij te gaan innemen.
- (3) Deze straten zijn op bijgaande plan aangeduid.
- (4) Deze schuine zwenking werd genomen omdat er een huizenrij schuin aangebouwd was ten overstaan van de andere huizenrij in de Baron de Pélichystraat. Bij dit 2° ontwerp mochten de huizen blijven staan en moesten ze niet onteigend worden. en het verder gelegen land was toch akkerland zonder problemen.
- (5) Straat die de naam kreeg van de grote burgemeester Valère Vanden Bogaerde en die nu een van de mooiste toegangswegen is tot onze binnenstad.
- (6) Snippers uit de MANDELBODE van 20 maart 1954.
- (7) In 1963 werd deze herberg afgebroken om het doortrekken van de Rijksweg 308 gemakkelijk te maken.

In 1965 kwam er een nieuwe herberg "ROSBRAU" op dezelfde plaats.

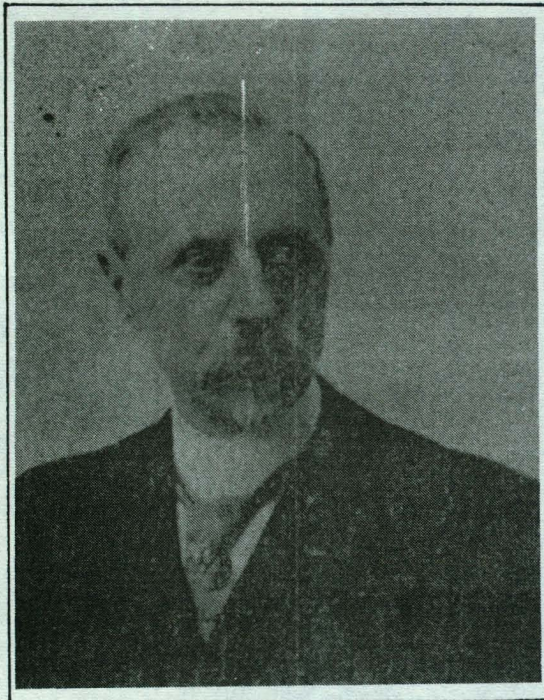
BIBLIOGRAFIE

- STEENDAMNAAR : "Hoera voor den tram" - Mandelbode van 19.4.1952
- P(ieter) D(eclercq) : "Snippers" in de Mandelbode van 20.3.1954
- S.A.I. - Losse stukken - pamfletten rond de buurtspoorweg.
- Programmaboekje bij de inhuldiging van het badhuis in 1935.

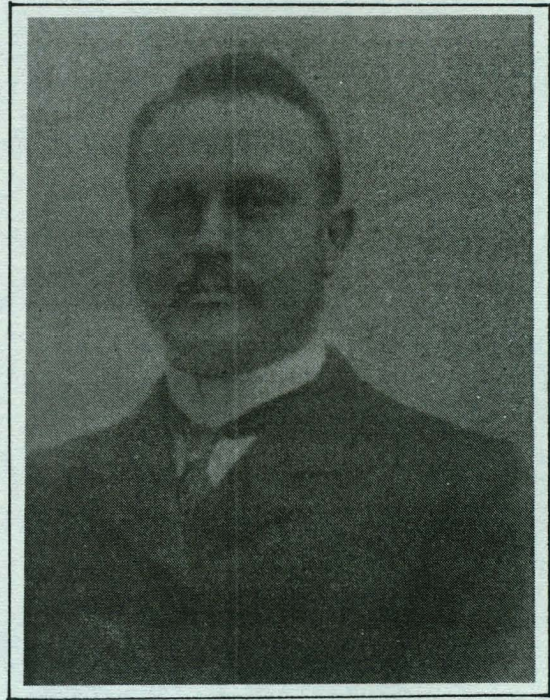
DE BURGEMEESTERS DIE IJVERDEN VOOR DE TRAM.

De heer Valere Vanden Bogarde.

De heer Henri Paret.

De heer Eugene Carpentier

DEN NIEUWEN TRAM

UIT: 'PRAKTISCHE GIDS VOOR SINT-FLOOIS-WINKEL
VIII (1972) / 2.

door Honoré LAGAE.

Hij is er toch gekomen
den lang verwachten tram
al fluiten en al stomen
vliegt hij langs huis en dam
Ons Winkel is verbonden
met heel het wereldnet
Men is in korte stonden
overal en thuis gezet.

Keervers :

En met den tram die door ons Winkel nu passeert
Eenieder voyageert - vertrekt en arriveert
En met den tram die door ons Winkel nu passeert,
(eenieder voyageert.

Ons jongmans ziet men heden
de zondag na de noen
naar onze statie treden
Ze gaan een reisje doen
De dochters voyageren
per tram ook hier en daar
Ze gaan zich presenteren
op feestjes ver en naar

Al d'oude jongmans trekken
per tram nu om een vrouw
Doch keren weer al blekken
zij kijken zwart en blauw
Ze vloeken « m'hen geen chance
verdomme wat verdriet
Reizen 'n is geen avance
wij krijgen nievers niet »

Op onze kermisdagen
zien wij ook vele liën
Den tram kan z'haast niet dragen
't Is geestig dat om zien
't Schoon vrouwvolk onzer beuren
en vele heertjes fijn
en schoelievolk en leuren
't Wil al te Winkel zijn.

Een bende vreemde boeren
ziet men naar plaetse gaan
Ze kûn haast niet meer roeren
hun maag is overlaân
Z'hen den helft te vele geëten
Ze wandelen binst dat 'tzinkt
en laten grote scheten
dat geheel Kapelle stinkt.

Van Beitem en die streke
ziet men veel vrouwvolk nu
Ze wandelen in een reke
met elk een paraplu
Men kent ze aan hun tale
ze roepen wal wal wal
de jongmans van Kapelle
ze zijn overal zo snal.

Katriene van de Sproete
met haren lieven Tist
die kwamen nu te voete
z'hadden den tram gemist
Katrientje snakte en weende
mien eksteroge och Here
En Tisten liep wiedbeende
van 'tkerkesmerte zere.

Den tram is aan het fluiten
Het is de laatste - rap
De vreemden lopen buiten
en springen op den trap
't Jong vrouwvolk staat te gapen
lijk een onnozel lam
Hun vrijers zijn gaan slapen
vertrokken met den tram.

Kapelle zal gaan groeien
met onze nieuwe lijn
De nijverheid zal bloeten
en 't volk gelukkig zijn
Ons volk zal kennis, maken
met d'hogen edelstand
en Winkel zal geraken
de hoofdstad van ons 'land.

AANVULLENDE NOTA'S OVER "DE TRAM"

Het groot gebeuren werd ook in de buurgemeenten met spanning gevolgd. Wanneer de tram een realiteit geworden was, werd hij niet alleen het onderwerp van menig cafepraatje, maar inspireerde hij zelfs de volksdichter tot het maken van een lied. In die dagen werd dit nieuwe lied een echte streekgebonden hit die zelfs jaren later nog met klem gezongen werd bij kermissen en volksfeesten. De schrijver van het lied was HONORE LAGAE, die in zijn tijd wat volksliederen dichtte en die in "Praktische Gids voor Sint-Eloois-Winkel" een bijzonder artikel kreeg. Daar het door een Winkelnaar gedicht werd voor zijn dorpsgenoten, schreef hij met reden : "En met den tram die door ONS WINKEL NU passert....." Maar diezelfde tram reed hier ook door Izegem. Daarom werd er prompt een passende tekstwijziging aangewend door zijn "majesteit het volk" dat dan ook voor Izegem heel wat beter paste en de mannen van Boos Izegem zongen dan met evenveel brio "En met den tram die NU DOOR IZEGEM passeert..."

Er werd ook een grondig artikel gewijd aan diezelfde tram in "Praktische Gids voor Sint-Eloois-Winkel" VIII (1972)/2. Dit artikel was geïllustreerd met diverse foto's van de soorten trams die deze weg dagelijks afbolden en van de mannen die elkaar hebben opgevolgd als tramwerker. Dit artikel was van de hand van Dr R. Carton.

ONTSTAAN VAN DE BENAMING "KRUIPEND' AARDE"

GEHUCHT IN HET N-O VAN KACHTEM.

DOOR ANT. VANDROMME

De overlevering verhaalt, dat er een zekere Noë, geboortig uit Ardooie, te Kachtem, bij zijn oom werd opgevoed, die hem een goede opvoeding bezorgde en hem voor die tijd het zeldzame voorrecht gaf hem te laten studeren.

De jongeling, ontevreden over zijn weldoener, werd soldaat-vrijwilliger en dank zij zijn geleerdheid, bracht hij het tot kapitein. Op zekere dag, in 1621, viel hij met zijn soldaten Kachtem binnen, nam wraak over zijn oom en liet diens hoeve in brand steeken en gaf aan zijn soldaten de toelating de parochie te plunderen. Naderhand kreeg hij leedwezen en deed boetvaardigheid.

Hij kwam zich op een hofstede vestigen, dicht in de buurt waar hij zijn jeugd had doorgebracht. Ook liet hij in de nabijheid een kapel bouwen ter ere van O.L.Vrouw. Dagelijks kroop hij op zijn knieën naar de kapel. Men beweert dat dit boetvaardig werk de naam van KRUIPEND' AARDE gekregen heeft en dat deze naam zowel op de kapel als op het gehucht is overgegaan.

Die kapel staat er nog. In de loop van de drie volle eeuwen is wel heel wat veranderd en met de jaren aan kleinere wijzigingen onderhevig geweest. Ze staat op de scheiding van Izegem met Ardooie, langs de Ardooisestraat op de Z-O hoek van een vierweg. Binnenin de kapel zit een grote steen in de noordermuur gemetst die de volgende tekst bevat:

HIER/ ALSMEN HEEFT GESCHREVEN / HEEFT SIEUR CAPITEIN/ NOWE ALGOET/
%ET KP?CVROUWE MARIE/ ZIJNE HUISVROUWE/ DEZE CAPELLE GEGHEVEN/
TER EEREN GODTS ENDE MAGHET MARIA./

Binnenin de kapel staat een houten O.L.Vrouwebeeld en het jaar 1626 is in haar nis heel duidelijk te lezen. Het beeld moet zowat 70 cm hoog zijn en in de loop van deze drie eeuwen en half menige

verfbeurt te verduren hebben gehad, wat het zeker niet mooier heeft gemaakt. Misschien krijgt het beeld wel eens zijn oorspronkelijke houtskleur terug. Zodoende zullen misschien veel kleine en mooie details van het houtsnijwerk weer zichtbaar worden daar waar nu de verf heel wat fijnzinnig schoons met een overdikke verflaag heeft afgedekt.

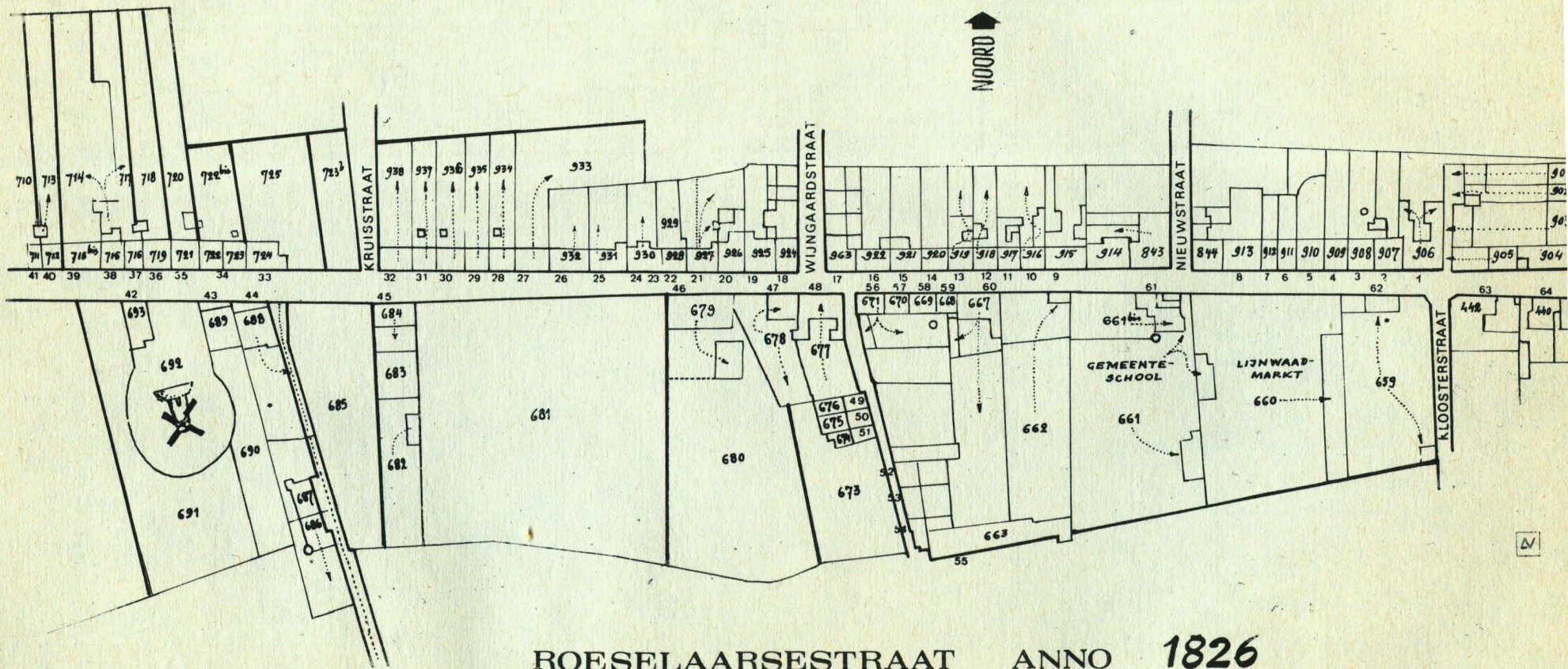

ROESELAARSESTRAAT 1826-27

door J. Bourgeois

Kad.nr.	Eigenaar	Huisnummer	Bewoners
906	Berlamont Antonius	- 1 -	Dekeyser Joannes, bakker, 21 j. Oosterlynck Catherine, zijne vrouw, 22 j.
907	Delavaley (Kortrijk)	- 2 -	Clarisse Marie-Jeanne, naaister, 73 j.
908	Vandewalle Felix	- 3 -	Vandewalle Felix, winkelier, 45 j. Mulier Isabelle, zijne vrouw, 49 j.
909	De Disch van Iseghem	- 4 -	Vanbelle Justinus, schoenmaker, 86 j. Norman Barbe- Thérèse, zijne vrouw, 85 j.
910	Idem	- 5 -	Bourgeois Petrus, schoenmaker, 48 j. Wallaert Marie-Th., zijne vrouw, 46 j.
911	Lahousse Louis, smid	- 6 -	Verclays Franciscus, spinner, 40 j. Warlop Barbara, zijne vrouw, 46 j.
912	De Disch van Iseghem	- 7 -	Demeyere Frederic, schoenmaker, 48 j. Vermeersch Anne-M., zijne vrouw, 52 j.
913	Sintobin Joannes	- 8 -	Sintobin Joannes, garenkoper, 72 j. Decaesmacker Rosalie, zijne vrouw, 52 j.
914	Laridon Petrus	---	gaat samen met Nieuwstr, nr. 1 Laridon Petrus, herbergier.
915	Goemaere Ivo, bakker	- 9 -	Dekeyser Louis Fr. bakker, 55 j. Deraedt Barbara, zijne vrouw, 47 j.
916	VanWtberghe Jean, winkelier	- 10 -	VanWtberghe Jean, winkelier, 45 j. David Theresia, zijne vrouw, 43 j.
917	Idem	- 11 -	VanWtberghe Marie Jeanne, wedwe Vanderheeren, 83 j.
918	Castelein Petrus	- 12 -	Castelein Petrus, garenkoper, 50 j. Haese Marie-Jos. zijne vrouw, 42 j.
919	Berlamont Antonius	- 13 -	Godefroy Joannes, winkelier, 49 j. Doorme Joanna, zijne vrouw, 45 j.
920	Idem	- 14 -	Buyse Joannes Bapt., metser, 67 j. Bossuyt Marie-J. zijne vrouw, 65 j.
921	De Disch van Iseghem	- 15 -	Spriet Bruno, metser, 25 j. Desmedt Rosalie, zijne vrouw, 25 j.

ROESELARSESTRAAT ANNO 1826

- 922 Renier Arnoldus - 16 - Renier Arnoldus, garenkoper, 30 j.
- 923 Vergote Joannes - 17 - Vergote Joannes, herbergier, 62 j.
Huysentruyt Coleta, zijne vrouw, 40 j.
Cats Louise, dienstmeid, 21 j.
- 924 Brabant François - 18 - Brabant François, bakker, 53 j. wedn
kind. Louis, 26 j., Frederic, 22 j.,
Theresia, 19 j.
- 925 Wedwe Marebeau - 19 - Vanneste Petrus, winkelier, 49 j.
Vanhove Rosalie, zijne vrouw, 56 j.
- 926 Idem - 20 - Wwe Marebeau, spinster, 41 j.
Marebeau Petrus, spinner, 13 j. Isabelle, 7j.
Vermote Coleta, spinster, 48 j.
Verholle Amelie, spinster, 17 j.
en
Dierickx Joannes, schoenmaker, 24 j.
Sette Victoria, zijne vrouw, 31 j.
- 927 Idem - 21 - Nollet Petrus, werk-koper, 70 j.
Maes Marie-Ther. zijne vrouw, 66 j.
- 928 Vandendorre Judocus - 22 - Huysentruyt Carolus, ekeldraaijer, 40 j.
Bulckaert Regina, zijne vrouw, 40 j.
- 929 Creupelandt (Zonnebeke) - 23 - Verholle Barbara, spinster, 69 j.
Verholle Marie-Anne, spinster, 58 j.
- 930 Idem - 24 - Brouckaert Eugène, schoenmaker, 40 j.
Vanhouwaert Rosalie, zijne vrouw, 31 j.
en
Noppe Sylvester, ekeldraaijer, 38 j.
Seys Rosalie, spinster, 34 j.
Seys Rosalie, kind, 3 j.
- 931 Weduwe Degryse - 25 - Dierickx Petrus, Spinner, 59 j.
Cotty Augustine, zijne vrouw, 55 j.
- 932 Idem - 26 - Weduwe Degryse, spinster, 70 j.
Degryse Barbara, spinster, 23 j.
- 933 Hertog van Arenberg en
Verhulst Vincent
(prinsengoed op cijns)
Arlay (Frankrijk) - 27 - Spriet François, metser, 30 j.
Renier Rosalie, zijne vrouw, 30 j.
- 934 Idem - 28 - Baes Franciscus, spinner, 36 j.
Sap Isabelle, zijne vrouw, 30 j.
en
Lammertyn Eugène, 71j en Barbara 36j.
- 935 Idem - 29 - Dierickx Valerius, wever 60 j.
Dierickx Felecita, dochter, 24 j.
- 936 Idem - 30 - Snauwaert Jacobus, vlasmarchand, 34 j.
Demeulenaere Barbara, zijne vrouw, 32 j.

937	Idem	- 31 -	Mathys Petrus, wever 46 j. Mathys Coleta, spinner 40 j.
938	Idem	- 32 -	Vandeputte Petrus, winkelier 57 j. Vancoille Joanna Theresia, zijn vrouw, 56j.
724	Bryso Judocus (de kinderen)	- 33 -	Weduwe Brysou Judocus, spinner 65 j. Brysou petrus, spinner 23 j. en Mortier Marie-Thérèse, Wwe Mattyn Leonard 47 j, Mattyn Barbara, spinner, 14 j.
723 en 722	Spriet Jacobus, metser	- 34 -	Spriet Jacobus, metser, 31 j. Lafaut Vincentia, zijne vrouw, 59 j. en Spriet Lodewyk, metser, 31 j. Magdalena Sophie, zijne vrouw, 29 j.
721	Vandenborre Judocus, koopman	- 35 -	Brysou Engelbert, kleermaker, 40 j. Steverlynck ? Marie-Therese, zijne vrouw, 40 j.
720	Idem	- 36 -	Renier Joannes Franciscus, garenkoper 37 j. D'Haene Apolonia, zijne vrouw, 37 j.
716	Idem	- 37 -	Vandoorne Martinus, wever, 70 j. Defour Marie-Jeanne, zijne vrouw, 62 j.
715	Idem	- 38 -	Demuyck Bruno, hoedenmaker, 26 j. Devos Marie-Therese, zijne vrouw, 29 j.
715bis	Idem	- 39 -	Celly Joannes, hoedenmaker, 32 j. Benich Marie-Therese, zijne vrouw herbergierster, 31 j.
712	Idem	- 40 -	Cryt Jean Baptiste, beeldsnijder, 52 j. Blondeel Marie, zijne vrouw, 52 j.
711	Idem	- 41 -	Blondeel Joannes, beeldsnijder, 38 j. Deprez Serafine, zijne vrouw, 35 j.
693	Derynck Jacques, eigenaar	- 42 -	Derynck Jacques, mulder, 62 j. Derynck David, mulder, 29 j. Maesseele Coleta, zijne vrouw, 30 j.
692	Idem (koornwindmolen)		
689	Dobbels Jan	- 43 -	Dobbels Joannes, hovenier, 42 j. Degryse Amelia, zijne vrouw, 37 j.
688	Idem	- 44 -	Heldenberg Franciscus, spinner, 37 j. Mistiaen Barbara, zijne vrouw, 36 j.
684 683	Angillis Lodewijk Idem (katoenwinderij)	- 45 -	Angillis Lodewijk, politie commissaris, 51 j., Vandeputte Therese, zijne vrouw, 51 j., Angillis Louis, fabrikant in laken, 28 j.

- 679 Verlinde Barbe Therese - 46 - Vandaele Coleta, overste der Zusters van Liefde met drie medezusters, nl. Wallays Barbara, 32 j. Callens Rosalie, 30 j., Steen Valentine, 26 j. en verder de eigenares, Verlinde Barbara met enkele wezen. De eigenares baat met de wezen een spinnerij uit voor het onderhoud van de wezen. (werd later spelde-werkschool)
- 678 Dekeyser Amandus, - 47 - Dekeyser Amandus, vlashandelaar, 60 j. Cloet Marie-Therese, zijne vrouw, 57 j.
- 677 Vandaele Joannes, bakker - 48 - Goemaere Ivo, bakker, 27 j. Vanrobaeys Eugenie, zijne vrouw, 24 j.
- 676 Vereecke, pastoor te Keyem - 49 - Depreitere Marie Wwe Eeckhout Josef, 80j. Eeckhout Sophie, 21 j. Vansteenkiste Jacobus, spinner, 72 j.
- 675 Idem - 50 - Vanhalewyn Adries, spinner, 70 j. Claeys Scolatrice, spinner 54 j. zijne vrouw Mistiaen Joannes, ekeldraaier, 46 j. Vermaut Ida, zijne vrouw, 30 j.
- 674 Idem - 51 - Verstraete ? , commissionaris, 46 j.
- 666 Berlamont Antonius, eigenaar - 52 - Meesschaert Emiel, timmerman 50 j. weduwnaar met kinderen Serafine, 21 j. spinner, Frederic, borstelmaker, 18 j. en Louis, borstelmaker, 13 j.
- 665 Idem - 53 - Heldenbergh Constantyn, metser 25 j. Vandenborre Rosalie, zijne vrouw, 24 J.
- 664 Idem - 54 - Windels Ivo, spinner, 27 j. Brouckaert Maria, spinner, 44 j.
- 663 Idem - 55 - Roelens Joannes, hovenier, 29 j. met zijn zusters Theresia, 40 j., Marie-Joseph, 38 j., Coleta, 28 j. en Amelia, 26 j. allen spinners en Sabbe Joannes, werkmán, 22 j. Dit is de oude hofstede van het klooster der Grauwe Zusters.
- 671 Idem - 56 - Dierickx Josephus, schoermaker, 39 j. Vermeersch Amelia, zijne vrouw, 39 j.
- 670 Idem - 57 - Breyne Eugene, koopman, 44 j. Ducastel Therese, zijne vrouw, 39 j.
- 669 Idem - 58 - Nonckele Joannes, schoermaker, 56 j. Brugge Brigitte, zijne vrouw, 59 j.

668	Idem	- 59 -	Devos Joannes, kleermaker, 39 j. Zamman Eugenie, zijne vrouw, 36 j.
667	Berlamont Antonius eigenaar	- 60 -	Berlamont Antonius, rentier, 69 j. Bonte Desidera, zijne vrouw, 48 j.
661bis	Stad Izegem	- 61 -	Abeel Bernard, onderwijzer, 31 j. gemeenteschool
659	Doorme Joannes, koopman	- 62 -	Sabbe Guillelmus, hovenier, 57 j. met kinderen Louis, 30 j., Pieter, 31 j.en Hostekindt Therese, meid, 23 j.
441	Idem	- 63 -	Dewyn Modest, herbergier, 36 j. Mazele Marie, zijne vrouw, 36 j.
440	Dekeirschietere Modest	- 64 -	Dekeirschietere Modest, schoen- maker, 66 j., Buyse Brigitte, zijne vrouw, 64 j.

DE SPOTNAAM VAN "DE RODEN VAN KACHTEM"

Vroeger behoorde het grootste gedeelte van Kachtem aan de Heerlijkheid van RHODES.

De onderdanen die op het Rhodesgebied woonden werden kortweg RODEN geheten. De naam is gebleven om de inwoners van Kachtem te betitelen. Die naam is geenzins ontstaan omdat er op deze gemeente meer roodharigen te vinden zijn dan op andere gemeenten.

Het hof van Rhodes, dat veruit het grootste is van de ganse gemeente is tegenwoordig bewoond door de heer Albert Verhelst, ex-burgemeester van Kachtem en thans schepen van het gefunctioneerde Izegem. De tegenwoordige naam van deze hoeve is nu "HET GROOT HOF".

ACTUEELTJES NR. 37

DE NUMMERS DIE MET EEN * GEMERKT ZIJN, KREGEN OOK EEN BIJGAANDE ILLUSTRATIE

door R. Leroy

947 Zaterdag 2 april 1977 was voor Izegem weer eens de officiële boomplantingsdag. Het werd een succes : ruim 250 jongeren, in aanwezigheid van het Stadsmagistraat, plantten hun eigen boom, voorzien van hun naam, in een strook tussen Izegem en Kachtem-Sas. De stedelijke aanplantingsdienst zorgt dan dat er nog eens een 100.000 struiken en bomen bijkomen ! Izegem zal en moet groen zijn !!

948 De Heer G. Wulleman, psycholoog en directeur van het vrij P.M.S. - Izegem en voorman van de Izegemse C.V.P. werd aangesteld tot nieuwe voorzitter van het O.C.M.W. (de vroegere C.O.O.). In die functie volgt hij de schreden van de Hr H.Robert Holvoet en André Deprez.

949 De "grote" verkiezingen naderden en Izegem kende een niet alledaags bezoek : de eerste minister Leo Tindemans kwam Izegem begroeten in de Gilde. Het onthaal was voor hem geestdriftig, zijn rede : klaar, indringend en op de man af.

950 De vernieuwde Jeugdraad van Izegem stelde een beleidsnota op over de "speelpleinen" : een ernstig en flink doordacht document. Het Stadsbestuur betuigde zijn goedkeuring en beloofde milde steun.

951 De Nationale verkiezingen zijn voorbij (17.4.77). Izegem telt 2 parlementariërs : senator André Bourgeois en volksvertegenwoordiger Gustaaf Nyffels. Verder trekken op voor de Provincie : burgemeester Werner Vens en architect Pieter Deriew.

952 Maandag 18 april overleed een bekende Izegemse figuur : pater Amatus (Maurits Lamsens) O.C. Vele jaren terug, na WO I in al zijn verschrikkelijkheid meegemaakt te hebben, was hij een geprezen jeugdleider. Door zijn eenvoud won hij velen voor zich. Ook was hij zeer dikwijls de "knecht" van de bisschop Mgr. Catry.

953 Reeds 95 jaar bestaan de "Kerels" van Emelgem. Dit alom gekend en hoogstaand mannenkoor evolueerde van kerkkoor naar eervol zangkoor en behaalde heel wat meer dan eervolle vermeldingen in talloze wedstrijden. Van nu af reeds bereiden zij hun aanstaande eeuwfeest voor!

954 Zaterdag 30 april ging de 9de Bloemenmarkt door te Izegem. Deze maal een zonovergoten markt met veel deelnemers, zeer veel volk en een prima verkoop ! De deelnemers werden bedacht met diploma's en schalen, terwijl de Hr Daniël Velghe de regeringsmedaille mocht in ontvangst nemen. Vermelden we ook dat de Fruitprinses haar duit in het zakje deed om deze prijsuitdeling feestelijk te maken !

955 Traditiegetrouw vierden ook de socialisten te Izegem hun 1 mei. Was het weer niet zo best, toch waren heel wat B.S.P.-getrouwen opgekomen om hun voorman G.Nyffels te beluisteren en daarna deel te nemen aan diverse festiviteiten.

956 Tijdens ditzelfde 1 mei-weekend ging de jaarlijkse Handelsfoor door ingericht door het plaatselijk N.C.M.V. onder leiding van Schepen senator A. Bourgeois. Ruim 100 standen in de nieuwe stedelijke sport-halle trokken heel wat bezoekers.

957 "Izegem, muziekstad" is reeds een heinde en verre bekend feit. Pas is Kachtem gefusioneerd met Izegem of haar Koninklijke Fanfare "Vrede en Eendracht" promoveert naar eerste afdeling ! Sedert mochten de oude Izegemnaars reeds meer dan eens de "nieuwe" Izegemnaars door straten zien optrekken !

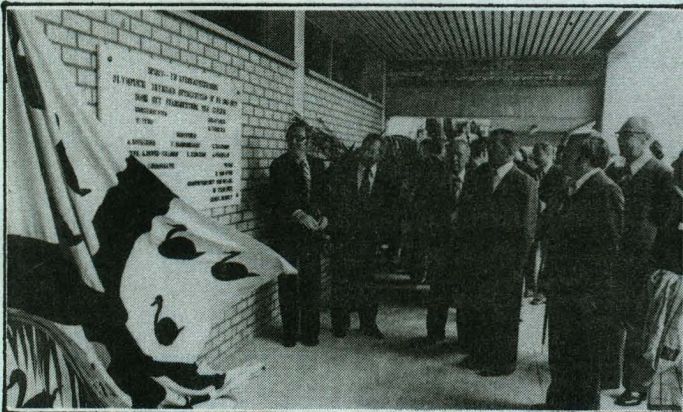
Foto's: M. Terryu

Verbouwingen aan het station.

Hulde aan dhr. W. Vens en de nieuwe schepenen en gemeenteraadsliden.

25.07 - Opening olympisch zwembad.

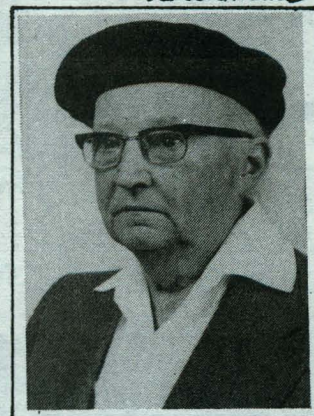
Mrs. Lidy Vandecapelle-Vandamme.

Dhr. Frans Desmet.

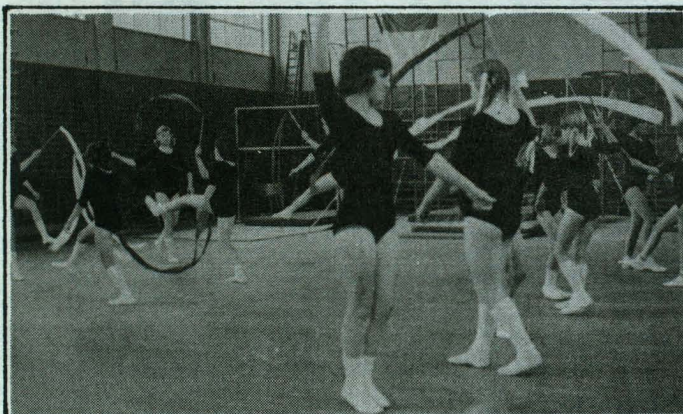
Opening van de waterskiibaan.

Dhr. Daniel Clement.

Dhr. Gerard Strobbe.

'DE RODE STER' aan de demonstratie-oefeningen in de sportzaal.

De laureaten in de STEDELIJKE LEERGANGEN.

21.08 - Mgr. De Smedt deelt in de St.-Tillokerk 150 missiekruisen uit aan vertrekkende missionarissen.

Missie-fietsenrally

Dhr. Alberic Vandenbussch laatste "suisse" van de St.-Janskerk.

De voltallige 'SALTO's' na een oefenstonde.

- 958 De "Bond" van grote en jonge gezinnen bestaat 50 jaar en dit werd ook gevierd te Izegem o.a. op het stedelijk sport-en recreatiecentrum. Er was voor elk wat wils en dit in een gezellige, familiale sfeer.
- 959 Naar jaarlijkse traditie ontving Ruyterhove weer eens alle bewoners van het Dom.Savio-instituut te Gits. Het werd weerom iets enigs: vanaf de ontroerende Eucharistieviering tot het steeds te vroeg komend slot. Men moet het maar kunnen en ...doen! En ... Jozef Claeys met zijn ploeg doén het; op een niet te verbeteren wijze!
- * 960 Turnclub " De Rode Ster" hield haar jaarlijkse demonstratie. Een niet genoeg gewaardeerde sporttak werd hier in de schijnwerpers geplaatst. Het programma omvatte alle disciplines en alle aanwezigen waren ten zeerste opgetogen. Bestuur en leden mogen fier zijn over de behaalde resultaten.
- 961 14 mei 1977: Izegems Grote Markt " wemelde" van kleurige fietsen en bonte uniformen, balonnetjes rukten ongedurig naar omhoog of flitsten soms onverwachts vlug de lucht in! Het eerste luik van het Izegems missionnair feest was ingezet. De fietsenrally kende een onverhoopt succes. Hilde Colpaert, Wim Vansteenkiste, Christophe Duyck en de Izegemse Scouts liepen met de hoofdprijzen weg.
- 962 De stadsperiodiek, een niet meer weg te denken verworvenheid in onze stad is weer verschenen. In een nieuw, fris en zinvol kleedje; wat anders van formaat en weer gevuld met veel zakelijke en nuttige "weetjes". Een waardevol document voor elke ingezetene.
- 963 De Stedelijke Landbouwwraad werd op 10 mei geïnstalleerd en vergaderde reeds een eerste maal op 24 mei. Deze raad werkt ernstig en het Stadsmagistraat beseft dat met de adviezen van deze raad ter dege zal moeten rekening gehouden worden!
- 964 De Batjesdagen te Izegem kenden een daverend succes: weer, volk en verkoop stakenelkaar de loef af!

- 965 Op zaterdag en zondag, 11 en 12 juni, bracht Groot-Izegem een warme hulde aan Burgemeester Vens en gans het vernieuwde Stadsbestuur. Alle wijken hadden zich om het meest ingespannen om er iets goeds van te maken. Originaliteit en sympathie, ernst en luim wisselden mekaar af tot aan het daverend slot en zaal Iso, waar de Burgemeester de dans opende.
- 966 Vrijdag 17 juni verklaarde schepen Mevr. A. Devos-Geldhof de tentoonstelling: "Emelgemse Kunstenaars" voor geopend. Luc Mulier, Joris Tinel, Hubert Stevens, Eddy Verfaillie, Noël Verscheure en Raf. Werbrouk kregen hier de kans, aan hun medeburgers duidelijk te maken hoe zij "beelden expressie" verstonden.
- 967 Diezelfde dag had de officiële opening plaats in het Izegems stadhuis van de tentoonstelling "Paula Casier en Marcel Corneille". De eerste een rasechte Izegemse, niet-academisch geschoold, de tweede een Kortrijkzaan die school liep aan de academie aldaar.
- 968 Zaterdag 18 juni liep het Izegems stadhuis vol met een hele schare vreemdelingen: na de voetbalclub uit Steinfurth, was het deze maal de beurt aan de Brandweer om te verbroederen met het Izegems korps. Het werd een volle, gezellige dag.
- 969 Op 25 juni werd het nieuw Izegems openlucht zwembad ingehuldigd. Het is een olympisch bad (50m.x16) met een diepteverloop van 1,80m tot 3,40m. Er zijn zes startblokken en evenveel zwembanen plus een 4,8m duikplank. Voorwaar een puike aanwinst in ons sport-en recreatiecentrum!
- 970 Het tiende tuinfeest van Maria's Rustoord ging weerom door. De weermaker echter maakte verstek en er waren nog andere festiviteiten in stad. Vandaar een iets geringe opkomst, maar... er werd niet geklaagd!
- 971 De laatste week van juni ging in het "Vlaams Huis" een zeer intressante tentoonstelling door van boeken en tijdschriften i.v.m. de Vlaamse Volksbeweging. De H.H. Erik Vandewalle en Joris Verbeke stonden de belangstellenden graag te woord.

- 972 De grote vakantie is ingezet! Elf vakantiespeelpleinen staan de Izegemse jeugd ter beschikking. Ook het stadsbestuur bleef niet ten achter en verleende 400.000Fr steun voor uitrustingsmateriaal.
- * 973 Elf juli kende de laatste jaren te Izegem een moeilijke doorbraak. Dit jaar echter werd in de roos geschoten! Het Vlaams nationale feest was tevens een passende gelegenheid om Izegems meest bekende oomponist, Daniël Clement, werkelijk groots te huldigen. Al zijn werken en prestaties opsommen ware teveel voor deze rubriek: Ten Mandere zal dit doen in een bijzonder artikel. Bloemen en geschenken vertolkten de Izegemse dank om het vele goede en schone dat Daniël ons volk gegeven heeft.
- * 974 De Izegemse Kulturele Raad werd vernieuwd. De grote figuur gedurende zoveel jaren, ere-inspecteur Rafaël Verholle, stelde zich geen kandidaat meer en met hem werd een ruim deel van de "oude garde" afgelost. Als voorzitter en ondervoorzitters fungeren voortaan: Mevr. L. Vandecapelle-Vandamme en de H.H.E; Bourgeois en H. Debackere.
- * 975 Monenteel, we schrijven begin augustus, is men bezig het Izegemse station te omvormen. Het wordt ongetwijfeld een duur werk van lange duur!!
- 976 Het Bijzonder Lager Onderwijs, beter gekend onder zijn letternaam BLO, bestaat te Izegem reeds 15jaar. Vele kinderen die anders wellicht nog meer problemen zouden gekend hebben, werden hier opgevangen en groeiden uit naar lichaam en geest tot volwaardige jonge mensen. Onder het directoraat van de Hr Raf. Vandenberghe en de sterke impuls en bouw-ervaring van Z.E.H. Et, Louwage groeide in de Slabbaardstraat een gans nieuwe "Zonnebloem" met centraal een overdekte speelplaats en rondom 10 luchtige klassen en bijzondere lokalen. Dit complex vormt een nieuwe parel aan het rijke Izegems onderwijspatrimonium!
- * 977 Zondag 21 augustus was een hoogdag voor onze Westvlaamse missionarissen te Izegem. Het jaarlijkse diecesane zendingsfeest groeide uit tot een grandioos evenement. Mgr Em. De Smedt ging

in de H. Eucharistie voor en reikte de 140 missiekruisen uit (ontwerp: V.T.I.-Izegem!) In zaal Iso voerden Georges Missiaen E.H.Omer Tanghe, Best. Afgev.Ollivier en Burgemeester W.Vens het woord. De bisschop dankte tenslotte iedereen.-E.H.G.Cornette, als regisseur van dit groots gebeuren verdient alle lof!

- * 978 De Izegemse Watersportvereniging organiseerde op zondag 28 augustus haar "Dag van de Watersport". Het weer viel tegen en het watervlak had ook zuiverder gekund, toch was de opkomstbevredigend en het vertoonde spektakel belooft voor de toekomst!
- * 979 Op 7 oktober jl. overleed te Izegem de Heer Gerard Strobbe, medestichter van de P.V.B.A. Drukkerij Strobbe.
- * 980 Ook moesten heel wat landbouwers een laatste groet sturen aan Dhr. Frans Desmet, voorzitter van de landbouweraad die midden oktober overleed na een heelkundige ingreep in het Akademisch ziekenhuis in Gent.

Bij het ter perse gaan van dit nummer, verscheen van VAN DROMME, een kleine studie in "Handelingen van de Koninklijke Commissie voor Toponymie & Dialectologie" een artikel over "Beschouwingen omtrent de assimilatieverschijnselen bij de nasalen inz. /n/ in een westvlaams dialect" (het Izegems dialect). Geïnteresseerden voor dit taalkundig probleem kunnen van dit artikel een afdruk vinden in de bibliotheek van Ten Mandere.

SNIPPERS NR. 18

Geschreven nota's van E.H.Slosse in het boek "Leven van St. Tillo"
Door Ant. Vandromme

137 Op 1.05.1881 celebreerde P. Verhelle een ablatrale mis ter gelegenheid van de wijding van het nieuw vaandel van het muziek der Congregatie.

Het sermoen werd gehouden door P.De Myttenaere, redemptorist.

138 Pontificale mis op de inhuldiging van de katholieke Kring tot Izegem. Er werd ook een pontificale mis gehouden op 26.12.1878. De celebrant was Abt Verhelle (van Sint Sixtus-Westvleteren)

1. Index: Pastoor Lonneville- 2, Index: R.D. Pollet. - Diaconus: R.D. Charlier, - Subdiaconus: R.P. Delobelle.

Ministrii: mitrites: R.P. Arsenius, - baciliter: R.D. Berlamont.

Libriter: R.D. Vandewalle, gremialifer: R.D. Slosse.

coeremoniarius: R.P. Alfonsus - Maria.

Acolythy: R.D. Vandeputte, R.D. Rootsaert.

Cantores: R.P. Bonaventura, R.P. Idesbaldus.

Thuriferarii: R.D. Dierick, R.D. Vermeersch.

Adstrantibus: Ris Dominis de pelichy et Bolliou.

Aan het feestmaal senator en représenta Provincile Raadsheren Bon Kervyn.

Deken en Past. Lichtervelde - Past. Ingelm. Past. Emelghem.
170 eters.

P. Alfonsus (Gydé) Bruggeling, woont nu te Antwerpen (1899.)
Vroeger reliquiebewaarder (in de abdij van Sint - Sixtus)

139 Kanonik (Desiderius) Verduyn woonde bij de Vuylsteken'n, te Gheluwe, in 1825, en studeerde er bij pastoor Wouters, samen met deken Ghesquiere van Torhout en vier andre, die allen naar het Seminarie gingen.

140 Zerkschrift voor St. Amandusautaar in S. Nicolaas, te Gent:

D.O.M./et piae memoriae/Rev. adm. Domini/D. Ign. VERDUYN, 177

Isegemiensis/Can. Ste. Bav. Dec. Gand. extr. mur./ per XXXVI annos/ pastoris vigilantissimi/ sue optimi patris/ quem zelus comedit domus Domini/ obiit XVI maii MDCCCLXIX/aet LXXVII an. parochiani lugentes/ monumentam/ p.c. R.I.P./

-uitgeschreven te Gent 17 juli 1919.

141 Petrus De Caigny wierd Karthuizer rond den Vasten van 1895. Van hem bestaat er in "authographie" eene "Apologetica probabillismi S. Alphonsi dissertatio in principia doctoris angelici" in 8°. Hij vertrok naar de uitlandsche zendingen den 14 nov. 1897. Abt benoemd van de Benedictijnerabdij van Bahia in Brazilië, juli 1907.

142P. De Caigny of Dom Majolo, abt gewijd door Mgr. Van Caloen den 27 nov. 1907. Leus: Pax in veritate et charitate.

143 Carolus Gilles de Pelichy, s.j. van Antwerpen. Hij stierf op het kasteel "Het Blauwhuis" den 27 juli 1872, oud 32 jaar en ligt in het noviciaat van Drongen begraven. Zijn plechtige uitveert greep plaats tot Iseghem den 6 Juli, op den 44n verjaardag van het huwelijk zijner ouders.

De kostbare remonstrancie, welke hij bij zijne priesterwijding van zijn ouders in geschenke ontving, wierd den 5 april 1886 door M'Her den Baron van Spiere aan Iseghem-kerke geschonken, en voor de eerste maal gebruikt den 15 april, op de Eerste Communie. Zij draagt, behalve de wapens van M. en Mvr van Spiere, het volgende opschrift: Hoc primi sacri a dilecto fratre suo Carolo s.j. oblatis olim monumentum nunc a 1886 ecclae S. Hilonii.D.D.D. + Iseghem 27.7.1872. (G.F. Tanghe Leven v. S. Tillo, Iseghem, Gebr. Strobbe, 1891, p. 253/254)

Die remonstrancie gemaakt bij Verschuylen, tot Antwerpen, voor 10000 fr wierd nooit door de Jesuïeten verkocht en is nog heden bij hen te Leuven. De remonstrancie van Iseghem, net dezelfde van Pater Gilles'ns, komt van de Redemptoristinnen van Mechelen, die, in nood zijnde, dezelfde door tussenkomst van eenen Antwerpschen zilversmid voor drie duist frank aan de man brachten (Gehoord uit de mond van Mevr. de Barones van Spiere, die alzoo in 't afkopen van die remonstrancie leelijk bedrogen wierd) juli 1894.

-zie kataloog Kerkbezit & interieur St. Tillokerk Izegem

144 Op een los blaadje in dit boekje.

30 priesters aanwezig in de dienst van Pastor DeBruyne (de
bouwer van de huidige St. Tillokerk.) 't Zijn de Eerw. Heeren
1. Lonneville, pastor 2. Dambre, onderp. 3. Van den Driessche
onderpastoor, 4. Slosse, onderp. 5. Pollet, onderp. alhier 6. de
pelichy, directeur,

7. 10 van de elf levende onderpastoors v. Mr. De Bruyne, De-
ken van Coillie.

8. Ampe, Moorslede   9. Delannoy   10. Volkaert

11. Nollet   12. Biebuyck   13. Coevoet

14. Van Eecke   15. Hullebusch   16. Maes

17. Boecksoone   18. Vyncke   19. Pollet, Heule

20. Moerman   21. Caullet

Iseghem.

22. Robijn   23. De scheemaeker 24. Frans Van Hove

25. De Jonchheere   26. De Hulster   27. Brondel

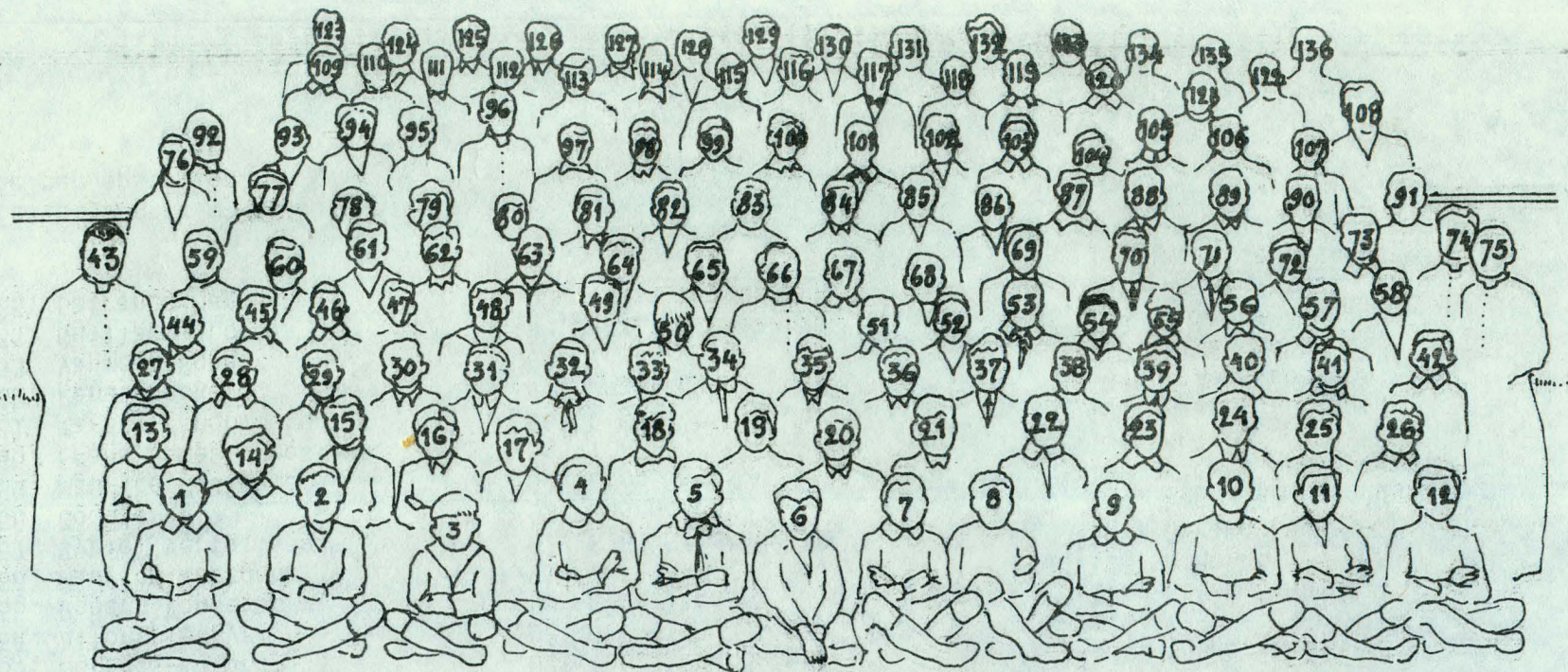
28. Aernoudt   29. Kan. Tanghe   30. Kan. Maes, ord. Praem.

UIT DE OUDE DOOS ST. JOZEFSCOLLEGE 1923-1924

FOTO: L. DELAER. — ARCHIEF T.M.

1993 - 1924

1. Vanderbroucke	11. Leon Vandebussche	21. Jules Maes
2. Noë Smalle	12. Andre Windels	22. Maurice Geldhof
3. Andre Deschryvere	13. Andre Bourgeois	23. Georges Demeulenaere
4. Frans Vandeweghe	14. Oscar Porteman	24. ?
5. Gerard Feys	15. Hanson	25. ?
6. Jan Bekaert	16. ?	26. ?
7. Andre Pieters	17. Firmin Maertens	27. Frits Vannieuwenhuysse
8. Raphael Smalle	18. Gerard Demuynck	28. Henri Laridon
9. Louis Declercq	19. Robert Renier	29. Jozef Dedeurwaerder
10. Jozef Vieren	20. <u>Willy Martin</u>	30. Jeroom Demeurisse

31. ?	66. E.H. Ephrem D'Hondt	101. Jozef Hoemaeker
32. Vermeersch	67. Vermouth Remi	102. Bruno Missiaen
33. Monteyne	68. Valeer Naert	103. Lucien Declercq
34. ?	69. Jozef Laridon	104. Hubert Decock
35. Vandommele Georges	70. Frans Vanlaere	105. Debackere
36. Henri D'Hondt	71. Odilon Soenen	106. Casier Joris
37. ?	72. Marcel Caes	107. Verstraete Gaston
38. Deke Gerard	73. Jozef Vandeweghe	108. Vandecasteele
39. Demey	74. E.H. Devisschere Hector	109. <u>Achiel Demuyneck</u>
40. Val. Vancoppenolle	75. E.H. Alf. Gruwier	110. Andre Bossuyt
41. Georges Geldhof	76. ?	111. Vanlerberghe
42. Jan Decock	77. Mercier	112. Daenens Robert
43. E.H. Lionel De Boodt	78. ?	113. Jozef Stragier
44. Gentiel Vandeweghe	79. Vanderhaeghe Andre	114. Gentiel Vanwysberghe
45. Maurice D'Hondt	80. Debrabandere	115. Andre Verfaillie
46. Jan Rotsaert	81. Naert	116. Eugène Vuylsteke
47. Rene Deroo	82. Georges Decock	117. Raf Castelein
48. Roger Peltot	83. Robert Verstraete	118. Jozef Vandenberghe
49. Bottelier	84. Kamiel Thibau	119. Remi Vermandere
50. Roger Deschryvere	85. Jules Sevenoo	120. Vanderhelst Cyriel
51. Georges Lecluyse	86. Decoutere Antoon	121. Palmer Naert
52. ?	87. Werner Geldof	122. ?
53. Georges Geldhof	88. August Vandoborne	123. Andre Sandra
54. Alfons Terry	89. ?	124. ?
55. Robert Vandevoorde	90. Castelein	125. Roger Enghien
56. Maurice Mestdagh	91. ?	126. D'Hondt
57. Cyriel Verfaillie	92. E.H. Gheeraert R.	127. Gerard Lemiere
58. Goddeeris	93. Doornaert	128. Leon Vandebroucke
59. Maurice Deblauwe	94. Leon Denys	129. Albert Demasure
60. Frans Demeulemeester	95. ?	130. Belaen
61. Marcel Vandommele	96. E.H. Matthys Jozef	131. Marcel Deblauwe
62. Rene Coucke	97. Jozef Wybo	132. Vangansebeke
63. Vanmoen Robert	98. ?	133. Vital Sabbe
64. Guillaume Loonis	99. Jozef Uyttenhove	134. Delaere
65. Defrancq Marcel	100. <u>Jules Vermeersch</u>	135. <u>Jozef Tytgat</u>
		136. Maurice Daenens

Een bijzonder woord van dank, aan de personen waarvan de naam onderlijnd zijn, die deze naamlijst hebben helpen opstellen.

STAD IZEGEM

ARDOOIE

MEULEBEKE

INGELMUNSTER

ROESELARE

LENDELEDE

LEDEGEM

LEGENDE :

- ..... GEMEENTEGRENS
- STEENWEG OF MACADAM
- - - - - SECUNDAIRE WEG
- - - - - VOETWEG OF PRIVATE WEG
- ~~~~~ WATERLOOP
- ==== SPÓORWEG

✠ KERK - □ KASTEEL - ○ SCHOOL

SCHAAL

1000 m

